

ΣΟ ΜΕΝΤΩΡ

ΗΤΟΙ

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΕΡΠΝΑ

ΚΑΙ ΩΦΕΛΙΜΑ

ΧΑΡΙΝ ΤΗΣ

ΕΥΓΕΝΟΥΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

ΤΟΜΟΣ Δ'. ΠΕΡΙΕΧΩΝ 12 ΤΕΥΧΗ.

ΤΕΥΧΟΣ Δ'.

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ



ΕΝ ΣΜΥΡΝΗ,

ΤΥΠΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ Α. ΔΑΜΙΑΝΟΥ.

1869.

ΑΓΓΕΛΙΑ.

Ὁ Μέντωρ μεταβαίνων εἰς τὸ Δ'. τεύχος του, ἐκφράζει καὶ πάλιν τὴν πρὸς τοὺς ἀναγνώστας εὐγνωμοσύνην του· ἀναγγέλλει δὲ συνάμα ὅτι, ἔχων ὑπ' ὄψιν τὰ ἐν σελ. 6 λεχθέντα ὡς πρὸς τὴν γλῶσσαν, τὴν ὁποίαν θὰ μεταχειρίζεται, κατεχώρισε καὶ θὰ ἐξακολουθῆ νὰ καταχωρίζῃ πραγματείας εἰς ὕψος δημῶδες, καθότι ἡ παρὰ πολλῶν ἐκφρασθεῖσα εὐχή. ἵνα τὸ περιοδικὸν τοῦτο καταστῇ προσιτὸν καὶ εἰς τοὺς πολλοὺς, ἐπεδοκιμάσθη ὡς τὰ μάλιστα συνάδουσα πρὸς τὸν σκοπὸν, τὸν ὁποῖον ἐπιδιώκει.

Περιεχόμενα τοῦ Γ'. τεύχους εἰσι τὰ ἀκόλουθα· 1 καθήκοντα τῶν χριστιανῶν γονέων πρὸς τὰ ἑαυτῶν τέκνα (μετὰ τῆς εἰκονογρ. τοῦ Μέντορος σελ. 147, 177, 193)— 2 Ἀθηνᾶ (μετ' εἰκονογρ.) — 3 φυσικὴ θεογνωσία (σελ. 154, 164, 183, 206)— 4 τὰ ἐκ τοῦ συνεταιρισμοῦ καλὰ (σελ. 156, 172, 189)— 5 νέα ἀνακάλυψις — 6 μακροβιότης ζώων— 7 αἰνίγμα — 8 ὁ νεανίας — 9 φυσικὴ — 10 κλεις ἐπιστημονικὴ — 11 Ἰουδαῖος καὶ Χριστιανός — 12 βιογραφία τῆς Α. Α. Μ. τοῦ Σουλτάνου Ἀβδουλ-Ἀζίζ (μετ' εἰκονογρ.) 13 περίεργος ἐπιστολή — 14 λύσις τοῦ α. αἰνίγματος, β'. αἰνίγμα — 15 φιλανθρωπικὰ καθιδρύματα — 16 ρητὸν — 17 Ἀλέξανδρος Β. Νικολαίεβιτς (μετ' εἰκονογραφ. σελ. 187 καὶ 203)— 18 γυναικοφαγία — 19 μεταλλικαὶ πηγαὶ Ἰταλίας — 20 ἔχιδνα καὶ βδέλλα — 21 λύσις τοῦ β'. αἰνίγματος, γ'. αἰνίγμα — 22 τὰ ἐγκαίρια τοῦ Σουέζ — 23 ἀράχνη (μετ' εἰκονογραφίας) — 24 γεωργὸς φθονερός καὶ ἀλώπηξ — 25 λύσις τοῦ γ'. αἰνίγματος, δ'. αἰνίγμα.

Εὐρίσκεται ἐν τοῖς βιβλιοπωλείοις τῶν κ. κ. I. Μάγνητος Ν. Δαμιανοῦ καὶ I. Δαμιανοῦ καὶ τιμᾶται γρ. 4:

Συνδρομὴ ἐβδομαδιαία 1 γρ. πληρωτέα μετὰ τὴν παραλαβὴν τοῦ φύλλου.

Αἱ πρὸς καταχώρησιν πραγματεῖαι ἀποστέλλονται πρὸς τὴν Διεύθυνσιν ὁδ. Ρόδων ἀριθ. 58.

Ὁ προμηθεύων δέκα συνδρομητὰς λαμβάνει τὸ φύλλον δωρεάν καὶ ἰδιαιτέρως πίνακα ὠραίων εἰκονογραφῶν.

Σμύρνη τῇ 8 Δεκεμβρίου 1869.

Ο ΜΕΝΤΩΡ



Περὶ ἐθιμοταξίας ἐν ὥρᾳ τραπέζης.

Φίλοι ἀναγνώσταί!

Ὅτε πρὸ πολλῶν χρόνων ἤμην ἐπὶ τῆς γῆς, ἐπεκράτει μεγάλη ἀφέλεια μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων. Εἰς τὰς πράξεις των, εἰς τὰς συναναστροφάς των, εἰς τὰς διασκέδασεις των, εἰς τὰς τραπέζας των οἱ ἄνθρωποι ἐφέροντο μὲ φυσικὴν ἀπλότητα· ἐννοεῖται δὲ ὅτι τοὺς κανόνας τοῦ καθήκοντος καὶ τῆς κοσμιότητος ἐτήρουν αὐστηρῶς, διότι οἱ νεώτεροι εἶχον ζωντανὸν παράδειγμα χρηστῆς συμπερι-

φορᾶς τοὺς πρεσβυτέρους. Ἀνάγκην λοιπὸν διδασκαλίας δὲν εἶχον εἰς τὰ τοιαῦτα, καὶ ἐγὼ τὸν Τηλέμαχόν μου ποτὲ δὲν ἐδίδαξα οὔτε πῶς πρέπει νὰ τρώγῃ, οὔτε πῶς νὰ διασκεδάζῃ, οὔτε πῶς νὰ περιπατῇ. Σήμερον ὁμῶς ἐπισκεφθεῖς ἐκ νέου τὸν πλανήτην σας καὶ περιελθὼν πολλὰς χώρας τῆς λεγομένης πεπολιτισμένης Εὐρώπης, εἶδον ὅτι ἡ ἀρχαία ἐκείνη, ἀπλοϊκότης ἐξέλιπε, καὶ καθὼς ὅλα τὰ ἐτεχνοποίησαν, οὕτω καὶ τὴν μεταξύτων συμπεριφορὰν καθυπέβαλαν εἰς κανόνας τεχνικούς· τὸν δὲ μὴ ἀκολουθοῦντα αὐτοὺς ὀνομάζουσιν ἀπαίδευτον, ἀπολίτευτον, ἀγροῖκον. Ἐπιθυμῶν λοιπὸν ἵνα μηδεὶς ἐξ ὑμῶν ὀνομασθῇ ποτε μὲ τοιαῦτα ὀνόματα, σᾶς δίδω σήμερον τοὺς ἐξῆς κανόνας, ἀφορῶντας τὴν ἐν ὥρᾳ τραπέζης ἐθιμοταξίαν παρὰ τοῖς Εὐρωπαίοις.

1. Ἐν ὥρᾳ γεύματος ἢ δείπνου μὴ πρρουσιάζῃς ποτὲ τινα εἰς τὴν οἰκίαν φίλου, μηδὲ σὺ ὁ ἴδιος ἐπισκέπτου φίλον ἐν τοιαύτῃ ὥρᾳ ἐκτὸς ρητῆς προσκλήσεως.

2. Μὴ φέρῃς μαζῆ σου εἰς τὴν οἰκίαν φίλου καὶ τὸν σκύλον σου, εἴτε διὰ γεῦμα ὑπάγῃς εἴτε δι' ἐπίσκεψιν εἴτε δι' ὁποιανδήποτε ἄλλην αἰτίαν.

3. Προσκαλούμενος παρὰ τινι εἰς γεῦμα μὴ παραλαμβάνῃς καὶ τὰ τέκνα σου, ἐκτὸς ἐὰν ρητῶς προσκληθῶσι καὶ ᾔνε ἀνώτερα τῶν ὀκτῶ ἐτῶν. Τὸ αὐτὸ πρότε καὶ εἰς τὰς ἐπισκέψεις καὶ εἰς τὰς ἐσπερινὰς συίαναστροφάς.

4. Ἀποδεχόμενος πρόσκλησιν, πρέπει νὰ παρευρίσκησαι ἐν τῇ οἰκίᾳ ἀκριβῶς τὴν προσδιορισθεῖσαν ὑπὸ τοῦ προσκλητηρίου ὥραν, οὐδέποτε δὲ βραδύτερον· ἐπιτρέπεται ὁμῶς 8 ἢ 10 λεπτὰ ταχύτερον.

5. Μόνον οἱ μεγάλοι ἄρχοντες καὶ οἱ ἀγροῖκοι κάμνουν τοὺς ἄλλους νὰ τοὺς περιμένωσι.

6. Κυρία, ἥτις κάμνει νὰ τὴν περιμένωσιν ὑπὲρ τὸ τέταρτον τῆς ὥρας εἶνε γυνὴ ἥτις θέλει νὰ προξενήσῃ ἐντύπωσιν, ἀλλ' ἥτις τόσον ἀνεπιτηδείως κάμνει τοῦτο, ὥστε 2' πρὶν εἰσελθῆ ἡδύνατο ν' ἀκροασθῇ παρὰ τὴν θύραν, θὰ ἐπέιθετο ἄριστα περὶ τούτου.

7. Ὄταν ἀναγγελθῇ ὅτι ἡ τράπεζα ἡτοιμάσθη, μὴ ὀρμαῖς εἰς τὸ ἐστιατόριον (τραπέζαρειον). Περίμεινον ἕως ὅτου ὁ οἰκοδεσπότης ἢ ἡ οἰκοδέσποινα δώσωσι τὸ σημεῖον τῆς εἰσόδου.

8. Πρόσφερε τὸν ἀριστερὸν βραχίονά σου εἰς τινα τῶν Κυριῶν ἀδιακρίτως καὶ ὀδήγησον αὐτὴν εἰς τὸ ἐστιατόριον.

9. Ὄδηγῶν τὴν Κυρίαν σου θὰ διέλθῃς πρῶτος· αὕτη δὲ σὲ ἀκολουθεῖ χωρὶς ν' ἀφήσῃ τὸν βραχίονά σου. Εἰς πᾶσαν ἄλλην περίστασιν τὸ νὰ προπεράσῃς Κυρίας θεωρεῖται ἀπρεπές.

10. Ἐὰν δὲν ὑπάρχωσι Κυρίαί, εἰσελθε τελευταῖος, ἐὰν δύνασαι.

11. Ἄφες νὰ εἰσελθῶσι πρῶτοι οἱ ἀνώτεροί σου καὶ ἐν γένει πάντες ὅσοι κατέχουσιν ἐν τῇ κοινωνίᾳ θέσιν ἀνωτέραν τῆς ἰδικῆς σου.

12. Ὁ οἰκοδεσπότης συνήθως εἰσέρχεται τελευταῖος, ἢ δὲ οἰκοδέσποινα πρώτη.

13. Ἐὰν τις ἀποσύρεται τῆς θύρας, προτείνων νὰ διέλθῃς πρῶτος, στάσου καὶ ἀπόδος αὐτῷ τὴν φιλοφροσύνην, ἀλλ' ἐὰν ἐπιμένῃ, διέλθε εὐχαριστῶν αὐτόν. Ὅλοι ὁμῶς αὐταὶ αἱ φιλοφρονησεῖς τῆς θύρας εἶνε πιθηκισμοὶ καταντήσαντες σήμερον ἀξιογέλαστοι.

14. Πλησιάζων εἰς τὴν τράπεζαν, περίμεινον νὰ σοὶ ὀρίσωσι τὴν θέσιν σου, ἐκτὸς μόνον ἐὰν ὑπάρχωσι τὰ ὀνόματα τῶν προσκεκλημένων ἐπιτεθειμένα ἐπὶ τῶν χειρομάκτρων καὶ τότε πρότελθε εἰς τὴν θέσιν, ἐν ᾗ βλέπεις τὸ ὄνομά σου.

15. Μὴ καθίσῃς, πρὶν ὁ οἰκοδεσπότης δώσῃ τὸ σημεῖον, καθίζων ὁ ἴδιος.

16. Πάντοτε περίμεινον νὰ τοποθετηθῶσι πρῶτοι αἱ Κυρίαί πρὶν σὺ ὁ ἴδιος καθίσῃς.

17. Μὴ καθίζῃς ποτὲ μήτε παρὰ πολὺ μακρὰν μήτε παρὰ πολὺ πλησίον τῆς τραπέζης.

18. Ἐὰν ᾔνε ἀπρεπές τὸ νὰ λάβῃς πρῶτος θέσιν ἐν τῇ τραπέζῃ, ἐπίσης ἀπρεπές εἶνε καὶ τὸ νὰ ἀναπτύξῃς (ξεδιπλώτῃς) τὸ χειρομάκτρον σου πρὸ τῶν ἄλλων.

19. Μὴ ἀναπτύσῃς ἐξ ὀλοκλήρου τὸ χειρομάκτρον· ἀρκεῖ νὰ τὸ ἀπλώσῃς μόνον ἐπὶ τῶν γονάτων σου.

20. Εἰς τὰς Κυρίας μόνον ἐπιτρέπεται νὰ καρφύωσιν αὐτὸ διὰ καρφύδος κατὰ τὸ δοκοῦν (ᾄπως θέλωσι).

21. Μὴ ἀνασύρῃς τὰς περιχειρίδας (τὰ μανίκια) τοῦ ἐνδύματός σου, ὡς ἐὰν μέλλῃς νὰ πλύνης τὰς χεῖρας.

22. Μὴ ταλαντεύεσαι ποτε (μὴ κουνιέσαι) ἐπὶ τῆς καθέδρας σου,

μηδὲ κάθου ὑπτιος (ξαπλωμένος ἀνάσκελα) ἐπ' αὐτῆς· ἐν ὀλίγοις λάμβανε θέσιν ἀναπαυτικὴν, ἀλλ' εὐπρεπῆ.

13. Πρόσεχε πρὸ πάντων μὴ στενοχωρῆς τοὺς παρακαθημένους μηδὲ κτυπᾶς αὐτοὺς μετὸν ἀγκῶνα ἐν τῇ ζωηρότητι τῶν κινήσεών σου.

24. Πᾶσα χειρονομία βεβιασμένη εἶνε ὀχληρὰ καὶ ἄτοπος.

25. Μὴ περιάγῃς (κινήσῃς ἐδῶ κ' ἐκεῖ) τοὺς πόδας σου ὑπὸ τὴν τράπεζαν.

26. Μὴ θέτῃς τοὺς ἀγκῶνας ἐπὶ τῆς τραπέζης.

27. Μὴ μεγαλοφωνῆς, ὡς εἰ ὠμίλεις πρὸς κωφούς.

28. Ἐὰν ἡ συναναστρουφὴ ἦνε γενικὴ, ὀμίλει τόσον δυνατὰ, ὥστε ν' ἀκούεσαι ὑπὸ πάντων· ἐὰν δὲ ὑπάρχωσι πολλαὶ συνομιλίαι ἰδιαιτέραι, ὀμίλει ταπεινῇ τῇ φωνῇ, ὅπως μὴ ἐνοχλῆς τὴν συνδιάλεξιν νῶν γειτόνων σου.

29. Ἐὰν ἔχῃς ἀνάγκην ποτηρίου, μαχαιρίου ἢ ἄρτου, μὴ καλῆς τὸν ἐπὶ τῆς σκευοθήκης ὑπηρετήν μετὸν λέξιν παλληκάρει, πασιδὲι (garçon), ὡς συνειθίζεται ἐν τοῖς ξενοδοχείοις, ἀλλὰ κάλει αὐτὸν διὰ τοῦ ὀνόματός του, τὸ ὁποῖον ἐὰν δὲν ἤξεύρῃς, ἐρωτᾶς ἕνα μάρθης· ἀλλὰ τὸ καλλίτερον εἶνε νὰ τὸν προσκαλέσῃς διὰ νεύματος.

30. Μῆτε λέγε μῆτε πράττε τι δυνάμενον νὰ προκαλέσῃ φιλονηκίαν θρησκευτικὴν ἢ πολιτικὴν.

31. Ὅταν ὁ οἰκοδεσπότης ἢ ἡ οἰκοδέσποινα διανέμωσι τὸ ἔδεσμα (πραγητὸν) καὶ σοὶ προσφέρωσι παροψίδα (πιάτον), μὴ διαβιβάσῃς αὐτὴν εἰς ἄλλον· θὰ ἦτο τοῦτο ἀντικρὺς ἀγροικία.

32. Εἰς συμπόσιον ἔστω καὶ εἰς τράπεζαν κοινὴν ξενοδοχείου, ἄτοπον εἶνε τὸ νὰ ζητῆς ἢ νὰ δεικνύῃς ὅπερ προτιμᾶς τεμάχιον.

33. Δὲν πρέπει νὰ τείνῃς τὴν παροψίδα σου, ὅπως πρῶτος μεθέξῃς τοῦ ἐδέσματος.

34. Ἐὰν ὁ ζωμός σου ἦνε παράπολυ θερμός, μὴ φουσᾶς αὐτὸν διὰ νὰ χλιαρθῇ· ἀλλὰ περιμένειν ὀλίγον.

35. Μὴ φέρῃς τὴν παροψίδα εἰς τὸ στόμα διὰ νὰ ρουφήσῃς τὸν ζωμόν· μεταχειρίζου πρὸς τοῦτο τὸ κοχλιαρίον.

36. Μὴ λαμβάνῃς συνάμα μετὰ τοῦ κοχλιαρίου καὶ τὸ τρίκρανον (πειρόνιον) πρὸς βρωσιν τοῦ ζωμοῦ.

37. Ἄφες τὸ κοχλιαρίον ἐν τῇ παροψίδι τοῦ ζωμοῦ, ὅταν ὁ ὑπηρετῆς ἔλθῃ νὰ ἄρῃ ταύτην.

38. Τοῦναντίον δὲ ἀφαίρει τὸ τρίκρανον καὶ τὸ μαχαιρίον ἀπὸ τοῦ ἀβαθοῦς τριβλίου, ὅταν φάγῃς τὸ ἐν αὐτῷ ἔδεσμα, ἐκτὸς ὅταν ἦσαι εἰς μεγάλην οἰκίαν, ὅπου ἀλλάσσουν αὐτὰ εἰς πᾶν ἔδεσμα, ὡς συνειθίζεται ἐν Ἀγγλίᾳ.

39. Δὲν πρέπει νὰ δαγκάνῃς τὸν ἄρτον σου, ἢ νὰ τεμαχίζῃς αὐτὸν προηγουμένως δίκην ἀλλάντος (ὡς σουτζούκιον)· κόπτε δὲ αὐτὸν εἰς κομμάτια, ὅσάκις φέρῃς αὐτὰ εἰς τὸ στόμα διὰ τῶν δύο δακτύλων.

40. Μὴ ἀπλόνης τὸν βούτυρον, τὰ γλυκύσματα καὶ τὰ παρόμοια ἐπὶ τοῦ ἄρτου κομμένου εἰς τμήματα (φελιά). ὁ κανὼν οὗτος ἔχει ἐξαίρεσιν μόνον, ὅταν λαμβάνῃς βούτυρον μετὰ τείλου.

41. Μὴ κομματίζῃς τὸ κρέας σου, εἰμὴ καθόσον φέρῃς αὐτὸ εἰς τὸ στόμα.

42. Μὴ τρώγῃς μετ' ἀπλειστίας (μετ' ἀχορταγίαν) καὶ ὀρμῆς καὶ μὴ γεμίζῃς παράπολυ τὸ στόμα.

43. Λάμβανε τὸ ἄλας διὰ τῆς αἰχμῆς τοῦ μαχαιρίου σου, ἢ διὰ τοῦ κοχλιαριδίου τοῦ ἄλατος· μόνοι οἱ ἀπειρόκαλοι (τσαπατσούλιδες) βάλλουσι τὰ δάκτυλα εἰς τὴν ἄλατοθήκην.

44. Μὴ σπογγίζῃς τὸ ἔμβασμα (σάλτζαν) τῆς παροψίδος σου μετὸν ψύχαν τοῦ ἄρτου, ὅπως ὑστερον φάγῃς αὐτήν.

45. Μὴ ὀσφραίνεσαί ποτε (μυρίζῃς) τὸ παρατεθὲν σοὶ κρέας.

46. Μὴ ρίπτῃς τὰ ὀστᾶ (κόκκαλα) ὑπὸ τὴν τράπεζαν ἢ εἰς τὴν αἴθουσαν (σάλαν) θέτε αὐτὰ ἐπὶ τῆς ἄκρας τοῦ τριβλίου (πιάτου) σου.

47. Μὴ περιτρώγῃς τὸ ὄστον ὑπὲρ τὸ δέον, ὡς οἱ πορτοκάλιοι καὶ οἱ θῶες (τσακίλια).

48. Ἐὰν εὖρῃς ἐν τῇ παροψίδι σου ἀκάθαρτόν τι πρᾶγμα, π. χ. τρίχα μυῖαν ἢ τι τοιοῦτον, δὲς τὴν παροψίδα εἰς τὸν ὑπηρετήν χωρὶς ν' ἀναφέρῃς τι, ἕνα μὴ προσενήσῃς τῆσιν (ἀναγούλασμα) εἰς τοὺς συνδαιτημόνας.

49. Λάμβανε εἰς χεῖρας τὸ μαχαίριον, ὅταν θὰ τὸ μεταχειρισθῆς· εὐθὺς δὲ μετὰ τὴν γρῆσιν ἀπόθετε αὐτὸ ἐπὶ τῆς τραπέζης.

50. Πρόσεχε μὴ ἀνατρέψῃς τὴν ἀλατοθήκην ἢ διασταυρώσης τὸ μαχαίριον μὲ τὸ τρίκανόν σου ἢ θέσης τὸ μαχαίριον μὲ τὴν ἀκμὴν τῆς λεπίδος πρὸς τὰ ἄνω, κτλ· δυνατόν νὰ ὑπάρχωσι μεταξύ τῶν συνδαιτυμόνων ἄνθρωποι προληπτικοί, τρομάζοντες οἱ αὐτά. Πρέπει νὰ σεβώμεθα τὰς ἀδυναμίας τῶν ἄλλων, ἔττωσαν καὶ γελοῖαι.

51. Δὲν πρέπει νὰ ἐπικρίνης τὰ παρατιθέμενα, μηδὲ νὰ παραβίβῃς ἔδωκεμα πρὸς ἄλλο παρόμοιον καλλίτερον, τὸ ὁποῖον τάχα ἔφαγες ἀλλαγῶ.

52. Ἐὰν παρατεθῆ ὀψάριον ἢ κυνήγιον ἢ ἄλλο τι περασμένον ὀπωσοῦν, δύνασαι νὰ μὴ φάγῃς μὲν ἐξ αὐτοῦ, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι δὲν ἀγαπᾷς ὀθῆθεν τὸ τοιοῦτον, ἀλλὰ μὴ εἴπῃς ὅτι τὸ εὐρίσκεις πολὺ ἔωλον (μπαγιάτικον).

53. Μὴ ὁμιλῆς ποτε ἔχων τὸ στόμα πλήρες, μήπως ραντίσης τοὺς πλησίον σου μὲ τὰς ἐκ τοῦ στόματός σου ἐκφευγούσας ρανίδας. (ἀκολουθεῖ).

Τὰ μηνύματα τοῦ θανάτου.

(Ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ ὑπὸ Γ. Β.).

Τὸν παλαιὸν καιρὸν ὠδοιποροῦσε μίαν φορὰν ἓνας γίγας (ὑψηλὸς καὶ μεγαλόσωμος ἄνθρωπος) εἰς τὸν βασιλικὸν δρόμον· ἐκεῖ ἀπαντᾷ αὐτὸν ἕξαφνα ἀγνώριστος τις καὶ κράζει « Στάτου, μὴ προχωρῆς περαιτέρω. » — « Τί; εἶπεν ὁ γίγας, σὺ ἀνθρωπάριον, τὸ ὁποῖον ἐγὼ δύναμαι νὰ συνθλίψω (ζουλίσω) μεταξύ τῶν δακτύλων μου, σὺ θέλεις νὰ μὲ ἐμποδίσης τὸν δρόμον; Τίς εἶσαι σὺ, ὅστις τολμᾷς νὰ ὁμιλῆς μὲ τὴν αὐθάδειαν; » — « Ἐγὼ εἶμαι ὁ θάνατος, ἀπεκρίθη ἐκεῖνος, εἰς ἐμὲ οὐδεὶς ἀντιστέκεται, καὶ σὺ χρεωστεῖς εἰς τὴν προσταγὴν μου νὰ ὑπακούσης. » Ὁ γίγας ὅμως δὲν ἤθελε νὰ ὑπακούσῃ καὶ ἤρχισε νὰ παλαίῃ μὲ τὸν θάνατον. Ἐπάλαισαν πολλὴν ὥραν καὶ ἐπὶ τέλους ὁ γίγας ἐνίκησε τὸν θάνατον καὶ ἐξηκολούθησε τὸν δρόμον του· ὁ δὲ θάνατος ἔκειτο πλησίον τινὸς θράχου καὶ ἤτο τότε ἀδυνατισμένος, ὥστε δὲν ἤδύνατο νὰ ἐγερθῆ. » Τί θὰ ἀπογίνῃ, εἶπεν, ἐὰν ἐγὼ ἐξακολουθῶ νὰ κείτωμαι ἐδῶ εἰς τοῦτον τὸν

παράμερον τόπον; Δὲν θὰ ἀποθνήσκῃ κανεὶς πλέον ἐπὶ τῆς γῆς καὶ θὰ γεμισθῆ τόσον ἀπὸ ἀνθρώπους, ὥστε δὲν θὰ ἔχωσι θέσιν μήτε νὰ στέκωνται ὁ ἓνας πλησίον τοῦ ἄλλου. Ἐντοσοῦτω ἔφθασεν ἄλλος ὁδοιπόρος νεώτερος καὶ δυνατός· διαθίνων ἀπὸ ἐκεῖ καὶ τραγωδῶν ἔρριψε τὰ βλέμματά του πρὸς τὸν γίγαντα· ἀφοῦ εἶδεν αὐτὸν εἰς τοιαύτην ἐλεινήν κατάστασιν, τὸν ἐλυπήθη καὶ πλησιάσας τὸν ἐτήκωσε καὶ τοῦ ἔδωκε νὰ πῆ δυνάμωτικόν τι καὶ ἔμεινεν ἕως ὅτου τὸν συνέφερε. « Γνωρίζεις, εἶπεν ἐκεῖνος, ἀφοῦ συνῆλθα, τίς εἶμαι ἐγώ; » « Ὅχι, ἀπεκρίθη ὁ ὁδοιπόρος, δὲν σὲ γνωρίζω. » « Ἐγὼ εἶμαι ὁ θάνατος· ἐγὼ κανεὶς δὲν κάμνω χάριν, καὶ οὐδὲ διὰ σὲ δύναμαι νὰ κάμω ἐξαίρεσιν· διὰ νὰ ἰδῆς ὅμως ὅτι γνωρίζω τὸ καλὸν τὸ ὁποῖον μοῦ ἔκαμες, σοῦ ὑπόσχομαι ὅτι δὲν θὰ σοῦ ἔλθω ἕξαφνα, ἀλλὰ θὰ σοῦ στείλω μήνυμα πρὶν ἔλθω νὰ σὲ πάρω. »

Καὶ τοῦτο κέρδος εἶνε, εἶπεν ὁ νέος, νὰ γνωρίζῃ τις πότε θὰ ἔλθῃ ὁ θάνατος καὶ πόσον καιρὸν θὰ μένη ἀμέριμνος. ¹ Ἐξηκολούθησε λοιπὸν τὸν δρόμον του χαίρων διὰ τὴν ὑπόσχεσιν, τὴν ὁποῖαν ὁ θάνατος τῷ ἔδωκε. Ἡ νεότης ὅμως καὶ ἡ ὑγεία γρήγορα τὸν ἀπεχαιρέτισαν· ἤλθον ἀρρωστίαι καὶ πόνοι, οἱ ὁποῖοι ἠώχλων αὐτόν. « Δὲν θὰ ἀποθάνω, εἶπε καθ' ἑαυτόν, διότι ὁ θάνατος θὰ μὲ τὸ μηνύσῃ προτῆτερα. Ἀφοῦ αἱ κακαὶ ἡμέραι τῆς ἀσθενείας παρήλθον καὶ ἠσθάνθη τὸν ἑαυτόν του ὑγιῆ, ἤρχισε πάλιν νὰ ζῆ μὲ χαρὰν καὶ νὰ περνᾷ τὸν καιρὸν του εἰς φαγοπότια καὶ διασκεδάσεις. Ἐξαφνα ὁμῶς ἡμέραν τινα τὸν ἐκτύπησέ τις ἑλαφρὰ εἰς τὸν ὦμον, οὗτος δὲ στρέψας εἶδε τὸν θάνατον πλησίον του καὶ λέγοντα· « Ἀκολουθεῖ μοι! ἤλθεν ἡ στιγμή τοῦ ἀποχωρισμοῦ σου ἀπὸ τὸν κόσμον τοῦτον. » — « Πῶς! ἀπεκρίθη ὁ ἄνθρωπος, θέλεις νὰ ἀνατρέψῃς τὸν λόγον σου; δὲν μοῦ ὑπεσχέθης ὅτι πρὶν ἔλθῃς ὁ ἴδιος, θὰ μοῦ στείλῃς μήνυμα; ἐγὼ δὲν ἔλαβα κανέν τοιοῦτον. » — « Σιώπα! ἀπεκρίθη ὁ θάνατος· δὲν σοῦ ἔστειλα ἕως τότε τόσα μηνύματα; Δὲν ἤλθεν ὁ πυρετός ², ὅστις σὲ ἀδυνάτισε; δὲν σοῦ ἤλθεν ἡ σκοτοδινία ³; δὲν σοῦ ἤλθεν ἡ ἀδυναμία εἰς τὰ γόνατα; ἡ βοή εἰς τὰ ὦτα σου; ἡ ὀδονταλγία ⁴

¹ ξένοιαστος, ² παροξυσμός, ³ ζαλάδα, ⁴ ὀδοντόπονος.

δὲν σὲ ἠνώχλησε ; τὸ σκοτὸς δὲν ἐκόντυνε τὸ φῶς σου ; Πρὸ πάντων δὲν σὲ ἐνθυμίζει ὁ ἀδελφός μου ὕπνος καθ' ἑκάστην ἐσπέραν ἐμέ ; ὅταν κοιμᾶσαι τὴν νύκτα, δὲν εἶσαι σχεδὸν ἀποθαμένος ; » ὁ ἄνθρωπος δὲν ἤξευρε τί ν' ἀποκριθῆ· παρεδόθη λοιπὸν εἰς τὴν τύχην του καὶ ἐπροχώρησε μετὰ τοῦ θανάτου περαιτέρω.

Φυσικὴ θεογνωσία.

(Συνέχεια, ἴδε σελ. 207).

Μετὰ ταῦτα ἐπροχώρησεν ὀλίγον περαιτέρω, προσέχων πάντοτε νὰ μὴ πατήσῃ τὰ ὠραῖα ἐκεῖνα ἄνθη, τὰ ὁποῖα ἐνόμιζεν ὅτι ἦσαν σκορπισμένα ἐπὶ τῆς γῆς. Ἐξαφνα εἶδε μικρὸν τι ἀρνίον, τὸ ὁποῖον ἦτο πλαγιασμένον ἐπάνω εἰς τὰ ὄροσερὰ χορταράκια, καὶ χαρούμενος ἔτρεξε πρὸς αὐτὸ φωνάζων. « Ἐν ἀρνάκι, ἐν ἀρνάκι ! » Τὸ ἀρνίον ἐστρώθη καὶ ἤρχισε νὰ βληχᾶται (φωνάζει). Ὁ μικρὸς Ἑρρῖκος ἀπεμακρύνθη τρομασμένος καὶ ἀνεφώνησε. « Τί εἶνε τοῦτο ; τὸ ἀρνίον ἐγὼ ζωῆν, δύναιται νὰ περιπατῆ, καὶ ἔχει φωνήν, ἐνῶ ὅσα ἕως τώρα εἶδα ἐγὼ εἰς τὸ σπήλαιον ἦσαν ἄφωνα, ἄψυχα καὶ ἀκίνητα. Τί θαῦμα ! ποῖος ἄραγε ἔδωκε τὴν ζωὴν εἰς αὐτὸ τὸ ἀρνίον ; » — Ἐπεθύμησε νὰ συνομιλήσῃ μὲ τὸ ἀρνίον, καὶ τοῦ ἔκαμε διαφόρους ἐρωτήσεις· ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ ἀρνίον μόνον ἐβληχᾶτο, ὁ Ἑρρῖκος ἔλυπε το διότι τοῦ ἀπεκρίνετο πάντοτε μὲ φωνά. τὰς ὁποίας δὲν ἐνοῦσε.

Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἐφάνη ἐκεῖ ἓνας νέος ποιμὴν, εὐμορφον καὶ δυνατὸν παλληκαράκι. ξανθὸν καὶ ῥοδοκόκκινον, ὁ ὁποῖος ἐπειδὴ ἔχασε τὸ ἀρνίον περιεφέρετο καὶ ἀνεζήτησε αὐτό. Ὁ νέος οὗτος ἔβλεπε τὸ παιδίον πρὸ πολλοῦ, στεκόμενος ἀπὸ μακρὰν, ἀλλὰ δὲν ἐδύνατο νὰ ἐννοήσῃ τί παιδίον ἦτο· τοῦτο πάλιν ἐφοβήθη, ὅταν εἶδε τὸν ποιμμένα. Ἐπειδὴ δὲ ἐκεῖνος ἐχαιρέτισεν αὐτὸ μὲ τρόπον πολὺ φιλικόν, ὁ Ἑρρῖκος ἔλαθε θάρρος καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν. « ὦ ! πόσον ὠραῖος ἄνθρωπος εἶσαι, ἀλλὰ εἰπέ μοι παρακαλῶ σε (καὶ ταῦτα λέγων ἐξέτεινε τὰς χεῖράς του πρὸς τὸν οὐρανὸν καὶ πρὸς τὴν γῆν), τοῦτο τὸ μέγιστον σπήλαιον εἶνε ἐδικόν σου (α) ; μὲ δέχεται νὰ μείνω καὶ ἐγὼ

(α) Ἐπειδὴ τὸ παιδίον δὲν εἶχεν ἰδεῖ τίποτε ἄλλο ἕως τώρα, παρὰ τὸ σπήλαιον τῶν ληστῶν, νομίζει ὅλον τὸν κόσμον μέγα σπήλαιον.

μαζῆ σου καὶ μὲ τὸ ἀρνίον σου ; » — Ὁ νέος ποιμὴν δὲν ἐδύνατο νὰ ἐννοήσῃ τί λέγει τὸ παιδίον, καὶ τὸ ἐνόμισε κατ' ἀρχὰς ὅτι εἶχε χαμένον τὸ λογικόν του· ἠρώτησε δὲ αὐτό, πῶς εὐρέθη εἰς τοῦτο τὸ μέρος ; Ὅταν ὁμως τὸ παιδίον εἶπε πρὸς αὐτόν, ὅτι ἐβγήκεν ἀπὸ τὸ ὑπόγειον, καὶ τῷ ἐδιηγήθη περὶ τῆς γρᾶίας τσιγκάνας καὶ τῶν ἀγρίων ἐκείνων ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι ἐκατοίκουν εἰς τὸ σπήλαιον, ὁ ποιμὴν ἐκυριεύθη ἀπὸ μέγαν φόβον καὶ ταραχὴν. Εὐσπαλγχνισθεὶς λοιπὸν τὸ παιδίον, ἔλαβεν αὐτὸ μὲ τὴν μίαν χεῖρα καὶ τὸ ἀρνίον μὲ τὴν ἄλλην καὶ ἔφυγεν, ὅσον ἐδύνατο γρήγορα, ὡς νὰ τὸ ἐκυνήγουν οἱ λησταί.

Εἰς τὸ ἐκεῖ πλησίον ὄρος ἐκατοίκει σεβάσμιος ἐρημίτης, γέρων σχεδὸν ογδοήκοντα ἐτῶν, ὀνομαζόμενος Πολύκαρπος, ὅστις ἐτιμᾶτο πολὺ ἀπὸ τοὺς κατοίκους τῶν μερῶν ἐκείνων διὰ τὴν παιδείαν καὶ πρὸ πάντων διὰ τὴν εὐσέθειαν καὶ τὰς ἀλλας αὐτοῦ ἀρετάς· πρὸς τοῦτον λοιπὸν ἐσκέφθη ὁ νέος ποιμὴν νὰ φέρῃ τὸ παιδίον. Ἡ κατοικία τοῦ ἐρημίτου, ἣ ὁποία δὲν εὐρίσκετο πολὺ μακρὰν ἀπὸ ἐκεῖ, ἦτο κτισμένη εἰς τὴν ρίζαν τοῦ ὄρους πλησίον εἰς τὴν λίμνην· διὰ τοῦτο ἦτο καὶ πολὺ εὐχάριστος καὶ οἱ χωρικοὶ τὴν ὠνόμαζαν μικρὸν παράδεισον. Ὁ οἰκίσκος (σπητάκι) αὐτοῦ ἦτο κτισμένος εἰς τὸ μέσον τοῦ κήπου ἀνάμεσα εἰς καρποφόρα δένδρα καταρροτωμένα ἀπὸ ὠραῖα ἄνθη· ὀλίγον μακρὰν ἔβλεπέ τις διάφορα λαχανικά, ἄμπελον καὶ γωράφιον σπαρμένον σῖτον· καὶ ὅπου ἀκόμη μεταξὺ τῶν βράχων ἔμενεν ὀλίγος τόπος, ἔβλεπέ τις μέγα τι δένδρον μὲ καρπούς ἢ διάφορα δενδρουλάκια γεμάτα ἀπὸ ἐξάριστα ἀπίδια· εἰς τὴν κορυφὴν δὲ βράχου τινὸς ἦτο κτισμένον μικρὸν μὲν ἀλλὰ ὠραιότατον ἐξωκλήσιον, εἰς τὸ ὁποῖον ὁ ἐρημίτης ἀνέβαινε ἀπὸ στενὴν κλίμακα, τὴν ὁποίαν ὁ ἴδιος εἶχε σκαλίσει ἐπάνω εἰς τὸν βράχον.

Τὴν στιγμὴν, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ νέος ποιμὴν ἤνοιξε τὴν καγκελωτὴν θύραν τοῦ κήπου καὶ ἐμβῆκε μὲ τὸν Ἑρρῖκον, ὁ σεβάσμιος γέρων ἐκίθητο ἐπάνω εἰς ξύλινον θρανίον ὑποκάτω μιᾶς μηλέας· ἐμπροσθέν του ὑπῆρχε ξυλίνη τράπεζα καὶ ἐπάνω εἰς αὐτὴν μέγαν καὶ καλοδεμένον βιβλίον, τὸ ὁποῖον μὲ πολλὴν εὐλάβειαν ἀνεγίνωσκεν. Αἱ ὀλίγαι τρίχες, αἱ ὁποῖαι ἐστερᾶνοναν τὴν φαλακρὰν αὐτοῦ κεφαλὴν, καὶ τὰ μακρὰ γένειά του ἦσαν κατάλευκα ὡς χιών·

αί παρειαί του (μάγουλα) ὁμως ροδοκόκκινοι καὶ ἀνθηραὶ καθὼς νεανίσκου.

Ὁ ἀγαθὸς οὗτος γέρον γέρον ἐδέχθη καὶ τοὺς δύο μὲ πολλὴν εὐχαρίστησιν καὶ κατεφίλησεν αὐτούς· ἤκουσε δὲ μὲ προσοχὴν τὰ ὅσα ὁ νέος ποιμὴν τῷ ἐδιηγήθη περὶ τοῦ παιδίου, ἔλαθεν αὐτὸ ὡς ἄλλος πατήρ εἰς τὰς ἀγκάλας του καὶ ἠρώτησε πῶς ὀνομάζεται· διότι ἐνόησεν ὅτι τὸ παιδίον κατήγετο ἀπὸ εὐγενῆ οἰκογένειαν καὶ εἶχε κλαπῆ ἀπὸ ληστὰς. « Ἄρῃσε τὸν μικρὸν πλησίον μου, εἶπε πρὸς τὸν νέον ποιμένα, καὶ πρότεγε μὴ εἴπῃς εἰς κενόν τίποτε. Ἐλπίζω ὅτι οἱ γονεῖς τοῦ παιδίου θὰ εὐρεθῶσιν· ὅς μὲντι λοιπὸν ἐδῶ, ὅπου θὰ ἦνε κάλλιστα προσφυλαγμένον ἀπὸ τοὺς ληστὰς, οἱ ὅποιοι ἀποφεύγουν τὴν ἐρημικὴν ταύτην κατοικίαν μου ὡς τὴν πυρκαϊάν, διότι χρυσὸν μὲν καὶ ἄργυρον δὲν εὐρίσκουν εἰς ἐμέ, καλὰς δὲ συμβουλὰς, αἱ ὅποια ἀξίζουσι πολὺ περισσότερον ἀπὸ τὸν χρυσὸν καὶ τὸν ἄργυρον μισοῦν ἐκεῖνοι. Πρὸς δὲ τὸ παιδίον εἶπεν· ἀγαπητέ μου Ἐρρίκε, εἰς τὸ ἐξῆς ἐγὼ θὰ ἦμαι ὡς πατήρ σου, καὶ θὰ φροντίσω νὰ εὕρω τοὺς γονεῖς σου καὶ νὰ σὲ παραδώσω εἰς αὐτούς ». Ἐπειτα ἐπέσπερην εἰς αὐτοὺς γάλα καὶ ἄρτον διὰ νὰ γευματίωσιν· ὁ δὲ νέος ποιμὴν ἀφοῦ ἀνεπαύθη ὀλίγον, ἔλαθε τὴν ποιμενικὴν ράβδον του, διὰ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸ ποίμνόν του· ἀλλ' ὁ μικρὸς Ἐρρίκος ἤρχισε νὰ κλαίῃ καὶ κρατῶν αὐτὸν ἀπὸ τὸ φόρεμα δὲν τὸν ἄρνευε νὰ ἀναχωρήσῃ. Τότε ὁ νέος ποιμὴν τῷ ὑπεσχέθη, ὅτι γρήγορα πάλιν θὰ ἐπανέλθῃ καὶ ἐχάρισεν εἰς αὐτὸν τὸ μικρὸν ἄρνιον, διὰ τὸ ὅποῖον ὁ Ἐρρίκος ἐχάρη μεγάλως.

Ἀροῦ ἀνεχώρησεν ὁ νέος ποιμὴν, ὁ φιλόθερος γέρον ἐκάθισεν πλησίον του τὸ παιδίον διὰ νὰ συνομιλήσῃ μὲ αὐτό. « Ἀγαπητέ μου Ἐρρίκε, ἤρχισε νὰ λέγῃ, δὲν γνωρίζεις τίποτε διὰ τοὺς γονεῖς σου; »

« Ὡ βέβαια ἔχω εἰς τὸ θυλάκιόν μου (τσέπη) μίαν ὥραϊαν μητέρα, ἀπεκρίθη τὸ παιδίον Ἰδοὺ δύνασαι νὰ τὴν ἴδῃς » καὶ ἐνῶ ἔλεγε ταῦτα, ἔβγαλεν ἀπὸ τὸ θυλάκιόν του τὴν μικρὰν εἰκόνα, τὴν ὁποίαν ἐφύλαττε κλεισμένην μέσα εἰς ὥραϊαν θήκην· τὸ δυστυχὲς παιδίον, τὸ ὅποῖον δὲν εἶχεν ἰδεῖ ποτὲ τὴν εἰκόνα τῆς μητρὸς του εἰς τὸ φῶς τοῦ ἡλίου, ἐθαύμασε διὰ τὴν ὡραιότητα καὶ λαμπρότητα

τῆς εἰκόνας· οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ του ἐθαμβώθησαν ἀπὸ τὴν λάμψιν τῶν ἀδαμάντων, οἱ ὅποιοι ἐστόλιζον αὐτήν.

« Πόσον λαμπρὸν εἶνε ἐδῶ τὸ φῶς! » εἶπε τὸ παιδίον. « Τίς ἤναψεν ἐκεῖ ἐπάνω τὸν λαμπρὸν ἐκεῖνον λύχνον, ὁ ὅποιος φωτίζει ὅλα τὰ πράγματα; ἐγὼ ἀπὸ τὴν πολλὴν λάμψιν δὲν εἰμφορῶ οὔτε μίαν στιγμὴν νὰ κυττάξω πρὸς αὐτόν. Ἐκεῖνος ὁ λύχνος, τὸν ὅποιον εἶχομεν εἰς τὸ σπήλαιον, ὡς πρὸς αὐτόν ἦτο σκοτεινὸς καὶ ἀδύνατος. Ἀπὸ τί προέρχεται τοῦτο ὅτι ὅλον ἐν προχωρεῖ ὑψηλότερα; Ὅταν κατὰ πρῶτον εἶδον αὐτόν, ἐφάνη ὀπίσω ἀπὸ ἐν βουνόν· καὶ εἰς ὀλίγην ὥραν τόσον ὑψώθη, ὥστε ἦτο ἀδύνατον νὰ τὸν ἐγγίσω καὶ νὰ ἀνέβαινον εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ πλέον ὑψηλοῦ δένδρου. Πῶς λοιπὸν γίνεται τοῦτο, καὶ κινεῖται τόσον ἐλεύθερα; εἰς κανέν μέρους δὲν φαίνεται σχοιρίον ἀπὸ τὸ ὅποῖον νὰ κρέμαται· τίς λοιπὸν σύρει αὐτόν ἐπάνω; τίς εἰμφορεῖ νὰ ἀναβῆ τόσον ὑψηλὰ διὰ νὰ θάλῃ ἔλαιον εἰς τὸν λύχνον. (ἀκολουθεῖ).

Ἡ μικρὰ μάρτυς.

Πρὸ ὀλίγου καιροῦ, εἰς τινα μικρὰν πόλιν τῆς Ἀγγλίας, ἐν κοράσιον μόλις ἐννέα ἐτῶν προτεκλήθη ὡς μάρτυς ἐναντίον κλέπτου. Ἡ κλοπὴ εἶχε συμβῆ ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς τῆς μικρᾶς κόρης, καὶ αὕτη εἶχεν εἰδεῖ τὸν κλέπτην· ἡ μαρτυρία τῆς ἐπομένως ἦτο πολὺ ἀναγκαία. Ὁ ὑπερασπίζων τὸν κλέπτην δικηγόρος δὲν ἐπεθύμει ἡ μικρὰ αὕτη κόρη νὰ παρουσιασθῇ ὡς μάρτυς, διότι ἐγνώριζεν ὅτι ἡ κατάθεσις τῆς ἦτον ἱκανὴ νὰ κταδικάσῃ τὸν πελάτην του· ὅθεν, ὅτε αὕτη παρουσιάσθη ἐνώπιον τοῦ δικαστοῦ ἵνα ἐξετασθῇ, τῇ εἶπεν — Αἰμυλία, γνωρίζεις τί πρᾶγμα εἶνε ὁ ὅρκος; — Δὲν ἐννοῶ τί μ' ἐρωτᾷς, Κύριε, εἶπεν αὕτη. — Χάριν τῆς δικαιοσύνης, εἶπεν ὁ δικηγόρος πρὸς τὸν δικαστήν, ἐπικαλοῦμαι τὴν προσοχὴν σας εἰς ὅ,τι εἶπεν αὕτη δὲν ἠξεύρει τί πρᾶγμα εἶνε ὁ ὅρκος· λοιπὸν κατὰ τὸν νόμον δὲν εἶνε ἀρμόδιος μάρτυς· ἡ κατάθεσις τῆς δὲν πρέπει νὰ γίνῃ δεκτὴ. — Ἄς ἴδωμεν, εἶπεν ὁ δικαστής. Ἐλθέ ἐδῶ, μικρὰ μου. Εἶπέ μοι, ὡρκισθῆς ποτὲ ἄλλοτε; Τὸ πρῶτον καὶ ὁ τράχηλός της κατεκοκκίνησαν· συλλογισθεῖσα δὲ ὀλίγον, ἀπεκρίθη. Ὁχι! Κύριε,

— Δὲν ἐννοῶ ψευδῆ ὄρκον, εἶπεν ὁ δικαστής· Παρέστης ποτὲ ἄλλοτε ὡς μάρτυς ἐνώπιον δικαστοῦ ; — Ὅχι, Κύριε, εἶπεν ἡ κόρη. — Γνωρίζεις τί βιβλίον εἶνε τοῦτο ; εἶπεν ὁ δικαστής, δεικνύων εἰς αὐτὴν τὴν Ἀγίαν Γραφήν. — Μάλιστα, Κύριε· ἡ Γραφή. — Ἀνέγνωσες ποτὲ τὸ βιβλίον τοῦτο ; — Μάλιστα, Κύριε· ἀναγινώσκω τοῦτο καθ' ἑκάστην. — Γνωρίζεις τί εἶνε ἡ ἁγία Γραφή, παιδίον μου ; — Εἶνε ὁ λόγος τοῦ ὑψίστου Θεοῦ. — Τώρα, φίλτατόν μοι κοράσιον, θές τὴν χεῖρά σου ἐπὶ τῆς βίβλου ταύτης. Ἡ κόρη ἔθηκε τὴν χεῖρά της ἐπ' αὐτῆς, τρέμουσα. Τότε ὁ δικαστής ὑπηγόρευσε εἰς αὐτὴν τὸν τύπον τοῦ ὄρκου, ὃν πρέπει νὰ εἴπη ὁ ὀρκιζόμενος. Μὲ τὴν χεῖρά της ἐπὶ τῆς Γραφῆς αὐτῆ εἶπεν, « ὀρκίζομαι ἐπιστήμως ὅτι, ὅσα μέλλω νὰ εἴπω εἶνε ἡ ἀλήθεια, αὐτὴ ἡ ἀλήθεια, καὶ οὐδὲν ἄλλο ἢ ἡ ἀλήθεια. Οὕτως εἶη μοι ὁ Θεὸς βοηθός. » Τώρα, ἐράσμιόν μοι κοράσιον, εἶπεν ὁ δικαστής, ὠρκίσθης ὡς μάρτυς. Γνωρίζεις ὁποῖον θὰ ἦνε τὸ ἀποτέλεσμα, ἐὰν δὲν εἴπῃς τὴν ἀλήθειαν ; — Μάλιστα, Κύριε. — Ποῖον ; — Θὰ φυλακισθῶ. — Καὶ οὐδὲν πλέον ; — Μάλιστα, Κύριε· δὲν θὰ δυνηθῶ νὰ ὑπάγω εἰς τὸν οὐρανόν. — Πῶς γνωρίζεις τοῦτο ; — Αὐτὴ ἔλαβε τὴν Γραφήν καὶ μὲ μεγάλην εὐκολίαν στρέφουσα τὰ φύλλα της εὔρε το κ' κεφάλαιον τῆς ἐξήδου, τὸν 16ον στίχον καὶ ἀνέγνωσεν· οὐ ψευδομαρτυρήσεις κατὰ τοῦ πλησίον σου μαρτυρίαν ψευδῆ. Ἐμαθα τοῦτο, εἶπε, πρὶν δυνηθῶ ν' ἀναγινώσκω τὴν ἱερὰν ταύτην βίβλον. — Σοὶ εἶπέ τις ὅτι ἔπρεπε νὰ παρασταθῆς ὡς μάρτυς ἐν τῇ τοιαύτῃ περιστάσει ; ἠρώτησεν αὐτὴν ὁ δικαστής. — Μάλιστα, Κύριε. Ἀκούσασα ἡ μήτηρ μου ὅτι ἐπρόκειτο νὰ προσκληθῶ ὡς μάρτυς μ' ἐπῆρσεν εἰς τὸν κοιτῶνά της καὶ μ' ἐπρότταξε νὰ τῇ εἴπω τὰς 10 ἐντολάς· ἀφοῦ δὲ τὰς εἶπα, ἀμφότεραι ἐγονυπετήσαμεν καὶ προστηυχθήθημεν ὅπως δυνηθῶ νὰ ἐννοήσω ὅποσον κακὸν θὰ ἦτο νὰ ψευδομαρτυρήσω κατὰ τοῦ πλησίον μου καὶ ὅπως ὁ Θεὸς μὲ βοηθήσῃ νὰ εἴπω τὴν ἀλήθειαν, ἐὰν ἐγίνετο ἀνάγκη νὰ ὑπάγω εἰς τὸ δικαστήριον τὴν ἐπαύριον. Καὶ ὅταν σήμερον ἀνεχώρουν ἀπὸ τὴν οἰκίαν, ἡ μήτηρ μου μὲ ἠσπάσθη καὶ μοὶ εἶπεν « ἐνθυμοῦ τὴν ἐνάτην ἐντολήν, καὶ προσέτι ὅτι ὁ Θεὸς θ' ἀκούσῃ λέξιν πρὸς λέξιν ὅλα ὅσα θὰ εἴπῃς εἰς τὸ δικαστήριον. — Πιστεύεις τοῦτο ; ἠρώτησεν ὁ δικαστής, ἐνῶ ἐν δάκρυ ἠκτινοβόλησεν ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ

του, καὶ τὸ χεῖλός του ἔτρεμεν ἐκ συγκινήσεως. — Μάλιστα, Κύριε, εἶπε τὸ κοράσιον, διὰ τρόπου δεικνύοντος ὅτι ἐνόει ἐκεῖνα τὰ ὅποια ἔλεγεν. — Ὁ Θεὸς νὰ σὲ εὐλογήσῃ, παιδίον μου, εἶπεν ὁ δικαστής, ἔχεις καλλίστην μητέρα Ἡ κατάθεσις τῆς μάρτυρος ταύτης πρέπει νὰ γίνῃ δεκτὴ· ἐὰν ἐκρινόμην ὡς ἐγκλημστὴς σήμερον, καὶ ἤμην ἀθῶος τῆς κατηγορίας, θὰ παρεκάλουν τὸν Θεὸν νὰ μὲ δώσῃ μάρτυρα ὡς τοῦτο τὸ κοράσιον. Ἄς ἀνακριθῇ, κύριοι.

Ἐραῖον μάθημα ἐκ τῆς φωτογραφίας.

Οὐχὶ πρὸ πολλῶν ἐτῶν, οἱ διδάσκαλοι σχολείου τινος ἠθέλησαν νὰ φωτογραφηθῶσιν ὅλοι ὁμοῦ· ὅθεν ἔλαβον ἐπὶ τῆς κλίμακος αὐτοῦ ὁ καθεὶς τὴν θέσιν του. Εἰς ὅμως μεταξὺ τούτων, ἀνὴρ κοῦφος καὶ οἰηματίας, ὅστις ἐνόμιζεν ὅτι ὑπερεῖχεν ὅλους τοὺς συναδέλφους του, ἠθέλησε καὶ εἰς τὴν περίστασιν ταύτην νὰ μὴ ἦνε κατώτερος κανεὶός· διὰ τοῦτο ἔλαβε θέσιν ὑπεράνω καὶ αὐτοῦ τοῦ Σχολάρχου. Μετὰ τὸ τέλος τῆς ἐργασίας ὅλοι ἐπλησίασαν διὰ νὰ ἴδωσι τὸ ἀποτέλεσμα. Ὁ δὲ οἰηματίας διδάσκαλος, ὅστις ἐνεκα τῆς θέσεως, τὴν ὁποίαν ἐξέλεξε, παριστάνετο εἰς τὸ φωτογράφημα πολὺ μικρότερος, σχεδὸν μικροσκοπικός, « Παραδόξον, ἀνεφώνησε, διὰ τί ἐγὼ φαίνομαι ἐνταῦθα πολὺ μικρότερος τῶν ἄλλων ; » — « Διότι εἰς τὴν φωτογραφίαν, » προσέθεσε μὲ πολλὴν εὐφυίαν ὁ φωτογράφος, « ὁ ὑψὼν ἑαυτὸν ταπεινοῦται. » οἱ δὲ συνάδελφοί του, οἵτινες ἐγνώριζον τὸν χαρακτῆρα τοῦ διδασκάλου, ἀκούσαντες τὴν ἀφελῆ ταύτην διδασκαλίαν τοῦ φωτογράφου, ἐξεκροδίσθησαν εἰς τὰ γέλια. Ὁ ταπεινωθεὶς διδάσκαλος ἀνεχώρησε σκεπτόμενος τὸ ἐκ τῆς φωτογραφίας πικρὸν ἀλλὰ καὶ διδακτικὸν μάθημα.

Ἀρχὴ τῆς προφορικῆς γλώσσης.

Ἡ γλῶσσα δὲν ἐφευρέθη ἀνευ λογισμοῦ καὶ γνώσεως· ἀλλ' ὁ νοῦς δὲν δύναται νὰ ἔχη λογισμὸν καὶ γινώσκῃ ἐὰν δὲν ἔχη γλῶσσαν· ἡ γλῶσσα λοιπὸν πρέπει νὰ ἐδόθῃ προλαβόντως πρὶν ὁ ἄνθρωπος γίνῃ λογικὸν πλάσμα καὶ οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ διδάξῃ αὐτὸν εἰμὴ ὁ Θεός.



Τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἁμαρτίας.

Τίς ἐπήνεγκε τὴν πτώσιν τῶν ἀγγέλων ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ; Ἡ ἁμαρτία. — Τίς ἐξώρισε τοὺς προπάτορας ἡμῶν ἐκ τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ ; Ἡ ἁμαρτία. — Τίς ἔφερε τὸν θάνατον ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ πάσας τὰς θλίψεις καὶ δυστυχίας ἡμῶν ; Ἡ ἁμαρτία. — Τίς κατέστησε τὸν θάνατον βασιλέα τοῦ τρόμου ; Ἡ ἁμαρτία. — Τίς κατεβίβασε τὸ Κύριον τῆς δόξης ἐκ τῆς μακαρίας βασιλείας τῶν οὐρανῶν ἐπὶ τῆς γῆς, ἵνα στήσῃ τὴν κατοικίαν του μεταξὺ τῶν κατοικιῶν τῆς ἀνθρωπίνου ἀθλιότητος ; Ἡ ἁμαρτία. — Τίς ἔκαμεν αὐτὸν δι' ὑπερβαλλούσης ἀγάπης « ἄνθρωπον θλίψεως καὶ δόκιμον ἀθθενείας » καὶ τέλος καθήλωσεν αὐτὸν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ ; Ἡ ἁμαρτία. Αὕτη ἤναψε τὰς φλόγας τοῦ ἄδου καὶ αὕτη θά ἦνε ἡ καυστικὴ ὕλη ἡ τρέφουσα αἰωνίως ταύτας τὰς φλόγας. — Τίς προξενεῖ τὸ μῖσος ἐντὶ ψυχῇ κατὰ τοῦ πλησίον ; — Ἡ ἁμαρτία. Τίς παροτρύνει τὸν ἀπειθῆ υἱὸν νὰ μὴ ὑπακούῃ εἰς τοὺς γονεῖς ; Ἡ ἁμαρτία. — Τίς ἐπὶ τέλους ἀνάπτει τὰς φρικώδεις φλόγας τῆς συνειδήσεως ; Ἡ ἁμαρτία. — « Μὴ οὖν βασιλευέτω ἡ ἁμαρτία ἐν τῷ θνητῷ ὑμῶν σώματι, εἰς τὸ ὑπακούειν αὐτῇ ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις αὐτοῦ· μηδὲ παριστάνετε τὰ μέλη ὑμῶν ὄπλα τῆς ἀδικίας τῇ ἁμαρτίᾳ· ἀλλὰ παραστήσατε ἑαυτοὺς τῷ Θεῷ ὡς ἐκ νεκρῶν ζῶντας, καὶ τὰ μέλη ὑμῶν ὄπλα δικαιοσύνης τῷ Θεῷ. (Ρωμ. 5. 12, 13).

Ἑπτὰ σπάνια φαινόμενα.

α. Ἄνθρωπος πλούσιος εὐχαριστούμενος τῇ ἑαυτοῦ τύχῃ. β. Ἄνθρωπος διακρινόμενος μὲν διὰ τῆς ἀγχινοίας καὶ μὴ διακρινόμενος ἐπίσης δι' ἐλαττωμάτων. γ. Ἀύλικός γηράσας. δ. Πεπαιδευμένος γνοῦς ἑαυτὸν. ε. Δοκησίσοφος μὴ ἐπικινούμενος μεγάλως τῇ ματαιότητι τῆς σπουδῆς. ς. Κόρη φαινομένη μὲν ὡραία εἰς πάντα, οὐχὶ δὲ εἰς ἑαυτήν. Καὶ ζ. Νομικός μὴ ὢν ἀπταιῶν.

Ἡ προσευχή.

Ἡ προσευχὴ εἶνε ἡ κλιεῖς, ἥτις στρεφόμενη διὰ τῆς χειρὸς τῆς πίστεως ἀνοίγει πάντας τοὺς θησαυροὺς τοῦ Θεοῦ.

Ο ΜΕΝΤΩΡ

Περὶ ἐθιμοταξίας ἐν ὥρᾳ τραπέζης.

(Συνέχεια ἴδε σελ. 216).!

54. Ὅταν τρώγῃς, μὴ κάμνης κρότον μὲ τὰς σιαγόνας σου, πρὸ πάντων δὲ τρώγε μετ' ἄκρας καθαριότητος.

55. Μὴ σπογγίζῃς τὰ δάκτυλά σου ἐπὶ τοῦ τραπεζομανδύλου ἀλλ' εἰς τὸ χειρόμακτρον σου. Οἱ Ἄγγλοι σπογγίζουσιν αὐτά, ὡς καὶ τὸ μαχαίριον, ἐπὶ τεμαχίου ἄρτου· ἐν Γαλλίᾳ ὅμως τοῦτο δὲν συνειθίζεται.

56. Μὴ φέρῃς τὸ κρέας εἰς τὸ στόμα διὰ τῶν δακτύλων, ἀλλὰ διὰ τοῦ τρικράνου σου.

57. Ὅταν φάγῃς ὦν βραστόν, μὴ ἀφήσῃς τὸ κέλυφος (τσώφλοιον) ἐν τῷ τρυβλίῳ, ἀλλὰ σύνθλασον (σύντριψον) αὐτὸ διὰ τοῦ μαχαίριου σου.

58. Ὅταν σοὶ παρουσιάζεται τὸ κοινὸν τρυβλίον, μὴ γεμίζῃς τὴν παροψίδα σου, καθὼς κάμνουσιν οἱ κτίσται, ἀλλὰ λάμβανε μετὰ διακρίσεως· ἔχεις πάποτε τὸν καιρὸν νὰ λάβῃς καὶ πάλιν, ἐὰν θελήσῃς.

59. Μὴ λαμβάνῃς τὸ φαγητὸν διὰ τοῦ ἰδιαιτέρου τρικράνου σου, ἀλλὰ διὰ τοῦ ἐν τῷ κοινῷ τρυβλίῳ. Κράτει δὲ καὶ τὸ τρικράνον σου διὰ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς, ἐὰν θέλῃς νὰ ἦται ἐκ τῶν ἀκολουθούντων τὴν τελευταίαν συνήθειαν. Κατὰ συνέπειαν δὲν θὰ εὐρίσκεισαι εἰς τὴν ἀνάγκην ν' ἀλλάσῃς κατὰ πᾶσαν στιγμὴν χεῖρα, ὅπως κρατῇς τὸ μαχαίριον ἢ τὸ τρικράνον.

60. Μὴ σπογγίζῃς τὸ ποτήριον μὲ τὸ χειρόμακτρον, πρὶν πίης· τοῦτο θὰ ἦτο σιωπηλὴ κατηγορία ρυπαρότητος κατὰ τῆς οἰκίας, εἰς ἣν εὐρίσκεισαι.

61. Πρόσχε μὴ ἀφίνῃς οἶνον ἢ ὕδωρ ἐν τῷ ποτηρίῳ σου, καὶ μάλιστα ὅταν ἐγείρῃσαι ἀπὸ τῆς τραπέζης.

62. Μὴ λαμβάνῃς ποτὲ τὸ ποτήριον τοῦ γείτονός σου, εἴτε ἀνδρὸς εἴτε γυναικός, ὅπως γεμίσῃς αὐτό· ἄλλως θὰ ὑποθέσωσιν ὅτι ἐδιδάχθης τοὺς καλοὺς τρόπους ἐν τῷ καπηλείῳ.

63. Φρόντιζε ὅπως αἱ πλησίον σου καθήμεναι Κυριαὶ λαμβάνωσι τὴν προσήκουσαν περιποίησιν καὶ μὴ στερῶνται μηδενός· ἐὰν δύνασαι νὰ μαντεύσῃς, προλάβεκε καὶ τὴν ἐλαχίστην αὐτῶν ἐπιθυμίαν.

64. Εἰς τὸ ἐπίδειπνον μὴ θάλλῃς ποτὲ εἰς τὸν κόλπον σου ὀπώρας, πλακούντια ἢ ζαχαρωτά. Ἐὰν λάβῃς τοιαύτην ἐξιν (συνήθειαν), τελευταῖον θά σέ ἀποδιώξωσιν ἔξω τῆς οἰκίας.

65. Μὴ κόπτης τὰς ὀπώρας διὰ τοῦ σιδηροῦ μαχαιρίου, ἀλλὰ διὰ τοῦ χρυσοῦ ἢ ἀργυροῦ, ὅπερ ἐπὶ τούτῳ σοὶ προσφέρεται.

66. Μὴ καθάρσις τὸ ἄπιον πρὶν κόψῃς αὐτὸ κατὰ μῆκος εἰς τέσσαρα τέταρτα, τὰ ὅποια καθόσον τρώγῃς καὶ τὰ ἐκλεπίσεις.

67. Μὴ προτείνης εἰς Κυρίαν νὰ διαμοιρασθῇς μετ' αὐτῆς ὀπώραν, ἣν ἔχεις ἐν τῇ παροψίδι σου, ἢ ἄλλοι σοὶ προσφέρουσιν. Ἡ τοιαύτη οἰκειότης εἶνε ἀπρεπής· μόνον προβεθηκυῖα τις Κυρία δύναται νὰ ἐπιτρέψῃ τοιαύτην προσφορὰν εἰς τὸν Κύριον.

68. Ἐν τούτοις ἐὰν δὲν ὑπάρχωσιν ἐπίδειπνα ὀπωρικά δι' ὅλους, καὶ ἦνε ἀνάγκη νὰ διανεμηθῶσι, φρόντιζε νὰ προσφέρῃς εἰς Κυρίαν τὸ παχύτερον τέταρτον, εἰς ὃ ἀφίνεις καὶ τὸν μίσχον (τὸ κοτσάνι) τοῦ ἀπίου.

69. Δὲν προπίνουσι πλέον, συγκρούοντες τὰ ποτήρια· ἐὰν κάμῃς τοῦτο, θά σέ ὑπολάβωσιν ὡς ἄνθρωπον τοῦ ἄλλου αἰῶνος.

70. Μὴ τρώγῃς πολὺ γρήγορα διὰ νὰ μὴ βιάζῃς καὶ τοὺς ἄλλους· μηδὲ πάλιν πολὺ ἄργά, διὰ νὰ μὴ τοὺς κάμῃς νὰ σέ περιμένωσιν.

71. Ἐὰν σοὶ ἐπέλθῃ λύγξ (λόξιγκας), ἔξελθε διὰ μίαν στιγμὴν· παρελθούσης δὲ ταύτης, ἐπάνελθε εἰς τὴν τράπεζαν.

72. Ἐὰν πτερνισθῇς, κάλυψον τὸ στόμα σου μετὰ τὸ χειρόμακτρον ἢ τὸ μανδύλιόν σου, διὰ νὰ μὴ σπιλώσῃς (λερώσῃς) τοὺς παρακαθημένους μετὰς διαφευγούσας ρανίδας.

73. Ἀπομυττόμενος (ὅταν καθαρίζῃς τὴν μύτην σου), βάλε ἀμέσως τὸ μανδύλιον εἰς τὸν κόλπον σου.

74. Σπόγγιζε τὸ στόμα σου μετὰ τὸ χειρόμακτρον πρὶν πίνειν· οὐδὲν ἀγενέστερον ὅσον τὸ νὰ ρυπαίνῃ (λερόνῃ) τις τὸ ποτήριον διὰ τῶν χειλέων.

75. Τὸ νὰ ὀσφραίνεσαι τὸν οἶνον, ἢ νὰ πίνῃς κατὰ μικρὰ ροφήματα, ὡς οἶνογνώστης, εἶνε τρόπος σκαῖός, μὴ ἐπιτρεπόμενος εἰς ἄλλον ἢ εἰς κάπηλον, προτιθέμενον ν' ἀγοράσῃ νεοπίεστον οἶνον.

76. Ἐκδιώξον πάραυτα ὡς αὐθάδη καὶ ἀνάγωγον τὸν ὅστις ἤθελε τολμήσει νὰ πίνῃ ἀπὸ τοῦ ποτηρίου Κυρίας ἐπὶ τῇ μωρᾷ προφάσει τοῦ νὰ μαντεύσῃ δῆθεν τὰ διανοήματά της.

77. Ἀποπον εἶνε τὸ νὰ πίνῃς πρὸ τοῦ οἰκοδεσπότου εἰς ὑγίαν τινός, ἐκτὸς ἐὰν προπίνῃς ὑπὲρ αὐτοῦ τοῦ οἰκοδεσπότου.

78. Ἄν ἐπιέ τις εἰς ὑγίαν σου, ἀνταποκρίθητι καὶ σύ, ἀλλ' ἄνευ πολλῶν φράσεων· τοῦτο ταράττει τὴν χώνευσιν τῶν ζηλοτύπων καὶ φθονερῶν.

79. Ἴδιον ἐσχάτης ἀπειροκαλίας εἶνε, ἀφοῦ τις πίνῃ νὰ ρίπτῃ ἢ νὰ θραύῃ (σπάνῃ) τὸ ποτήριον, ἵνα ἐκφράσῃ τάχα τὸν πολὺν ἐνθουσιασμόν του. Τοῦτο ἀρμόζει εἰς εὐχίαν στρατιωτικὴν.

80. Ὅταν πίνωσιν εἰς ὑγίαν τοῦ οἰκοδεσπότου ἢ τῆς οἰκοδεσποίνης, κένωσον (ἄδειασε) καὶ σύ ἐντελῶς τὸ ποτήριον· εἰς τὴν ἐξουσίαν σου δὲ εἶνε νὰ θάλλῃς ἐν αὐτῷ ὅσον δύνασαι νὰ πίνῃς.

81. Ἐπειδὴ ὁ Καμπανίτης συνεπάγει τὴν ζωηρότητα τῆς συναναστροφῆς, ἐπιτρέπεται ἢ ἐπίτασις τῆς φαιδρότητος ἐν καιρῷ τῶν ἐπιδορπίων (τῶν γλυκυσματῶν ἢ ὀπωρικῶν, τὰ ὅποια προσφέρονται μετὰ τὸ φαγητόν), ἀρκεῖ νὰ μὴ ἦνε θορυβώδης, μηδὲ μετὰ χειρονομιῶν.

82. Ἀπόφευγε μετὰ προσοχῆς τοὺς παρατεταμένους καγχασμούς ἄνευ προφανοῦς αἰτίας, ἐὰν δὲν θέλῃς νὰ σοὶ χορηγηθῇ δίπλωμα μωρίας καὶ ἐνόστε ἀναιδείας.

83. Μὴ τολμήσῃς νὰ ρίψῃς κατὰ τινος σφαιρίδια ψωμίου· ἄλλως θά σέ ὑπολάβωσιν ὡς ἀγροῖκον καὶ ἀνατροφῆς ἐστερημένον. Οἱ δὲ θάναυσοι τρόποι καταγγέλλουσι καὶ καρδίαν καὶ διάνοιαν θάναυσον καὶ ἀπαίδευτον.

84. Ὅταν αἰσθανθῇς ὅτι ἱκανῶς ἔπιες, παῦσον, ὅσον καὶ ἐν ἐπιμένωσιν εἰς τὸ νὰ ἐξακολουθήσῃς· ἐὰν δὲν προφυλαχθῇς, θά εὐρεθῇς εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ λέγῃς καὶ νὰ πράττῃς ὡς μέθυσος, καὶ τῆς μέθης οὐδὲν ἄλλο ἐλάττωμα ρυπαρώτερον.

85. Μὴ ἀναστρέφῃς κενὸν τὸ ποτήριόν σου ἐπὶ τῆς τραπέζης

διὰ νὰ δείξης ὅτι δὲν θέλεις νὰ πείης· ἀποποιήθητι μετὰ σταθερότητος καὶ τοῦτο ἀρκεῖ.

86. Μὴ ὀμιλῆς εἰς τὸ ὠτίον τοῦ γείτονός σου ἢ χαμηλῇ τῇ φωνῇ ἢ διὰ ὕφους μυστηριώδους, διότι οἱ φιλύποπτοι θὰ νομίσωσιν ὅτι ὀμιλεῖς περὶ αὐτῶν ἢ κατ' αὐτῶν.

87. Ἐὰν ὀμιλῆς περὶ προσώπου, εἶπε τὸ ὄνομά του, ἀλλὰ μὴ δείξης αὐτὸν διὰ τοῦ δακτύλου, τοῦτο ἀντιβαίνει εἰς τὴν χρηστοθήειαν.

88. Ὄταν σοὶ προσφερθῇ καφές, ἄφες αὐτὸν νὰ ψυχρανθῇ ἐν τῷ κυαθίῳ (μέσα εἰς τὸ κουπάκι), ἀλλ' ἐπὶ μηδεμίᾳ προφάσει μὴ χύσης αὐτὸν εἰς τὴν ὑποκιαθίδα (εἰς τὸ πιατάκι).

89. Ἐσχάτης ἀδιακρίσιας εἶνε τὸ νὰ παρακινήσῃς τινα τῶν συνδαιτυμόνων νὰ τραγουδήσῃ, ἄτοπον δὲ καὶ τὸ νὰ τραγουδήσῃς ὁ ἴδιος ἄνευ προηγουμένης προσκλήσεως. Μόνον οἱ οἰκοδεσπότες ἔχουσι τὸ δικαίωμα νὰ παρακαλέσωσι τὸν βουλούμενον νὰ τραγουδήσῃ.

90. Ἀλλὰ τὸ ἔθος τοῦτο τοῦ τραγουδεῖν ἐπὶ τῆς τραπέζης, ὀχληρὸν εἰς τὸ ἔπακρον, εὐτυχῶς δὲν εἶνε πλέον τοῦ συρμοῦ.

91. Μολαταῦτα ἐὰν ἐν ἐκτάκτῳ τινὶ περιστάσει προσκληθῆς νὰ κάμῃς τοῦτο, τραγοῦδησον ἄνευ πολλῶν ἀποποιήσεων, διότι οἱ μορφασμοὶ δὲν εἶνε πλέον συγχωρητοὶ εἰμὴ εἰς ὀκταετῆ μόνον κοράσια.

92. Ἐὰν ἐπιμένῃς ἀρνούμενος, μὴ τραγουδήσῃς παντάπασι, διότι ὑποχωρῶν ἐπὶ τέλους θὰ κριθῆς ὡς λίαν ἀγροῖκος μετὰ τὴν προτέραν σου ἄρνησιν. Ἄλλως τε καὶ οἱ ἀπολίτευτοι μετὰ τὴν πρώτην δικαιολογίαν τῆς ἀποποιήσεώς σου δὲν θέλουσιν ἐπιμείνειν βιάζοντές σε.

93. Ἐν πάτῃ δὲ περιπτώσει ἄσπρα βακχικὸν ἀδόμιρον ἐπὶ τραπέζης ἐνώπιον Κυριῶν ἐλέγχει παντελῆ ἔλλειψιν καλῆς ἀνατροφῆς.

94. Ὄταν εἰς ἀρχαῖκήν τινα οἰκίαν σοὶ προσφερθῇ τὸ λεκάνιον ὕδωρ πρὸς καθαρισμόν, κάμε το ὅσον δύνασαι προσεκτικῶς, χωρὶς νὰ ἐνοχλήσῃς τοὺς παρακαθημένους.

95. Μὴ ἐγείρῃσαι τῆς τραπέζης, πρὶν ὁ οἰκοδεσπότης ἢ ἡ οἰκοδέσποινα ἐγερθῶσι.

96. Ἀνιστάμενος κατὰθες τὸ χειρόμακτρον ἐπὶ τῆς τραπέζης,

χωρὶς νὰ τὸ πτύξῃς (διπλώσῃς), καὶ μηδέποτε ἐπὶ τῶν νώτων τῆς καθέδρας ἢ τοῦ ἀνακλίντρου.

97. Δὸς τὸν βραχίονα εἰς τὰς Κυρίας ὅπως ὀδηγήσῃς αὐτὰς εἰς τὴν αἴθουσαν, ἀλλὰ μὴ δεικνύῃς μηδεμίαν προτίμησιν πρὸς ταύτην ἢ πρὸς ἐκείνην.

98. Ἀπρεπὲς εἶνε τὸ ν' ἀναχωρῆς ἅμα ἐξερχόμενος τοῦ ἐστιατορίου. Ἡ εὐγένεια ἀπαιτεῖ νὰ μένωμεν μετὰ τὸ τέλος τοῦ δείπνου ἐν τῇ συναναστροφῇ τοῦλάχιστον μίαν ὥραν.

Φυσικὴ Θεογνωσία.

(Συνέχεια ἴδε σελ. 221).

Ὁ γέρον Πολύκαρπος εἶπε πρὸς τὸ παιδίον ὅτι τὸ μέγα καὶ ὠραῖον ἐκεῖνο φῶς ὀνομάζεται ἥλιος, καὶ ὅτι ὑπάρχει πολλὰς χιλιάδας ἔτη, χωρὶς νὰ θάλλῃ κανεὶς εἰς αὐτὸ οὐδεμίαν σταλαγματιάν ἐλαίου. — «Τοῦτο δὲν τὸ ἐνοῶ διόλου ἐγώ, εἶπεν ὁ Ἐρρίκος; ἀλλὰ πῶς ἔχεις τὰ ὠραῖα ταῦτα ἄνθη;» εἶπε πάλιν πρὸς τὸν γέροντα, δεικνύων εἰς αὐτὸν τὰ ὠραῖα ἄνθη μὲ τὰ ὁποῖα ἦτο στολισμένη ἡ γῆ. — «ὦ! πόσον εἶνε ὠραῖα χρωματισμένα, ἀλλὰ μὲν κόκκινα, ἀλλὰ δὲ κίτρινα, καὶ ἄλλα γαλανὰ! πόσον τεχνικὰ εἶνε ὀλόγουρα κομμένα ὅλα ἐκεῖνα τὰ ἀναρίθμητα φύλλα, τὰ ὠραῖα καὶ τρυφερὰ, πῶς ὁμοιάζουν ὅλα ἀναμεταξύ των! Ἀπὸ τί εἶνε ἄρά γε κατασκευασμένα ὅλα ἐκεῖνα τὰ φύλλα; χαρτίον βέβαια δὲν εἶνε· μετὰξίον δὲν φαίνεται. Εἶπέ μοι παρακαλῶ, σὺ κατασκευάσας ὅλα ἐκεῖνα τὰ ἄνθη; πολὺν βέβαια καιρὸν ἐξώδευσες διὰ τὴν κατασκευῆν των· μερικὰ ἀπὸ αὐτὰ ἔχουν τόσον λεπτὰ φύλλα, ὥστε χρειάζεται μεγάλη προσοχὴ καὶ πολὺ λεπτόν ψαλίδιον διὰ νὰ τὰ κόψῃς. Καὶ ἐγὼ μέσα εἰς τὸ σπῆλαιον κατασκευάζω ὠραῖα ἄνθη, ἀλλὰ τόσον ὠραῖα δὲν δύναμαι νὰ τὰ κατασκευάσω».

Ὁ ἐρριμίτης ἀπεκρίθη πρὸς τὸ παιδίον ὅτι κανεὶς ἄνθρωπο, δὲν ἐμπορεῖ νὰ κατασκευάσῃ τοιαῦτα ἄνθη, καὶ ὅτι ὅλα φυτρώνουσι μόνων ἀπὸ τὴν γῆν· ὁ Ἐρρίκος ὁμοίως δὲν ἤθελε νὰ πιστεύσῃ. «Τοῦτο μοὶ φαίνεται ἀδύνατον, εἶπε· περισσότερον πιστεύω ὅτι σὺ κατασκευάσας αὐτά.» Ὁ ἀγαθὸς γέρον ἐδείξεν εἰς τὸ παιδίον τοὺς μικροὺς καὶ στρογγυλοὺς σπόρους τοῦ μήκωνος (παπαρούνας) καὶ τῷ

ἐξήγησεν ὅτι μέσα εἰς καθένα ἀπὸ τοὺς σπόρους τούτους ὑπάρχουν πολλὰ ἀπὸ τὰ ὠραῖα ἐκεῖνα ἄνθη, τὰ ὁποῖα φυτρώνουν ὅταν σπείρη τις τὸν σπόρον εἰς τὴν γῆν. Τὸ παιδίον ἐνόμισεν ὅτι ὁ γέρον ἀστεί- ζεται, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν. « Ἀπὸ τόσο μικρὸν σφαιρίδιον δύνα- ται νὰ γίνῃ τόσο μέγα καὶ τόσο ὠραῖον ἄνθος ; Καὶ λοι πὸν πολὺ μεγαλειτέρα τέχνη χρειάζεται διὰ νὰ κατασκευάσῃς αὐτὸν τὸν μι- κρὸν σπόρον παρὰ τὸ ὠραῖον ἐκεῖνο ἄνθος ; — Βέβαια εἶπεν ὁ ἐρη- μίτης ». — « Πῶς λοιπὸν κατασκευάζεις τὸν σπόρον, ἠρώτησε τὸ παιδίον· ἀλλ' ἐνῷ ἔλεγε ταῦτα, ὁ ἥλιος κατεθέρμανεν αὐτό, ὥστε ἀνεφώνησε· « Πόσον φλογερὸς εἶνε ὁ λύχνος οὗτος ! μόλον ὅτι εἶνε τόσο μακρὰν ἀπὸ ἡμᾶς, ὅμως προξενεῖ μεγάλην θερμότητα· πό- σον θαυμαστὸς μὰ τὴν ἀλήθειαν εἶνε ! Ὁ γέρον ὠδήγησε πάλιν τὸν Ἑρρῖκον ὑποκάτω τῆς μηλέας εἰς τὸν ἴσκιον καὶ τὸν ἔβαλε νὰ καθίσῃ εἰς τὸ θρανίον, τὸ ὁποῖον εὕρισκετο πλησίον τῆς τραπέ- ζης. — « Αὐτὴ ἡ θέσις εἶνε δροσερὰ καὶ εὐχάριστος, » εἶπεν ὁ Ἑρ- ρῖκος, κυττάζας τὴν μηλέαν. « Πόσον τεχνικὴ εἶνε αὐτὴ ἡ σκέπη, καὶ πόσον μεγάλη! μᾶς φυλάττει καὶ ἀπὸ τὴν θερμότητα καὶ ἀπὸ τὸ δυνατὸν φῶς τοῦ λύχνου· ἔχει πολλὰς χιλιάδας φύλλα καὶ ἄνθη· ὁ κορμὸς τῆς καθὼς βλέπω εἶνε κατασκευασμένος ἀπὸ ξύλον· δυσκο- λεύομαι ὅμως νὰ πιστεύσω ὅτι μόνος σου ἐδυνήθης νὰ κατασκευά- σῃς ὅλα αὐτά· βέβαια θὰ ἐκοπίασαν καὶ ἄλλοι πολλοὶ μαζῇ με σὲ καὶ θὰ ἐξωδεύσατε καὶ πολὺν καιρὸν διὰ νὰ τὴν κατασκευά- σετε ».

Ἐπειδὴ ἐπλησίαζε μεσημέριον, ὁ γέρον ἐπορεύθη εἰς τὴν κα- λύβην καὶ ἠτοίμασε μικρὸν γεῦμα· ἐπέστρεψε δὲ φέρων γάλα καὶ ἄρτον καὶ ξεχωριστὰ διὰ τὸν Ἑρρῖκον θούτυρον καὶ μέλι καὶ μικρὸν καλάθιον ὠραιότατα μῆλα· διὰ δὲ τὸν ἑαυτὸν του, ὀλίγα λάχανα, ἓν κίτρινον πεπόνιον καὶ ὀλίγον κόκκινον οἶνον εἰς μίαν καθαρὰν ὑαλίνην φιάλην. Ὁ Ἑρρῖκος ἔφαγε μὲ πολλὴν ὄρεξιν, καὶ ἔπειτα ἠρώτησε τὸν γέροντα. « Εἶπέ μοι, παρακαλῶ, πῶς δύνασαι νὰ ἔχῃς ἐδῶ ὅλα τὰ ὠραῖα ταῦτα πράγματα ; Βέβαια πηγαίνεις καὶ σὺ κά- ποτε μακρὰν διὰ νὰ τὰ κλέπτῃς ».

Ὁ ἀγαθὸς Πολύκαρπος ἐξήγησεν εἰς τὸ ἀπλοῦν παιδίον πῶς ὅλα ταῦτα παράγονται ἀπὸ τὴν γῆν μὲ τρόπον πολὺ ἀξιοθαύμαστον.

Ἄφοῦ ἔλαβεν ἀπὸ τὸ καλάθιον ἓν μῆλον καὶ τὸ ἔκοψε διὰ τὸν Ἑρ- ρῖκον, « Παρατήρησον, τῷ εἶπε· ταῦτα τὰ μῆλα ἐγὼ τὰ ἀπέκτησα ἀπὸ τοῦτο τὸ δένδρον· ἀπὸ τοὺς μικροὺς κλάδους τῶν δένδρων συ- νάζονται καθ' ἡμέραν πολλὰ καλάθια τοιούτων ὠραίων μῆλων ». — « Εἶνε ἀδύνατον νὰ ἐννοήσω αὐτὸ τὸ ὁποῖον μοὶ λέγεις » ἀπεκρίθη ὁ Ἑρρῖκος. Τότε ὁ ἀγαθὸς γέρον λαβὼν ἀπὸ τὴν χεῖρα τὸ παι- δίον, ἐχαμήλωσεν ἓνα ἀπὸ τοὺς κλάδους καὶ, ἀφοῦ ἔδειξεν εἰς αὐτὸ τὰ πράσινα μῆλα « Βλέπεις, τῷ εἶπε, τὰ μικρὰ καὶ πράσινα αὐτὰ μῆλα ; καθημέραν μεγαλώνουν ἀπὸ ὀλίγον καὶ γίνονται τότεν με- γάλα καὶ τόσο ὠραῖα καθὼς τὰ βλέπεις εἰς τὸ καλάθιον· τὸ παι- δίον ἔκοψεν ἓν ἀπὸ τὰ πράσινα ἐκεῖνα μῆλα καὶ ἠθέλησε νὰ τὸ φάγῃ· ἀλλὰ ἀμέσως τὸ ἔπτυσεν· « εἶνε πολὺ στιφὸν καὶ πικρὸν, εἶπε· δὲν ὁμοιάζει διόλου μὲ ἐκεῖνα τοῦ καλάθιου » τοῦ ἐξήγησε καὶ αὐτὸ ὁ ἀγαθὸς γέρον, λέγων ὅτι ὅλοι οἱ καρποὶ πρὶν ὠ- ριμάσθω εἶνε τοιοῦτοι· ἀλλὰ καὶ πάλιν δὲν ἐδύνατο νὰ καταλάβῃ ὁ Ἑρρῖκος, πῶς ὁ καρπὸς ὅστις εἰς τὴν ἀρχὴν εἶνε στιφὸς καὶ πι- κρὸς ἔπειτα γίνεται γλυκὺς καὶ νόστιμος. Ὁ γέρον ἔπειτα ἔλαβεν ἓνα ἀπὸ τοὺς σπόρους τοῦ μῆλου καὶ ἔδειξεν αὐτὸν εἰς τὸν Ἑρρῖκον, λέγων « Καὶ τὸ δένδρον τοῦτο ἐφύτρωσεν ἀπὸ ἓνα τοιοῦτον σπόρον· συλλογίσου λοιπὸν μέσα εἰς αὐτὸν τὸν μικρὸν σπόρον πόσα καὶ πόσα μῆλα εὕρισκονται ! εἰς ἄνθρωπος καὶ χίλια ἔτη ἂν ἐξοῦσε, δὲν ἐδύνατο νὰ μετρήσῃ αὐτά ».

« Παρομοίως καὶ ὁ ἄρτος, τὸν ὁποῖον βλέπεις ἐδῶ, ἀπὸ ἓνα τοι- οῦτον σπόρον γίνεται » ἐπρόσθεσεν ὁ ἀγαθὸς Πολύκαρπος, καὶ ἔδει- ξε συγχρόνως εἰς τὸ παιδίον ἓνα κόκκον σίτου, τὸν ὁποῖον εἶχε φέ- ρει μαζῇ του ἀπὸ τὴν καλύβην. « Βλέπεις ὅτι καὶ οὗτος ὁμοιάζει μὲ τὸν σπόρον τοῦ μῆλου καὶ τοῦ ἄνθους. Ἀπὸ ἓνα μόνον τοιοῦτον κόκκον σίτου δυνάμεθα νὰ προμηθευθῶμεν πολλὰς χιλιάδας ἄρτων, καθὼς εἶνε αὐτός, ὁ ὁποῖος εὕρισκεται ἐπάνω εἰς τὴν τράπεζαν » ὁ ἐρημίτης ἐξήγησε πολὺ καθαρὰ εἰς τὸ παιδίον, μὲ ποῖον τρόπον γίνεται τοῦτο, καὶ διὰ νὰ τὸν ἐννοήσῃ καλλίτερα ἔδειξεν εἰς αὐτὸ τὸ χωράφιον, τὸ ὁποῖον ἦτο σπαρμένον μὲ σῖτον, καὶ εἰς τὸ ὁποῖον προτῆτερον ἀπὸ ὀλίγους μῆνας δὲν ἐφαίνοντο παρὰ βῶλοι γῆς.

Τὸ ἴδιον συμβαίνει εἰς ὅλα τὰ πράσινα χόρτα, τὰ ὅποια βλέπετε ὀλόγουρα μας, εἶπεν ὁ ἀγαθὸς γέρον· ἀκόμη καὶ τὸ γάλα καὶ τὸ βούτυρον, τὰ ὅποια γίνονται ἀπὸ τὸ χόρτον, τὸ μέλι, τὸ ὅποιον κατασκευάζεται ἀπὸ τὰ ἄνθη, ὁ θρεπτικὸς ἄρτος καὶ ὁ δυναμωτικὸς οἶνος, ὅλα τὰ λάχανα καὶ τὰ ὀπωρικά, τὸ μέγα τοῦτο πεπώνιον καὶ οἱ κλώνοι ἀπὸ τοὺς ὁποίους πλέκονται τὰ εὐμορφα ταῦτα καλάθια, τὸ ξύλον, ἀπὸ τὸ ὅποιον εἶνε κατασκευασμένον τὸ πινάκιον καὶ τὸ ποτήριον καὶ αὐτὴ ἀκόμη ἡ τράπεζα καὶ τὸ θρανίον, ὅλα γίνονται ἀπὸ ἓνα τοιοῦτον μικρὸν σπόρον. Φθάνει μόνον νὰ ρίψῃ τις διαφόρους σπόρους μέσα εἰς τὴν γῆν, καὶ θὰ ἰδῇ νὰ φυτρώσουν πολλὰ δένδρα καὶ φυτὰ. »

«Ὅλα ταῦτα ἐφαίνοντο εἰς τὸ παιδίον παράδοξα· καὶ καθὼς προτιέτερα ἐπαραξενεύετο διὰ ὅσα ἐβλεπεν ὀλόγουρά του, τοιοιουτρόπως καὶ τότε ἐπαραξενεύετο, ὅταν ἤκουε τοὺς λόγους τοῦ ἐρημίτου.

Ἡ πηγὴ καὶ ἡ βροχὴ. — Ὁ ἥλιος ἐπλησίαζε πλέον νὰ βασιλεύσῃ· ἐπειδὴ δὲ μερικὰ ἀπὸ τὰ ἄνθη, τὰ ὅποια ἡγάπα παραπολὺ ὁ σεβάσμιος ἐρημίτης, ἦσαν μαραμμένα ἀπὸ τὴν μεγάλην θερμότητα τοῦ ἡλίου, ἐνόμισε καλὸν νὰ τὰ ποτίσῃ, ἂν καὶ τὰ ὀλίγα σύννεφα, τὰ ὅποια ἐφαίνοντο εἰς τὸν οὐρανόν, ἐδείκνυον ὅτι ἐπλησίαζε βροχὴ. Ἐλαβε λοιπὸν τὸ ποτιστήριον καὶ τὸν μικρὸν Ἑρρῖκον ἀπὸ τὴν χεῖρα καὶ ἐπορεύθη πρὸς τὴν πηγὴν, ἡ ὁποία ἔρρεεν ἀπὸ τινος μεγάλου βράχου.

Ὁ Ἑρρῖκος ἠπόρησεν ὅταν εἶδε τὸ ἄφθονον ἐκεῖνο ὕδωρ καὶ ἔκραξε « Τίς ἔχουσιν ἐκεῖ ἐπάνω τὸ ἄπειρον τοῦτο ὕδωρ; καὶ ποῦ εὐρίσκουσιν οἱ ἄνθρωποι τόσον πολὺ ὕδωρ, ὥστε νὰ γεμίζωσι τὴν ἀποθήκην (χαζινὲ) τούτων; πρέπει νὰ κλείσωμεν τὸν στρόφιγγα· εἰδὲμή, γρήγορα θὰ τελειώσῃ (α). Ὁ Πολύκαριπος εἶπε πρὸς τὸ παιδίον, ὅτι τὸ ὕδωρ τοῦτο εἶνε τόσον ἀρχαῖον ὅσον ἴσως καὶ ὁ κόσμος, καὶ ρέει ἀδιάκοπα χωρὶς νὰ τὸ ἀναγεμίζῃ κανεὶς· ἐπρόσθεσε δὲ ὅτι καὶ ἡ λίμνη, τὴν ὁποίαν ὁ Ἑρρῖκος ἐνόμιζεν ὡς μέγαν καθρέπτρον, δὲν εἶνε τίποτε ἄλλο, παρὰ ὕδωρ πολὺ, συναγμένον μέσα εἰς βαθὺν λάκκον. Τοῦτο ἐφάνη εἰς τὸ παιδίον νέον θαῦμα.

(α). Τὸ παιδίον ἐνθυμεῖται τὴν διαταγὴν τῆς τσιγγάνας, τὴν ὁποίαν εἶδομεν εἰς τὸ Δ. κεφ.

Τὰ ἐκ τοῦ συνεταιρισμοῦ καλά.

(Συνέχεια ἴδε σελ. 189).

Ὁ Μιχαλάκης κατὰ τὴν ὑπόσχεσιν, τὴν ὁποίαν ἔδωκεν εἰς τοὺς σκυτοτόμους, εἰδοποίησε τὸν πρόεδρον (πρωτομάστορην) τῆς συντεχνίας, ὅτι τὴν ἐρχομένην κυριακὴν θὰ παρουσιάσῃ εἰς αὐτοὺς κανονισμόν, σύμφωνα μὲ τὸν ὅποιον θὰ ἤμπορέσουν νὰ συνεταιρισθοῦν (συντροφιάσουν), καὶ ἐπομένως εἰς τὰς 10 π. μ. νὰ ἦνε συναθροισμένοι εἰς τὴν Εὐαγγελικὴν Σχολὴν. Ὁ πρόεδρος λοιπὸν εἰδοποίησε τοὺς μαγίστορας καὶ λοιποὺς ἐργάτας τῆς συντεχνίας, οἱ ὅποιοι συναθροισθέντες εἰς τὴν Εὐαγγελικὴν Σχολὴν, μὲ μεγάλην περιέργειαν ἐπερίμεναν ν' ἀκούσωσι τὸν κανονισμόν. Εἰς τὰς 10 π. μ. ὁ Μιχαλάκης ἀνέβη εἰς τὴν ἔδραν καὶ ὠμίλησε πρὸς αὐτοὺς κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον. — Ἀγαπητοί μου φίλοι καὶ ἀδελφοί, ἡ ὑπομονὴ μὲ τὴν ὁποίαν τὴν πρώτην φορὰν μὲ ἠκούσατε, μὲ δίδει τὸ θάρρος νὰ ἀναβῶ καὶ πάλιν ἐπάνω εἰς τὴν ἔδραν ταύτην, διὰ νὰ σᾶς ἀναγνώσω ἐν σχέδιον κανονισμοῦ σύμφωνα μὲ τὸν ὅποιον, ἐάν θέλετε, ἠμπορεῖτε νὰ συνεταιρισθῆτε· πρὶν ὅμως σᾶς ἀναγνώσω τὸ σχέδιον, θὰ μὲ δώσητε τὴν ἄδειαν νὰ ἐπαναλάβω μὲ συντομίαν ὅσα εἰς τὴν προηγούμενην συνεδρίασιν εἶπα. Τότε ἐ προσπάθησα νὰ ἀποδείξω ὅτι μὲ τὸν συνεταιρισμὸν θὰ ἠμπορέσητε νὰ ἀγοράζητε εὐθηνότερα, νὰ πωλῆτε εὐθηνότερα καὶ νὰ ὠρελῆσθε περισσότερα· ἀκόμη δὲ καὶ νὰ προοδεύσητε εἰς τὴν τέχνην σας. Τοῦτο ὄχι μόνον διὰ τὴν συντεχνίαν τῶν σκυτοτόμων τὸ εἶπα, ἀλλὰ καὶ διὰ κάθε συντεχνίαν· διὰ νὰ ἐννοήσητε ὅμως τὸ πρᾶγμα καλλίτερα, θὰ σᾶς φέρω ἐν μόνον παράδειγμα. Παρατηρήσατε ὅλους τοὺς μεγάλους ποταμούς. Ἐξεύρετε ὅτι αὐτοὶ σχηματίζονται ἀπὸ ἄλλα μικρότερα ποτάμια, τὰ ὅποια χύνονται τὸ ἐν μέσα εἰς τὸ ἄλλο· τὰ δὲ μικρὰ ἐκεῖνα ποτάμια πάλιν σχηματίζονται ἀπὸ μικρὰς πηγὰς (μπουναράκια). Τὰς μικρὰς ἐκεῖνας πηγὰς καὶ τὰ μικρὰ ποτάμια καὶ ἓνα παιδάκι ἠμπορεῖ νὰ τὰ περάσῃ καὶ νὰ παίξῃ μὲ αὐτά· ὅταν ὅμως, ἀφοῦ ἐνωθοῦν, σχηματίσουν μεγάλον ποταμόν, αὐτὸς τόσην δύναμιν ἀποκτᾷ, ὥστε τίποτε δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἀντισταθῇ εἰς τὴν ὀρμὴν του, ἀλλὰ καθένα τὸν κυριεύει τρόμος καὶ σέβας, ὅταν

διαβαίνει ἀπὸ πλησίον του. Τὸ ἴδιον θὰ συμβῆ, ἀγαπητοί μου, ὅταν καὶ τὰ μικρὰ κεφάλαια τοῦ ἐνὸς προστεθῶσιν εἰς τὰ μικρὰ κεφάλαια τοῦ ἄλλου· κεφάλαια δὲ ὅταν λέγω, ἐννοῶ καὶ τὴν ἐργασίαν τοῦ καθενὸς σας. Ἰποθέσατε, φίλοι μου, ὅτι εἰς μίαν οἰκογένειαν φροντίζει χωριστὰ καθένας διὰ νὰ μαγειρεύσῃ τὸ φαγητόν του, διὰ νὰ πλύνη καὶ διορθώσῃ τὰ φορέματά του, νὰ ζυμώσῃ τὸν ἄρτον του κ.τ.λ. Φαντασθῆτε ποίαν δυσκολίαν θὰ δοκιμάζουν τὰ ἄτομα τῆς οἰκογενείας ἐκείνης, καὶ μὲ πόσῃ ἀργοπορίαν θὰ γίνεται κάθε πρᾶγμα· τὸ ἴδιον συμβαίνει καὶ εἰς τὰς συντεχνίας, αἱ ὁποῖαι δὲν συνεταιρίζονται· διότι κάθε συντεχνία ὁμοιάζει μὲ μίαν μεγάλην οἰκογένειαν, ἢ ὅποια ὅταν δὲν συντερίζεται, τὰ ἄτομά τῆς ἐργάζονται πολὺ, ὠφελούνται ὀλίγον, καὶ ὅλα γίνονται μὲ δυσκολίαν καὶ κόπον. Μήπως καὶ ὁ Θεὸς δὲν μᾶς ἔδωκε παραδείγματα διὰ νὰ μᾶς διδάξῃ τὰ καλὰ τοῦ συνεταιρισμοῦ; τί ἄλλο εἶνε αἱ μέλισσαι παρὰ ἕν ζωντανὸν παράδειγμα συνεταιρισμοῦ; τί ἐδύνατο μία μόνη μέλισσα νὰ κάμῃ παρὰ νὰ καταστραφῆ; καὶ μ' ὅλα ταῦτα διὰ τοῦ συνεταιρισμοῦ, ἀφου προμηθευθῶσιν ὅσον μέλι χρειάζεται δι' αὐτάς, γλυκαίνουν καὶ τὸν λάφυργα τῶσων καὶ τῶσων ἀνθρώπων· μήπως οἱ φίλεργοὶ μύρμηκες δὲν εἶνε ἀκόμη ἕν παράδειγμα; ὥστε ἐὰν τὰ παραδείγματα τῆς Εὐρώπης δὲν ἦνε ἄρκετὰ νὰ σᾶς πείσωσι περὶ τούτου, τὰ δύο τελευταῖα ὅμως παραδείγματα, ἑλπίζω, θὰ πείσωσι καὶ τὸν πλέον δύσπιστον ὅτι ὁ συνεταιρισμὸς εἶνε ἡ μόνη σωτηρία μας. Καὶ ἐὰν ὑποθέσωμεν ἀκόμη ὅτι ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι θέλουν νὰ συνεταιρισθῶσιν δὲν ἔχουν διόλου χρηματικὰ κεφάλαια, πάλιν μὲ τὸ μέσον τοῦ συνεταιρισμοῦ ἡμποροῦν μὲ τὸν καιρὸν νὰ κατορθώσῃ τὰ πάντα· φθάνει μόνον νὰ ἦνε φίλεργοι, καὶ νὰ πείθεται ὁ μικρότερος εἰς τὸν μεγαλύτερον. Ὑστερον ἀπὸ τὰ ὀλίγα ταῦτα ἄς ἴδωμεν μὲ ποῖον τρόπον εἶνε δυνατὸν νὰ κατορθωθῇ ὁ ἕξις οὗτος οὗτος συνεταιρισμός.

Ἐπειδὴ ἀπὸ τὰ πρόσωπα, τὰ ὁποῖα θὰ συνεταιρισθῶσιν, ἄλλος θὰ ἔχῃ περισσότερα χρήματα ἄλλος ὀλιγώτερα καὶ ἄλλος δὲν θὰ ἔχῃ διόλου, καθὼς καὶ εἰς τὴν τέχνην ἄλλος εἶνε περισσότερον τεχνίτης καὶ ἄλλος ὀλιγώτερον, ἴδου πῶς νομίζω ἐγὼ ὅτι ἡμπορεῖ νὰ γίνῃ. Πρῶτον νὰ ὁρισθῇ διὰ τὰ χρήματα ἕνας τόκος, 10 τοῖς 0)0

ἀκολούθως νὰ προσδιορισθῇ καὶ τὸ ἡμερομίσθιον τοῦ καθενὸς κατὰ τὴν ἀξίαν του· ἀφου δὲ πληρωθῶσιν οἱ τόκοι, τὰ ἡμερομίσθια καὶ τὸ ἐνοίκιον, τὸ κέρδος, τὸ ὁποῖον μένει, νὰ μοιράζεται ἕξισου εἰς ὄλους. Π. χ. συνεταιρίζονται 30 ἄτομα καὶ καταθέτουν ὁ ἕνας μὲ τὸν ἄλλον ἀπὸ 25 ληρ. τουρ· ἔχομεν τότε 750 ληρ. κεφάλαια, αἱ ὁποῖαι πρὸς 10 τοῖς 0)0 θὰ πληρώσουν τόκον 75 λίρας δι' ἕν ἔτος. Ἰποθέσατε ὅτι ἀπὸ τὰ 30 ἄτομα πληρόνεται οἱ δέκα πρὸς 8 γρ., οἱ δέκα πρὸς 12 γρ. καὶ οἱ ἄλλοι 10 πρὸς 18 γρ.· ἐὰν ἐργασθῶσιν ὁ καθένας 280 ἡμέρας τὸν χρόνον, θὰ ἔχομεν 22,400 διὰ τοὺς πρῶτους δέκα, 33,600 διὰ τοὺς δευτέρους δέκα καὶ 50,400 διὰ τοὺς τρίτους δέκα, τὸ ὄλον 106,400 γρ. διὰ τὰ 30 ἄτομα· καὶ 8,550 γρ. διὰ τόκον τῶν 750 ληρ. γίνονται 114,950 γρ. Λοιπὸν ἀφου ἀραιρωθῶσιν αὐτὰ καὶ τὸ ἐνοίκιον καὶ ὅσα ἄλλα μικροῦξοδα ὑπάρχουν, τὸ κέρδος τὸ ὁποῖον μένει θὰ μοιρασθῇ ἕξ ἴσου εἰς ὄλους.

Ἄσοι δὲ ἀποφασίσετε νὰ συνεταιρισθῆτε, εἶνε ἀνάγκη, νὰ κάμετε πρῶτον ἕν συμφωνητικὸν τοιοῦτον, τὸ ὁποῖον καὶ νὰ ὑπογράψετε.

Ἐμεῖς οἱ κάτωθεν ὑπογραμμένοι ἀπὸ τὴν συντεχνίαν τῶν σκυτοτόμων, ἐπειδὴ ἀπεφασίσαμεν νὰ συνεταιρισθῶμεν, σύμφωνα μὲ τὸν κανονισμόν τὸν ὁποῖον ἔχομεν, διὰ νὰ ἐργαζώμεθα τὴν τέχνην ὄλοι μαζῇ, ἐσυνάχθημεν σήμερον τὴν (τόσας τοῦ κἀδε μηνός) τοῦ 1869 ἔτους εἰς τὴν αἴθουσαν (σάλαν) τῆς Εὐαγγελικῆς Σχολῆς καὶ συντάξαμεν τὸ παρὸν συμφωνητικὸν, τὸ ὁποῖον πρὸς βεβαίωσιν καὶ ὑπογράφομεν·

Ἐγίνε ἐν Σμύρνῃ τῆ... 1869.

Οἱ συνῆταιροι.

Ἀφου τελειώσῃ ἡ καταγραφή τῶν συνῆταιρων, τότε συνάξασθε καὶ ψηφίζετε ἕνα πρόεδρον, πέντε συμβούλους, ἕνα ταμίαν (κασιέρην) ἕνα εἰσπράκτορα (ταξηλδάρη) καὶ ἕνα γραμματέα· ὄλοι αὐτοί, μὲ μίαν ἐπιτροπὴν τὴν ὁποῖαν θὰ ψηφίσετε, θὰ θεωρήσουν τὸν κανονισμόν καὶ ἀφου τὸν ἐπικυρώσουν, τότε θὰ τὸν ὑπογράψετε ὄλοι οἱ συνῆταιροι καὶ θὰ ἀρχίσετε τὰς ἐργασίας σας, ἀφου πρῶτον ἕξ ὅλης ψυχῆς ζητήσετε τὴν βοήθειαν τοῦ οὐρανοῦ ἡμῶν πατρός διὰ τὸ ἔργον τὸ ὁποῖον μέλλετε νὰ ἀρχίσετε. Νὰ εἴσθε δὲ πολὺ βέβαιοι ὅτι ἐκεῖνος ὅστις εἶπεν· «ὅπου εἶνε δύο ἢ τρεῖς συναγμένοι εἰς τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ εἶμαι καὶ ἐγὼ ἀναμεταξύ των» θὰ ἔλθῃ τῷ ὅντι ἀναμεταξύ σας διὰ νὰ εὐλογῆσῃ καὶ προοδεύσῃ τὰ ἔργα σας.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α΄

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ,

Σημαντικὴν θέσιν θὰ καθέξῃ εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς νέας Ἑλλάδος ἡ ἀλησμόνητος νύξ τῆς 11 πρὸς τὴν 12 Ὀκτωβρίου τοῦ 1862, διότι κατ' αὐτὴν τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος, ἐγερθὲν ὡς εἰς ἄνθρωπος, κατέβαλε τὴν τριακονταετῆ θαβύρριζον δυναστείαν τοῦ βασιλέως Ὁθωνος, ἀπεκέρυξεν ἀπὸ τὸν ἑλληνικὸν θρόνον καὶ αὐτὸν καὶ ὅλα τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ, καὶ ἐσύστησε προσωρινὴν κυβέρνησιν ἀπὸ τοὺς πολίτας Δημήτριον Βούλγαρην, Κωνσταντῖνον Κανάρην καὶ Μ. Ρούφον. Ἡ προσωρινὴ κυβέρνησις εὐθὺς ἐσχημάτισε νέον ὑπουργεῖον καὶ συνεκάλεσεν εἰς τὰς Ἀθήνας ἐθνικὴν συνέλευσιν, ἣ ὁποία ἠνομάσθη Ἡ ἐν Ἀθήναις 6' τῶν Ἑλλήνων συνέλευσις.

Τὴν 10 Δεκεμβρίου ἤρχισε τὰς συνεδριάσεις τῆς ἑθνικῆς συνέλευσις, τὴν δὲ 30 Ἰανουαρίου τοῦ 1863 ἀνεκέρυξεν ὁμοψήφως βασιλεία τῶν Ἑλλήνων τὸν πρίγκιπα Ἀλφρέδον, δευτερότοκον υἱὸν τῆς βασιλίσσης Βικτωρίας. Ἀλλ' οἱ πρέσβεις τῶν τριῶν προστατίδων δυνάμεων ἐκοινοποίησαν εἰς τὸν πρόεδρον τῆς προσωρινῆς κυβερνήσεως Δ. Βούλγαρην, ὅτι ἡ Γαλλία, ἡ Ἀγγλία καὶ ἡ Ρωσσία ἀνέλαθον πρὸς ἀλλήλας τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ νὰ μὴ δύναται κανὲν μέλος τῶν αὐτοκρατορικῶν ἢ βασιλικῶν οἰκογενειῶν τῶν τριῶν τούτων ἐπικρατειῶν νὰ δεχθῆ τὸ στέμμα τῆς Ἑλλάδος, συγχρόνως δὲ ὅτι αἱ προστατίδες δυνάμεις καὶ μάλιστα ἡ Ἀγγλία ἀνελάμβανον τὴν μέριμναν νὰ προμηθεύσωσιν εἰς τὴν Ἑλλάδα βασιλέα ἔχοντα τὰς ἀρετὰς καὶ τὰ προτερήματα τοῦ Ἀλφρέδου.

Ἀφοῦ τὸ ἑλληνικὸν στέμμα προτεφέρθη ἀλληλοδιαδόχως εἰς τοὺς πρίγκιπας Φερδινάνδον, τὸν πατέρα τοῦ βασιλέως τῆς Πορτογαλίας, καὶ Ἐρνέστην τὸν Δοῦκα τοῦ Σαξοκοβούργου καὶ ἀνδράδελφον τῆς βασιλίσσης Βικτωρίας, καὶ δὲν ἔγινε δεκτὸν ἀπὸ αὐτοὺς, τηλεγράφημα, φθάσαν τῆ 11 Μαρτίου 1863 εἰς τὸν ἐν Ἀθήναις ἐκ-

τακτον πρέσβυν τῆς Ἀγγλίας κ. Ἐλλιοτ, ἀνήγγειλε μετὰ βεβαιότητος, ὅτι ὁ δευτερότοκος υἱὸς τοῦ πρίγκιπος Χριστιανοῦ τῆς Δανίας καὶ γυναικάδελφος τοῦ διαδόχου τοῦ Ἀγγλικοῦ θρόνου δέχεται τὸ ἑλληνικὸν στέμμα, ἐὰν ἡ ἐθνικὴ συνέλευσις ἐκλέξῃ αὐτόν. Ὁ πρίγκιψ οὗτος, γεννηθεὶς τῆ 12 (24 Δεκεμβρίου 1845, εἶχεν εἰσέλθει ἤδη εἰς τὸ 18 ἔτος τῆς ἡλικίας του.

Ἡ εἰδήσις αὕτη, ὡς ἀστραπὴ διαδοθεῖσα καθ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα, ἐπροξένησε γενικὴν χαρὰν καὶ ἀγαλλίασιν, διότι πάντες ἠσθάνοντο, ὅτι ὁ νεαρὸς οὗτος ἡγεμονόπαις, ἀνατραφεὶς καὶ ἐκπαιδευθεὶς εἰς φιλελεύθερον καὶ συνταγματικὸν κράτος, ἂν ἤρχετο βασιλεὺς τῆς Ἑλλάδος, ἀναμφιβόλως ἐμελλε ν' ἀναδειχθῆ ἡγεμὼν δίκαιος, φιλόνομος καὶ λαοπόθητος. Ὄθεν ἡ ἐθνικὴ συνέλευσις συνελοῦσα τῆ 18 Μαρτίου, ἀνηγόρευσε τὸν πρίγκιπα τῆς Δανίας Χριστιανὸν Γουλιέλμον Φερδινάνδον Ἀδόλφον Γεώργιον παμψηφεί συνταγματικὸν βασιλέα τῶν Ἑλλήνων ὑπὸ τὸ ὄνομα Γεώργιος Α΄. βαλεὺς τῶν Ἑλλήνων, τοῦ ὁποίου οἱ νόμιμοι διάδοχοι πρέπει νὰ πρεσβεύωσι τὸ ὀρθόδοξον ἀνατολικὸν δόγμα. Συγχρόνως ἐξελέχθη ἐπιτροπὴ τριμελὴς ἀπὸ τοὺς κκ. Κ. Κανάρην, Θ. Ζαΐμην καὶ Δ. Γρίβαν, ἧτις νὰ μεταβῆ εἰς τὴν Κοπεγχάγην καὶ νὰ προσφέρῃ εἰς αὐτὸν τὸ στέμμα ἐν ὀνόματι τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους· ἡ δὲ Ἀγγλικὴ κυβέρνησις ἐκοινοποίησε διὰ τοῦ κ. Ἐλλιοτ, ὅτι ἐντὸς ὀλίγου ἐσκόπευε νὰ σηκώσῃ τὴν προστασίαν τῆς ἀπὸ τὰς Ἰονίου νήσους, καὶ ὅτι αἱ δυνάμεις τῆς Γαλλίας καὶ Ρωσσίας διέταξαν τοὺς ἐν Λονδίνῳ πρέσβεις των νὰ συμπράξωσιν εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην.

Ἡ Ἑλληνικὴ πρεσβεία ἔφθασεν εἰς τὴν Κοπεγχάγην τὴν πρωίαν τῆς 13 Ἀπριλίου, καὶ ὁ Δανικὸς λαὸς ὑπεδέχθη τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους μετὰ φανερᾶς συμπαθείας. Τὴν 15 ὁ ἐπιτῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς ἐπαρουσίασεν αὐτοὺς εἰς τὸν βασιλέα Φριδερίκον, ὁ ὁποῖος ἐπίσης τοὺς ὑπεδέχθη φιλοφρονέστατα. Ἀρκεταὶ ἡμέραι ἐπέρασαν ἕως οὗ λυθῶσιν αἱ γεννηθεῖσαι δυσχέρειαι περὶ διαφόρων ζητημάτων, καὶ ἕως οὗ οἱ ἐν Λονδίνῳ ἀντιπρόσωποι τῶν τριῶν δυνάμεων ὑπογράφωσι τὸ πρωτόκολλον, διὰ τοῦ ὁποίου ὁ ἑλληνικὸς θρόνος ἀνεγνωρίζετο χηρεῦων μετὰ τὴν ἐκθρόνισιν τοῦ Ὁθωνος· μετὰ τὴν συναίνεσιν δὲ τῶν προστατίδων δυνάμεων ἀνηγορεύετο

βασιλεὺς ὁ πρίγκηψ Γουλιέλμος, καὶ αἱ Ἴονιοι νῆσοι ἠνόνοντο μετὰ τῆς Ἑλλάδος. Τέλος τῆ 25 Μαΐου ἡ τελετὴ τῆς παραδοχῆς τοῦ στέμματος ἐγένετο ὡς ἑξῆς: Παρόντων τῶν πρέσβων Ἀγγλίας καὶ Ρωσίας, ἐνώπιον ἀπάσης τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας τῆς Δανίας, τῶν ὑπουργῶν καὶ πάντων τῶν αὐλικῶν προσήλθεν ἡ ἐπιτροπὴ τῆς ἑλληνικῆς συνλεύσεως, καὶ ὁ ναύαρχος Κανάρης, ἀναγνώσας τὸ ψήφισμα ἑλληνοστί, παρέδωκεν αὐτὸ πρὸς τὸν ἐπὶ τοῦ θρόνου ἰστάμενον βασιλέα τῆς Δανίας Φριδερίκον. Ὁ βασιλεὺς ἀπήντησε δανιστί, ὅτι εὐχαρίστως παραδέχεται ὑπὲρ τοῦ Γεωργίου τὰ παρὰ τῆς ἐθνικῆς συνλεύσεως προσφερόμενον στέμμα. Πλησίον τοῦ βασιλέως τῆς Δανίας ἴστατο ὁ βασιλεὺς Γεώργιος, φέρων στολὴν πλοίαρχου δικροῦτου, δηλ. βαθμὸν συνταγματάρχου, τὸν ὅποιον εἶχε λάβει παρὰ τοῦ βασιλέως πρὸ τεσσάρων ἡμερῶν. Μετὰ ταῦτα ὁ βασιλεὺς τῆς Δανίας, στραφεὶς πρὸς τὸν Γεώργιον, ἀπεκάλεσεν αὐτὸν ἀδελφόν, τὸν ἠσπάσθη ἐγκαρδίως καὶ ἠὐχέθη ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ ὑπὲρ τῆς εὐημερίας τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Ἀκολουθῶς ὁ βασιλεὺς Γεώργιος ἐδέχθη τὰς συγχαριτηρίου εὐχὰς τῶν πρέσβων καὶ πάντων τῶν ἐπιστήμων τῆς Δανίας ὡς βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων, καὶ ἡ ἡμέρα ἐκεῖνη διήλθε πανηγυρικῶς καὶ χαρμωσύνως. Τὴν ἑσπέραν ὁ βασιλεὺς Φριδερίκος ἔδωκε μεγαλοπρεπέστατον συμπόσιον πρὸς τιμὴν τοῦ νέου βασιλέως, εἰς τὸ ὅποιον προσεκλήθησαν περὶ τοὺς 250 συνδαιτυμένους, πάντων δὲ τὰ βλέμματα ἦσαν ἐστραμμένα ἐπὶ τοῦ Γεωργίου Α'. Ὁ βασιλεὺς τῶν Δανῶν πρόεπιεν εἰς ὑγείαν τοῦ βασιλέως τῶν Ἑλλήνων, εἰπὼν ὅτι αὐτὸς πάντοτε ἐθεώρησεν ἐὺδαιμονίαν τοῦ τῆν ἀγάπην τῶν ὑπηκόων του, τὸ ὅποιον εὐχεται καὶ συμβουλεύει καὶ εἰς τὸν νέον βασιλέα. Οὗτος εὐχαριστῶν τὴν Α. Μ. ἀπήντησεν, ὅτι θὰ τηρήσῃ ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ τὰς πρὸς αὐτὸν δοθείσας συμβουλὰς καὶ θὰ ἔχῃ κύριον μέλημα νὰ τιμήσῃ τὴν γῆν τῆς γεννησέως του. Τὴν ἑπαύριον ὁ βασιλεὺς Φριδερίκος ἐδέχθη εἰς ἰδιαιτέραν ἀκρόασιν τὴν ἑλληνικὴν πρεσβείαν, καὶ ἀπένευμε πρὸς τὰ μέλη αὐτῆς παράσημα· τὴν δὲ 30 Μαΐου ἀνεχώρησεν αὐτὴ ἐκ Κοπεγχάγης. Ὁ Γεώργιος ἀποχαιρετίζων τὴν ἑλληνικὴν πρεσβείαν εἶπεν, ὅτι ἐπεθύμει νὰ συνοδοιπορήσῃ μετ' αὐτῶν, ἀλλ' ὑπάρχουσιν ἀνάγκαι, εἰς τὰς ὁποίας καὶ οἱ θεοὶ πείθονται.

Ἡ Ἑλληνικὴ πρεσβεία ἀπερχομένη παρέλαβε τρία σπουδαῖα ἔγγραφα. Ἐνα κομίσθη αὐτὰ πρὸς τὴν ἐν Ἀθήναις ἐθνικὴν συνέλευσιν· α) μίαν ἐπιστολὴν τοῦ Γεωργίου πρὸς τοὺς πληρεξουσίου τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους· β) τὸ θέσπισμα τῆς ἀποδοχῆς τοῦ ἑλληνικοῦ στέμματος παρὰ τοῦ βασιλέως Φριδερίκου· γ) μίαν διακοίνωσιν τοῦ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργοῦ τῆς Δανίας. Ἡ ἐπιστολὴ τοῦ Γεωργίου αὐτογράφως καὶ γαλλιστὶ γεγραμμένη εἶνε σπουδαιότητι, ἐκ τῆς ὁποίας ἀποσπῶμεν τὴν ἑξῆς λαμπρὰν περιόδον. «Θὰ μεταβῶ εἰς τὴν νέαν πατρίδα μου μετ' ἀγαλλιάσεως, καὶ ἀπὸ τοῦδε οὐδὲν ἄλλο καθῆκον ἀναγνωρίζω παρὰ τὸ νὰ ζήσω καὶ νὰ ἀποθάνω ὡς καλὸς Ἕλληνας ὑπὲρ τῆς εὐημερίας καὶ ἀνεξαρτησίας τῆς πατρίδος. Εἶμαι δὲ πεπεισμένος, ὅτι διὰ τῆς ἡμετέρας συνδρομῆς, διὰ τῆς φιλίας τῶν δυνάμεων, καὶ πρὸ πάντων διὰ τῆς βοήθειας τοῦ Θεοῦ τὰ συμφέροντα τῆς πατρίδος, τὰ ὅποια θὰ θεωρῶ πάντοτε καὶ πανταχοῦ συμφέροντα ἰδικά μου, θὰ εὐδοθῶσι πρὸς ἀφέλειαν αὐτῆς.» Ὁ Γεώργιος εἰς τὸ τέλος τῆς ἐπιστολῆς ἐπικαλεῖται τὴν προστασίαν τοῦ Θεοῦ ὑπὲρ τῆς ὡραίας πατρίδος του Ἑλλάδος, καὶ τὴν συνδρομὴν τοῦ ἔθνους πρὸς διεξαγωγὴν τοῦ κοινού ἔργου.

Τὸ δὲ ψήφισμα τῆς παραδοχῆς τοῦ Ἑλληνικοῦ θρόνου ἔχει ὡς ἑξῆς· «Ἡμεῖς Φριδερίκος ἐλέω Θεοῦ βασιλεὺς τῆς Δανίας. . . θεωρήσαντες τὸ ὑπὸ χρονολογίαν 18)30 Μαρτίου θέσπισμα τῆς ἐθνικῆς συνλεύσεως τῆς Ἑλλάδος. . . ἐδεξάμεθα καὶ δεγόμεθα ἐν ὀνόματι τῆς Α. Β. Γ. τοῦ πρίγκηπος Χριστιανοῦ Γουλιέλμου Φερδινάνδου Ἀδόλφου Γεωργίου τὴν κληρονομικὴν κυριαρχίαν τοῦ βασιλείου τῆς Ἑλλάδος, ἐπὶ τῷ ὄρει νὰ ἐνωθῶσιν αἱ Ἴονιοι νῆσοι μετὰ τοῦ βασιλείου τῆς Ἑλλάδος. Ἐγένετο ἐν τῷ ἀνακτορῷ τοῦ Χριστιανοσβούργου τὴν 10 Ἰουνίου 1863, ὑπεγράφη ἰδίᾳ ἡμῶν χειρὶ καὶ ἐσφραγίσθη τῇ ἡμετέρᾳ βασιλικῇ σφραγίδι.»



ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α΄ ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ.

Ἡ Ἑλληνικὴ πρεσβεία φθάσασα εἰς Ἀθήνας ἐκόμισε τὴν ἐπιτολὴν τοῦ Γεωργίου πρὸς τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν, ἧτις ἀπήντησεν ὡς ἑξῆς·

Β α σ ι λ ε ῦ !

« Μετ' ἀγαλλιάσεως καὶ ἐνθουσιασμοῦ ἡ ἐθνικὴ συνέλευσις ἀνέγνωσε τῆς Μεγαλειότητός Σου τὴν πρόσρησιν, ἧτις συνώδευσε τὴν ἐπίσημον πράξιν τῆς παραδοχῆς τοῦ στέμματος.... Ἐνθουσιώδης φωνὴ χαρᾶς ἐξῆλθεν ἀπὸ τὰ στόματα πάντων, ὅτε ἡ ἐπιτροπὴ ἐξέφρασεν ἡμῖν τὴν πρὸς τὴν νέαν πατρίδα ἀγάπην Σου καὶ τὴν εὐγενῆ συνδρομὴν τοῦ μεγαλειοτάτου βασιλέως τῆς Δανίας, ὡς καὶ τοῦ σεπτοῦ πατρός Σου, εἰς πλήρωσιν τῶν κοινῶν εὐχῶν. Ἡ δὲ ἔνωσις τῆς Ἑπτανήσου μετὰ τῆς μητρὸς Ἑλλάδος εἶνε ἡ ἀρίστη ἀπόδειξις τοῦ ὅτι ἐπέτυχε κατὰ πάντα καὶ ἡ μεταπολίτευσις καὶ ἡ ἐκλογὴ τῶν Ἑλλήνων.

Μετὰ πόθου τὸ ἔθνος ἀναμένει τὴν στιγμὴν τῆς αἰσίας ἐλευσεώς Σου ἐν τῷ μέσῳ ἡμῶν, ἡ δὲ συνέλευσις ἔχουσα πεποιθήσιν εἰς τὴν σύνεσίν Σου, καὶ τὰ συμφέροντα τοῦ κράτους προτιμῶσα ἀπὸ πᾶν ἄλλο, διὰ τοῦ ἀπὸ 15)27 Ἰουνίου ψηφίσματος τῆς ἐκήρυξε τὴν ἀπὸ τοῦδε ἐνηλικιότητά Σου. Εἰς τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος, Βασιλεῦ, θὰ εὖρης ἐκεῖνα, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἀληθῶς στηρίζονται οἱ θρόνοι, δηλ. πίστιν, ἀγάπην καὶ ἐνθουσιασμόν.

Ἐδραῖαν πεποιθήσιν ἔχουσα ἡ συνέλευσις, ὅτι ἔθνος καὶ βασιλεὺς διὰ παντὸς θὰ εὐλογῶσι τὴν ἡμέραν τῆς 18)30 Μαρτίου, δέεται τοῦ Ὑψίστου, ὅπως κρατύνῃ τὸν θρόνον καὶ δοξάσῃ τὸ ὄνομά Σου. »

Ἄλλ' ἡ μέχρι τοῦδε σχεδὸν ἀναίμακτος Ἑλληνικὴ μεταπολίτευσις, τὴν ὁποίαν διὰ τοῦτο ἐπευρήμησεν ἅπασ ὁ πεπολιτισμένος κόσμος, ἦτο πεπρωμένον φεῦ ! ἤδη, ὅτε ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν περιεμένετο ὁ ἐκλεκτός τοῦ ἔθνους, νὰ κηλιδωθῇ μὲ ἀφθονον ρεῦσιν ἀδελφικοῦ αἵματος. Αἱ σφαγαὶ τῆς 19 καὶ 20 Ἰουνίου, καλύψασαι μὲ πένθος τὴν Ἑλλάδα ἐνεποίησαν, ὡς ἦτο ἐπόμενον, ἀλγεινотάτην ἐντύπωσιν καὶ εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ νεαροῦ βασιλέως, ὁ ὁποῖος ἀπεφάσισεν ὅσον ἐδύνατο νὰ ἐπισπεύσῃ τὴν εἰς Ἑλλάδα κατάθασίν του, ὡς πρόδρομον αὐτοῦ πέμψας κατὰ Ἰούλιον τὸν « Βραιστρουπ, ἄνδρα λίαν φιλέλληνα καὶ γνωρίζοντα καλῶς τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν,

τὸν ὁποῖον μετὰ χαρᾶς ὑπεδέχθησαν οἱ Ἕλληνες. Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Αὐγούστου αἱ προστάτιδες δυνάμεις ἀνήγγειλαν ἐπίσημως εἰς τὴν Ἑλληνικὴν κυβέρνησιν, ὅτι ὑπέγραψαν τὴν ἐν Λονδίνῳ συνομολογηθεῖσαν περὶ Ἑλλάδος συνθήκην, περιέχουσαν ἄρθρα 15, τῶν ὁποίων τὸ τέταρτον ρητῶς ἀνακηρύττει τὴν ἔνωσιν τῶν Ἰονίων νήσων μετὰ τῆς Ἑλλάδος καὶ τὴν συγκατάθεσιν τῶν δυνάμεων εἰς ταύτην τὴν ἐπέκτασιν.

Κατὰ τὰς παραμονὰς τῆς ἀναχωρήσεώς του ὁ Γεώργιος καὶ ὁ πατὴρ του πρίγκιψ τῆς Δανίας Χριστιανὸς ὑπέγραψαν πρᾶξιν, διὰ τῆς ὁποίας ὁ βασιλεὺς Γεώργιος καὶ οἱ ἄρρενες ἀπογόνοί του ἔρχονται τελευταῖοι εἰς τὴν διαδοχὴν τοῦ Δανικοῦ θρόνου, καὶ κατατάσσονται μετὰ τὸν πρίγκιπα Βαλδεμάρν, νεώτερον υἱὸν τοῦ Χριστιανοῦ, καὶ τοὺς ἀπογόνους του. Ἡ πρᾶξις αὕτη ἐπροξένησεν ἐν Δανίᾳ γενικὴν εὐχαρίστησιν.

Τέλος ἡ ἡμέρα, τὴν ὁποίαν οἱ μὲν Ἕλληνες ἀνυπομόνως ἐπερίμενον, οἱ δὲ Δανοὶ μετὰ λύπης ἔβλεπον νὰ πλησιάσῃ, ἀνέτειλε. Ὁ βασιλεὺς Γεώργιος τῆ 5) 17 Σεπτεμβρίου ἐπρόκειτο νὰ ἀποχαιρετίσῃ τὴν πατρίδα του. Ἀπὸ τὴν πρωίαν ἡ πόλις Κοπεγχάγη ἦτον εἰς ζωηρὰν κίνησιν, αἱ δὲ λεωφόροι (μεγάλοι δρόμοι), ἀφ' ὅπου ἔμελλε νὰ διαβῇ ὁ Γεώργιος, ἦσαν καταστόλιστοι μὲ σημαίας δανικὰς καὶ ἑλληνικὰς, καὶ αἱ προκουμαῖαι πλήρεις λαοῦ. Ἡ ἀναχώρησις ἔμελλε νὰ γίνῃ ἐπίσημος ἀπὸ τὸν λιμένα τοῦ τελωνείου, καὶ εἰς τὴν προκουμαίαν εὐρίσκοντο ἤδη συνηγμένοι πάντες οἱ ἀνώτεροι ἀξιωματικοί, οἱ πολιτικοὶ ὑπάλληλοι καὶ οἱ πρέσβεις τῶν δυνάμεων (ἐκτὸς τῶν τῆς Αὐστρίας καὶ Πρωσίας διὰ τὴν τότε ὑπάρχουσαν ψυχρότητα αὐτῶν μετὰ τῆς Δανίας) ἅπαντες ἐν μεγάλῃ στολῇ. Ἐρυθρὸν ἐριούχον (τόσχα) ἐκάλυπτε τὴν κλίμακα τῆς προκουμαίας, δεξιὰ δὲ καὶ ἀριστερὰ ἐστέλοντο πάντες οἱ εὐέλπιδες τοῦ ναυτικοῦ οἱ μέχρι τοῦδε συμμαθηταὶ τοῦ Γεωργίου. Περὶ ὧραν μίαν καὶ ἡμίσειαν μετὰ μεσημβρίαν αἱ στρατιωτικαὶ μουσικαὶ καὶ αἱ ζωοκραυγαὶ τοῦ λαοῦ ἀνήγγειλαν τὴν ἀφίξιν (τὸν ἐρχομὸν) τοῦ βασιλέως τῶν Ἑλλήνων, τὸν ὁποῖον τὸ δημοτικὸν συμβούλιον τῆς Κοπεγχάγης ὑπεδέχθη εἰς τὴν κλίμακα τῆς προκουμαίας, ὁ δὲ πρόεδρος αὐτοῦ ἀσκεπῆς προσεφώνησε τὰ ἑξῆς:

« Ἄς συγχωρήσῃ ἡ Ὑμετέρα Μεγαλειότης εἰς τὴν δημοτικὴν ἀρχὴν τῆς Κοπεγχάγης νὰ ἐκφράσῃ πρὸς Αὐτὴν τὸν ἐγκάρδιον ἀποχαιρετισμὸν καθ' ἣν στιγμὴν ἀναχωρεῖ εἰς τὴν νέαν πατρίδα Της. Βασιλεῦ, Σὲ συνοδεύουσιν αἱ εἰλικρινεῖς συμπάθειαι τῆς πρωτευούσης ταύτης, καὶ θὰ σὲ συνοδεύωσι διὰ παντός. Ἐλπίζομεν ὅτι ὁ ἔνδοξος λαὸς ὁ ἐκλέξας Σε βασιλέα του θὰ σὲ ἀνταμείψῃ δι' ὅλην τὴν ἀγάπην, τὴν ὁποίαν πάντες οἱ Δανοὶ τρέφομεν πρὸς Σέ. Ὁ Θεὸς ἂς εὐλογήσῃ τὴν Μεγαλειότητά Σου. Παρακαλοῦμεν Σε νὰ ἐνθυμῆσαι πόλιν καυχωμένην ὅτι ἀριθμεῖ τὴν Μεγαλειότητά Σου μετὰ τῶν εὐγενεστάτων τέκνων Της. Ζήτω ὁ Γεώργιος Α' βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων. »

Βροντώδεις ἀνευφημίαι διεδέχθησαν τοὺς λόγους τούτους· ὁ δὲ Γεώργιος μὲ ὀφθαλμοὺς ὑγροὺς καὶ μὲ φωνὴν συγκεινημένην μὲν ἄλλ' ἤχηρὰν ἀπήντησε.

« Βαθέως συγκινοῦμαι βλέπων τὰς εἰλικρινεῖς ἐκφράσεις τῆς συμπάθειας, αἱ ὁποῖαι μὲ συνοδεύουσι κατὰ τὴν ἀναχώρησίν μου. Ἀπὸ καρδίας ἀποδίδω τὰς εὐχαριστήσεις μου εἰς τὴν εὐγενῆ ταύτην πόλιν. Ἡ μνήμη αὐτῆς θὰ ἦνε διὰ παντός ζωηρὰ εἰς ἐμέ, καὶ θὰ παρακαλῶ τὸν Θεὸν νὰ καταπέμπῃ τὰς εὐλογίας του ἐπὶ τῆς γηραιᾶς Δανίας. »

Νεαὶ ἐπευφημίαι διεδέχθησαν τὰς τελευταίας λέξεις τοῦ Γεωργίου. Ἀφοῦ κατέθη τὴν κλίμακα, ἐμβῆκεν εἰς τὴν λέμβον ἀνευφημούμενος πάντοτε· ὅτε δὲ οἱ κωπηλάται ἤρχισαν νὰ κωπηλατῶσιν, ἀσκεπῆς ὁ Γεώργιος, στραφεὶς πρὸς τὰ πλήθη, τὰ ὁποῖα περιέστερον τὴν παραλίαν, εἶπε μεγαλοφώνως.

« Χαίρετε ! χαίρετε ! ἐξ ὅλης τῆς καρδίας μου σᾶς ἀποχαιρετῶ. Μὴ μὲ λησμονήσητε. »

Τὰ πλήθη ἀπεκρίθησαν διὰ ζωηρῶν ζωοκραυγῶν. Ἀφοῦ ἀνέβη εἰς τὸ ἀτμόπλοιο, ἐστέκετο εἰς τὸ κατάστρωμα ἀντιχαιρετῶν τὸν λαὸν καὶ τὰ κινούμενα λευκὰ μανθῆλια μέχρι τῆς ἀπομακρύνσεως τοῦ ἀτμοπλοίου. Τὰ πυροβολοστάσια τοῦ λιμένος ἐκανονοβόλουν, ἐπὶ δὲ τοῦ μεσαίου ἴστου τῆς ναυαρχίδος ἐκυμάτιζεν ἡ ἑλληνικὴ σημαία.

Ὁ Γεώργιος ἀναχωρήσας ἐκ τῆς Κοπεγχάγης μετὰ τῆς ἀκολου-

θιας του, συγκειμένης ἀπὸ τὸν κόμητα Σπόννεκ, ἀπὸ δύο Δανούσ ἀξιωματικούς τοῦ ναυτικοῦ καὶ ἀπὸ τὸν ἰδιαίτερον γραμματέα του Τιμολέοντα Φιλήμωνα, ἐπεσκέφθη κατὰ πρώτων τὴν σημαντικὴν καὶ ἐμπορικωτάτην πόλιν τῆς Πρωσσίας Στετίνον, καὶ ἐντεῦθεν δι' ἐκτάκτου ταχυπορικῆς ἀμάξης ἔφθασε τὴν 9)21 76ρίου εἰς Πετρούπολιν πρωτεύουσαν τῆς Ρωσικῆς αὐτοκρατορίας, ἐπιθυμῶν πρὸς τῆς ἀφίξεώς του εἰς τὴν Ἑλλάδα νὰ ἐπισκεφθῆ τὰς αὐτὰς τῶν τριῶν προστατίδων δυνάμεων. Ἐνταῦθα ὁ αὐτοκράτωρ Ἀλέξανδρος τὸν προαπήντησε μετὰ τῶν ἀρχιδουκῶν εἰς τὸν σταθμὸν τοῦ σιδηροδρόμου, τὸν ἐνηγκαλίσθη καὶ τὸν ὠδήγησεν εἰς τὰ ἀνάκτορα τοῦ Τσάρκοε-Τσέλου. Τὴν ἡμέραν τῆς ἀφίξεώς του ἐδόθη μεγαλοπρεπὲς συμπόσιον, τὴν δὲ ἑσπέραν ἔκτακτος θεατρικὴ παράστασις εἰς τὸ αὐτοκρατορικὸν θέατρον. Ἄλλὰ τὸ λαμπρότερον τῶν θεαμάτων ὑπῆρξεν ἡ ἐπιθεώρησις τῆς αὐτοκρατορικῆς φρουρᾶς ἐκ τετρακισχιλίων ἐπιλέκτων, ἡ ὁποία ἔγινε τὴν ἐπαύριον εἰς τὴν πρὸ τῶν ἀνακτῶρων πλατεῖαν. Ὁ Γεώργιος εἰς τὰ πλάγια τοῦ αὐτοκράτορος διῆλθε τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ ἔφιππος, φέρων τὴν στολὴν ναυάρχου τοῦ Δανικοῦ στόλου καὶ τὸν μεγαλόσταυρον τοῦ Ἐλέφαντος. Ἐν συντόμῳ ἢ ἐν Πετροπόλει διατριβῇ τοῦ Γεωργίου ὑπῆρξε τερπνοτάτη καὶ πλήρης ἑορτῶν καὶ θεαμάτων. Τὴν 11)23 ἀνεχώρησεν ὁ αὐτοκράτωρ ἐκ Πετροπόλεως πρὸς ἐπίσκεψιν τῆς ἐν Κριμαίᾳ συζύγου του καὶ μετὰ τὸν αὐτοκράτορα ὁ Γεώργιος ἀποχαιρετίσας τὴν ρωσικὴν πρωτεύουσαν, ἔφθασε τὴν 16)28 Σεπτεμβρίου εἰς Βερολίνον. (Ἀκολουθεῖ).

Φυσικὴ Θεογνωσία.

(Συνέχεια ἴδε σελ. 232).

Ὁ Πολύκαρπος ἐπέστρεψε μὲ τὸ ποτιστήριον εἰς τὰ ἄνθη καὶ ἤρχισε νὰ τὰ ποτίξῃ· ὁ δὲ Ἑρρῖκος ἐφώνησε μὲ ἀπορίαν «Τί κάμνεις αὐτοῦ, πάτερ; θὰ καταλερώσῃς τὰ ἄνθη σου, καὶ θὰ ξεβιάσῃς τὰ ὡραῖα χρώματά των». Χαμογελάσας ὁ γέρον, εἶπε πρὸς αὐτόν, «ὅτι τὰ ἄνθη καὶ τὰ χόρτα καὶ ὅλα τὰ φυτὰ τρέφονται μὲ τὸν ἴδιον τρόπον· καὶ τόσον εἶνε ἀνάγκη νὰ ποτίζωνται, ὅσον καὶ εἰς τὸν ἄνθρωπον τὸ νὰ πίνῃ ὕδωρ. «Ἄλλὰ, ἠρώτησεν ὁ Ἑρρῖκος, τίς δύνα-

ται νὰ φέρῃ τόσον νερόν, ὅσον χρειάζεται, διὰ νὰ ποτισθῶσιν ὅλα ἐκεῖνα τὰ φυτὰ; τίς ἀναβαίνει ἐκεῖ ὑψηλά, καὶ ποτίζει τὰ δένδρα, τὰ ὁποῖα εἶνε εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ θουνού;» Ὁ δὲ Πολύκαρπος ἀπεκρίθη «Ἐπάρχει τρόπος καὶ δι' αὐτὰ, τὸν ὁποῖον ἴσως θὰ ἰδῆς μετ' ὀλίγον.»

Καὶ τῷ ὄντι δὲν ἔπερασεν μία ὥρα καὶ νέφος τι ἐσκέπασε τὸ ὄρος· καὶ κατὰ πρώτον μὲν ἤρχισε νὰ ψυχάλιξῃ, ἔπειτα δὲ νὰ βρέχῃ. Ὁ Ἑρρῖκος ἔμεινε μὲ ἀνοικτὸν στόμα καὶ παρετήρησεν τὴν βροχὴν χωρὶς νὰ ἐννοῇ τί τρέχει. «Τοῦτο εἶνε βέβαια πολὺ καλόν, εἶπε· διότι μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον κερδίζουν πολὺν κόπον οἱ ἄνθρωποι· ἀλλὰ ποῖος κρατεῖ ἐκεῖνο τὸ μέγα ποτιστήριον; ποῦ εὗρηκε τόσον πολὺ νερόν; πῶς εἴμπορεῖ καὶ κινεῖ τόσον ἐλεύθερα τὸ μέγα ποτιστήριον καὶ ποτίζει τὴν γῆν; — «Μετ' ὀλίγον θὰ τὸ ἀκούσης καὶ τοῦτο πῶς γίνεται,» εἶπε μὲ πατρικὴν ἀγάπην ὁ γέρον· ὁ δὲ Ἑρρῖκος ἔβλεπεν ἀκίνητος τὸ σύννεφον ἕως οὗτου διεσκορπίσθη καὶ ἐφάνη πάλιν ὁ οὐρανὸς καθαρὸς καὶ γυλανός.

Ὅλην τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἔπερασεν ὁ Ἑρρῖκος θαυμάζων δι' ὅσα ἀπὸ τὸν σεβάσιμον γέροντα κατὰ πρώτην φοράν ἤκουε καὶ ἐμάνθανε, καὶ τὰ ὁποῖα οἱ ἄνθρωποι ἐπειδὴ τὰ ἐσυνήθισαν, τὰ βλέπουσι μὲ ἀδιαφορίαν. Μικρὸς τις χρυσοπράσιος κίνηρος, ὁποῖος ἐκάθητο ἐπάνω εἰς φύλλον ῥόδου τινός — μικρὸς τις κοχλίας, ὁποῖος ἔβασκεν ὑπερὸν ἀπὸ τὴν βροχὴν ἐπάνω εἰς τὸν κορμὸν δένδρου τινός — αἱ σταλαγματῖαι τοῦ ὕδατος, αἱ ὁποῖαι ἐκρέμαντο, ὡς τόσοι ἀδάμαντες ἀπὸ τὰ φύλλα τῶν δένδρων — μικρὸς τις σπίνος, ὁποῖος ἐκελαδοῦσε πολὺ γλυκὰ καὶ ἐπέτα ἀπο τὸν ἕνα κλάδον εἰς τὸν ἄλλον — αἱ αἶγες τοῦ ἐρημίτου, αἱ ὁποῖαι ἐπέστρεψαν τὴν ἑσπέραν ἀπὸ τὸ ὄρος — ὅλα ταῦτα ἔκριναν τὸ ἀθῶον παιδίον, νάθουμάξῃ καὶ νὰ ἀποτείνῃ διαφόρους ἐρωτήσεις πρὸς τὸν γέροντα.

Ὁ ἥλιος, ὅστις ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐχρημάλωνεν, ἐκρύβθη ὀπισθεν τῆς λίμνης καὶ ὁ Ἑρρῖκος, ὁποῖος ἐξέκρυα παρετήρησε τοῦτο, ἐφώνησε τρομασμένος. «Νὰ!!! ἐβυθίσθη ὁ λυχνός μας εἰς τὰ ὕδατα... ἐτελείωσαν πλέον ὅλα αἱ εὐχαριστήσεις μας.» Ὁ δὲ γέρον Πολύκαρπος ἐπαρηγόρησεν αὐτόν λέγων «Μὴ φοβῆσαι, τέκνον μου· μετ' ὀλίγον θὰ κοιμηθῶμεν, καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἔχομεν ἀ-

νάγκην ἀπὸ αὐτόν· ὅταν δὲ ἐξυπνήσωμεν, θὰ ἀφανῆ πάλιν εἰς τὸ ἀντικρυ μέρος ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ θουνὰ καθὼς τὸν εἶδες εἰς τὴν ἀρχὴν διὰ τὰ μᾶς φωτίζει καὶ μᾶς θερμαίνει.

Ὁ Ἑρρῖκος ἐπειδὴ ἐπεθύμει νὰ μάθῃ δι' ὅλα, ὅσα εἶδε, ἔκαμε πάλιν τὰς ἀκολουθούς ἐρωτήσεις· — « Πῶς γίνεται λοιπὸν, πάτερ, νὰ φέγγῃ ὁ ἥλιος ἀκατάπαυστα ; Τίς κατεσκεύασε τὸν μέγιστον καὶ ὑψηλὸν ἐκεῖνον θόλον, ὁ ὁποῖος ἀκουμβᾷ εἰς τὰς κορυφὰς τῶν θουνῶν ; Τίς ἔκλεισε μέσα εἰς τὸν θράχον ἐκεῖνον τὸ νερὸν τὸ ὁποῖον τόσον πολὺ τρέχει ἀδιάκοπα ; Τίς κρατεῖ τὸ μέγα ἐκεῖνο ποτιστήριον καὶ δὲν ἀφίνει αὐτὸ νὰ πέσῃ ἀλλὰ τὸ ὀδηγεῖ μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον καὶ τὸ κάμνει νὰ ποτίζει τὰ χόρτα καὶ τὰ φυτὰ ; Τίς ἐδίδαξε τὰ πτηνὰ νὰ κελαδῶσι τόσον εὐμορφα ; Τίς ἔκρυψε τὰ ἄνθη καὶ τὰ δένδρα μέσα εἰς τόσον μικρὸν σπόρον καὶ τὰ ἔκαμε νὰ φυτρώουν, ὅπου ἡμεῖς θέλομεν ; Τίς ἐσκέπασε τὴν γῆν μὲ τὸ πράσινον χορταράκι καὶ μὲ τόσα ὠραία ἄνθη ; Τίς τέλος πάντων ἐχάρισεν εἰς ἡμᾶς ὅλα αὐτὰ τὰ πολλὰ καὶ διάφορα μεγάλα δῶρα ; »

Καὶ λοιπὸν, εἶπεν ὁ σεβάσμιος καὶ ἀγαθὸς γέρον, νομίζεις τῶ ὄντι ὅτι ὑπάρχει κάποιος ὁ ὁποῖος ἔκαμεν ὅλα αὐτὰ τὰ ὁποῖα μὲ μίαν λέξιν ἠνομάζομεν κόσμον ;

« Ὡ βέβαια ! βέβαια ! εἶπεν ὁ Ἑρρῖκος· δι' αὐτὸ δὲν ὑπάρχει καμμία ἀμφιβολία ! ποῖος εἶνε ἐκεῖνος ὅστις ἀμφιβάλλει ; θὰ ἦνε πολὺ ἀναίσθητος. — Ὅταν μίαν φορὰν οἱ ἄνθρωποι τοῦ σπηλαίου ἠθέλησαν νὰ τὸ πλατύνωσιν ὀλίγον, ἐκοπίασαν πολὺ· καὶ ὅταν ἄλλην μίαν φορὰν ἐκινδύνευσεν νὰ χρημισθῇ, μὲ πολὺν κόπον καὶ μὲ δυσκολίαν μεγάλην ἠμπόρεσαν νὰ τὸ στηλώσουν· καὶ ὅμως τὸν ὠραῖον καὶ μέγιστον τοῦτον θόλον τίποτε δὲν τὸν στηλώνει· ὁ λύχνος τοῦ σπηλαίου δὲν ἔρεγγεν, ἐὰν δὲν ἐγεμίζομεν αὐτὸν ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν μὲ ἔλαιον· ἀπὸ τὸ βυτίον ἤθελε λείψει τὸ ὕδωρ ἐὰν ἡ τσιγκάνα δὲν ἐφρόντιζε νὰ τὸ ἀναγεμίζει. Πόσος κόπος χρειάζεται διὰ νὰ κατασκευάσῃ τις ἐν χάρτινον ἄνθος καὶ τοῦτο γνωρίζω πολὺ καλά· Ὅλα, λοιπὸν αὐτὰ τὰ ὁποῖα βλέπω, εἶνε ἀδύνατον νὰ τὰ κατασκευάσῃ χεὶρ ἀνθρώπου· τοῦτο πολὺ καλά τὸ ἐννοῶ. Τίς εἶνε ὁμοῦς ΕΚΕΙΝΟΣ, ὅστις κατεσκεύασεν ὅλα αὐτὰ ; τοῦτο δὲν ἤξεύρω καὶ ἐπιθυμῶ πολὺ νὰ τὸ μάθω.

« Ἐχεις δίκαιον, τέκνον μου, ἀπεκρίθη ὁ ἐρημίτης. Μάθε λοιπὸν ὅτι ὁ μέγας καὶ σοφὸς τεχνίτης ὁ ὁποῖος κατεσκεύασε καὶ διατηρεῖ ὅλα, ὅσα βλέπεις καὶ ἄλλα πολλὰ ἀκόμη, τὰ ὁποῖα δὲν βλέπεις, ὀνομάζεται . . . ΘΕΟΣ· αὐτὸς ἔπλασε καὶ ἡμᾶς καὶ ὅλα τὰ ἄλλα πράγματα· αὐτὸς διέταξε καὶ ἔγειναν· αὐτὸς εἶνε ὁ πατὴρ ὄλων μας. »

« Ὡ ! πόσον ἐπιθυμῶ νὰ ἰδῶ ! τὸν καλὸν αὐτὸν πατέρα· εἶπεν ὁ Ἑρρῖκος, ποῦ εὐρίσκεται εἶνε πολὺ μακρὰν ἀπὸ ἐδῶ ; » « Ὁχι, τέκνον μου, ὁ Θεὸς εἶνε καὶ ἐδῶ καὶ πανταχοῦ· αὐτὸς καὶ μᾶς βλέπει καὶ μᾶς ἀκούει· ἡμεῖς ὁμοῦς δὲν εἰμποροῦμεν νὰ τὸν ἰδῶμεν· βλέπομεν ὁμοῦς τὰ ἔργα αὐτοῦ καὶ καταλαμβάνομεν πόσον μέγας καὶ δυνατὸς εἶνε· ὅταν πάλιν συλλογισθῶμεν ὅτι ὅσα ἔκαμε, τὰ ἔκαμε διὰ ἡμᾶς, τότε ἐννοοῦμεν πόσον καλὸς καὶ φιλόανθρωπος εἶνε.

Ἐκεῖνος ἐστέρωσε τὸν ἀπέραντον θόλον, τὸν ὁποῖον ὀνομάζομεν οὐρανόν. Ἐκεῖνος ἔθεσε τὸν μέγαν ἐκεῖνον λύχνον, τὸν ὁποῖον ὀνομάζομεν ἥλιον καὶ τοῦ ἐπροσδιώρισε τὸν δρόμον του. Ἐκεῖνος στέλλει τὰ σύννεφα διὰ νὰ ποτίσωσι τὴν γῆν καὶ κάμνει νὰ γίνεταί ἀδιάκοπα ἀπὸ τὸν βράχον τὸ δροσερὸν ὕδωρ, διὰ νὰ σβύνωμεν τὴν δίψαν μας. Ἐκεῖνος ἔσρωσε τὴν γῆν μὲ τὸ πράσινον χόρτον καὶ τὴν ἐστόλισε μὲ τόσα πολλὰ καὶ εὐμορφα ἄνθη. Ἐκεῖνος διέταξε τὴν γῆν νὰ φυτρώῃ τὸν σῖτον καὶ ὅλα ὅσα χρησιμεύουν διὰ τροφὴν μας, καὶ τὰ δένδρα διὰ νὰ μᾶς προφυλάττουν μὲ τὰ φύλλα των ἀπὸ τὴν θερμότητα τοῦ ἡλίου, νὰ μᾶς θερμαίνωσι μὲ τὰ ξύλα των εἰς καιρὸν χειμῶνος καὶ νὰ μᾶς εὐφραίνωσι μὲ τοὺς καρπούς των. Ἐκεῖνος ἐδίδαξε τὰ πτηνὰ νὰ κελαδῶσι, διὰ νὰ μᾶς εὐχαριστῶσι μὲ τὸ γλυκὺ κελάδημά των. Ἐκεῖνος ἐνέδυσεν τὸ πρόβατον μὲ τὸ μαλλίον, ἀπὸ τὸ ὁποῖον κατασκευάζομεν τὰ ἐνδύματά μας. Ἐκεῖνος ἔκαμε τὸν κόσμον ὅλον καὶ ἡμᾶς διὰ νὰ ἀπολαμβάνωμεν τὰ καλά τοῦ κόσμου. Ἐκεῖνος ἠλευθέρωσε καὶ σὲ ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν ληστῶν καὶ ἔστειλεν ἐδῶ εἰς τὰς ἀγκάλας μου· εἶνε ὁ καλλίτερος φίλος μας καὶ ὁ κοινὸς ὄλων ἡμῶν πατὴρ. »

Ἐνῶ ὁ Ἑρρῖκος συνωμίλει τοιοῦτοτρόπως μὲ τὸν ἀγαθὸν γέροντα, ἤρχισε πλέον νὰ νυκτόνη· ἡ δὲ σελήνη ἐφάνη ὡς ἀργυροῦς δισκος, περικυκλωμένη ἀπὸ ἀναριθμήτους λαμπροὺς ἀστέρους· ἡ λί-

μνη τότε ὠμοίαζε με καθαρῶτατον καθρέπτην, μέσα εἰς τὸν ὁποῖον ἐνόμιζε τις δι βλέπει ἄλλον οὐρανὸν με σελήνην καὶ με ἀστέρας καὶ ἄ' λον κόσμον ὁλόκληρον. Πανταχοῦ ἐβασίλευε μεγάλη ἡσιχία καὶ σιωπή· οὐδὲ φύ' λον δένδρου δὲν ἐκινεῖτο. — Τότε ὁ σεβάσμιος γέρον, ἀφοῦ ἐκλίνε τὰ γόνατα εἰς τὴν γῆν καὶ ἐσταύρωσε τὰς χεῖρας ἐπὶ τοῦ στήθους, ὑψώτας τοὺς ὀφθαλμοὺς του πρὸς τὸν οὐρανόν, ἤρχιτε με εὐλάβειαν νὰ προσεύχεται εἰς τὸν Θεόν, λέγων «Θεέ μου, σὲ εὐχαριστῶ διὰ τὰ καλὰ, τὰ ὁποῖα νύκτα καὶ ἡμέραν μᾶς χαρίζεις· σὺ μᾶς ἐπλασες· σὺ μᾶς δίδεις τὴν καθεμερινὴν μας τροφήν· σὺ εἶσαι ὁ πατὴρ ὄλων τῶν ἀνθρώπων· δίδαξόν με νὰ πράττω τὸ θέλημά σου τὸ ἅγιον· φώτισον τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν καὶ τοῦ μικροῦ τούτου παιδίου διὰ νὰ σὲ γνωρίσῃ καὶ νὰ δοξολογῇ τὸ πανάγιόν σου ὄνομα. Ἀμήν. Εἰς ταύτην τὴν σύντομον ἀλλὰ κατανοητικὴν προσηχίαν τοῦ ἐρημίτου ἐπρόσθεσε καὶ ὁ Ἑρρῖκος τὰ ἀκόλουθα. «Σὲ εὐχαριστῶ καὶ ἐγώ, καλέ μου πατέρα, ὅπου με ἐλευθέρωσες ἀπὸ τὸ σκοτεινὸν ἐκεῖνο σπήλαιον καὶ ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν ἀγρίων ἐκείνων ἀνθρώπων· σὺ βέβαια ἐστειλες τὸ παλληκαράκι ἐκεῖνο διὰ νὰ με ὀδηγήσῃ ἐδῶ εἰς τὸν ἀξιόλογον τοῦτον ἀνθρώπον· χωρὶς αὐτοῦ ἴσως θὰ ἐπέθνησκα ἀπὸ τὴν πείναν· σὲ παρακαλῶ νὰ τοὺς φυλάγῃς ἀπὸ κάθε κακὸν καὶ νὰ με φωτίξῃς νὰ κάμω τὸ θέλημά σου πάντοτε.» — «Εὐγε, τέκνον μου,» εἶπεν ὁ ἀγαθὸς γέρον, ὅστις ἐκλαίεν ἀπὸ χαρᾶν, ὅταν ἤκουσε τὸν Ἑρρῖκον κατὰ πρώτην φοράν νὰ προσεύχεται τοιοῦτοτρόπως· «πολὺ καλὸν πράγμα ἐζήτησες ἀπὸ τὸν πατέρα μας τὸν Θεόν, τὸ νὰ σὲ φωτίξῃ νὰ κάμῃς τὸ θέλημά του· διότι τότε μόνον εἰμποροῦμεν νὰ ζήσωμεν εὐτυχεῖς, ἐὰν κάμνωμεν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. — Ἀκολούθως ὠδήγησε τὸ παιδίον εἰς τὴν καλύβην, ὅπου τὸ ἔβαλε νὰ κοιμηθῇ ἐπάνω εἰς μαλακὸν χόρτον καὶ τὸ ἐσκέπασε με τὸ ἐπανωφόριόν του. (ἀκολουθεῖ).

Οἱ δύο θρόνοι τοῦ Θεοῦ.

Ὁ Θεὸς ἔχει δύο θρόνους· ἓνα ἐν τοῖς οὐρανοῖς. καὶ ἕτερον ἐν ταῖς ταπειναῖς καρδίαις.

Βαρόμετρον.

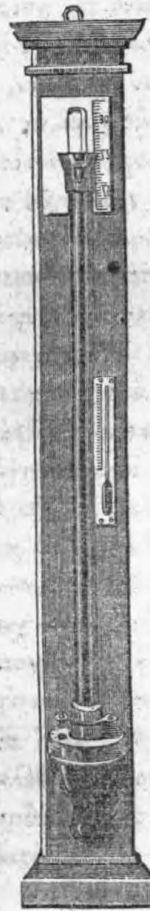
Ὁ ἀνθρωπος κολυμβᾷ μέσα εἰς τὸν ἀέρα καθὼς τὰ ὄψαρια κολυμβοῦν μέσα εἰς τὰ νερά. Ὁ ἀήρ αὐτὸς ὀνομάζεται ἀτμοσφαιρικὸς καὶ περικυκλῶνει ὅλην τὴν σφαιραν τῆς γῆς. Καὶ ὁ ἀνθρωπος καὶ ὅλα τὰ ἄλλα ζῶα ἀποθνήσκουν εὐθὺς ἅμα λείψῃ ὁ ἀήρ οὗτος· ἐπίσης καὶ τὰ δένδρα ὅλα καὶ τὰ φυτὰ μαραίνονται πρῶτον καὶ ἔπειτα ὅλως διόλου ξηραίνονται.

Ὁ ἀτμοσφαιρικὸς ἀήρ δὲν φαίνεται εἰς τὰ ὀμμάτιά μας, τὸν αἰσθανόμεθα ὅμως ὡς ἄνεμον, ὅταν ἀπὸ διαφοροὺς αἰτίας ἀρχίσῃ νὰ κινῆται. Ὁ ἀήρ οὗτος ἐμπεριέχει δύο συστατικά· τὸ ὀξυγόνον καὶ τὸ ἄζωτον.

Ὁ ὀξυγόνον λέγεται ἐκεῖνο τὸ μέρος αὐτοῦ, τὸ ὁποῖον ἀναπνέουν οἱ ἀνθρωποι καὶ τὰ ζῶα· ἄζωτον δὲ ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἀναπνέουν τὰ φυτὰ. Εἰς 100 μέρη ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος περιέχονται 21 μέρη ὀξυγόνου καὶ 79 μέρη ἄζωτου. Τὰ ζῶα εἰσπνέουν ὀξυγόνον καὶ ἐκπνέουν ἄζωτον, τὰ δὲ φυτὰ καὶ τὰ δένδρα εἰσπνέουν ἄζωτον καὶ ἐκπνέουν ὀξυγόνον.

Ὁ ἀήρ ἔχει βάρος καθὼς καὶ ὅλα τὰ ἄλλα πράγματα· τὸ δὲ ὄργανον, με τὸ ὁποῖον μετροῦμεν τὸ βάρος αὐτοῦ, ὀνομάζεται βαρόμετρον.

Τὸ βαρόμετρον εἶνε μία σανὶς μακρὰ ἕως τέσσαρας σπιθαμὰς καὶ πλατεῖα περίπου πέντε δακτύλους, ἐπάνω εἰς τὴν ὁποίαν ὑπάρχουν στερεωμένα δύο τινά· μία λεκάνη μικρὰ καὶ ἓνας σωλὴν ὑάλινος. Ἡ λεκάνη εἶνε σκεπασμένη καλῶς με δέσμα (πετσί), εἰς τὸ ὁποῖον ὅμως ὑπάρχει μία ὀπή, διὰ νὰ εἰσέρχεται ὁ ἀήρ· ὁ δὲ σωλὴν καταβαίνει μέσα εἰς τὴν λεκάνην καὶ ἔχει τὸ μὲν ἄνω ἄκρον του κλειστόν, τὸ δὲ κάτω ἀνοικτόν. Ἡ λεκάνη ἕως τὸ ἡμισυ εἶνε γεμάτη ὑδράργυρον, ὁ ὁποῖος ἐπειδὴ πιέζεται (πατιέται) ἀπὸ τὸν



αέρα, χώνεται μέσα εἰς τὸν σωλῆνα καὶ ἀναβαίνει ὑψηλὰ 60 ἕως 80 ἑκατοστὰ τοῦ μέτρου. Ὁ ἀριθμὸς οὗτος δεικνύει τὸ βῆρος τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ αἵρου, δηλ. ὁ αἶρ εἶνε τόσον βαρὺς, ὥστε δύναται μὲ τὸ βῆρος του τοῦτο νὰ ὑψώσῃ μίαν στήλην ὑδραργύρου ἕως εἰς ἐκεῖνο τὸ ὕψος. Τὸ βῆρος αὐτὸ ὅμως δὲν μένει πάντοτε τὸ αὐτό. Ἄλλοτε εἶνε μεγαλειότερον καὶ ὑψώνει τὸν ὑδράργυρον ἕως εἰς τὸν ἀρ. 80, ἄλλοτε δὲ μικρότερον καὶ τὸν ὑψώνει μόνον μέχρι τοῦ ἀρ. 60. Ἄν ὁ αἶρ δὲν ἦτο βαρὺς, ὁ ὑδράργυρος δὲν θὰ εἶχεν ἀνάγκην διόλου νὰ ὑψωθῇ μέσα εἰς τὸν σωλῆνα, ἀλλὰ θὰ εἰσῆρχετο εἰς αὐτὸν μόνον ὅσον ἐχρειάζετο διὰ νὰ γεμίσῃ ἐκεῖνο τὸ μέρος του, τὸ ὁποῖον εἶνε συθισμένον μέσα εἰς τὸν ὑδράργυρον τῆς λεκάνης.

Ὅσον ὁ ὑδράργυρος τοῦ σωλῆνος ἀναβαίνει περισσότερον, τόσον καλλίτερον καιρὸν δεικνύει ὅτι θὰ ἔχωμεν ἐξ ἐναντίας δὲ ὅσον περισσότερον καταβαίνει, τόσον μᾶλλον δεικνύει ὅτι ὁ καιρὸς κλίνει εἰς τὴν βροχὴν. Ὡστε ὁ ἀτμοσφαιρικός αἶρ εἶνε εἰλαφρότερος, ὅταν ὁ καιρὸς κλίνει εἰς τὴν βροχὴν, καὶ βαρύτερος, ὅταν ὁ καιρὸς ἦνε καλός.

Ἡ σανίς τοῦ βαρομέτρου πλησίον εἰς τὸν σωλῆνα εἶνε διηρημένη ἀπὸ ἐπάνω ἕως κάτω εἰς 80 ἴσα μέρη, διὰ νὰ φαίνεται καλὰ πόσον ἀναβαίνει ἢ πόσον καταβαίνει ὁ ὑδράργυρος.

Τὸ βαρομετρον, τὸ ὁποῖον παριστάνει τὸ σχῆμα τοῦτο, ὀνομάζεται βαρόμετρον διὰ λεκανίδος· ἀλλ' ὑπάρχουν καὶ ὄσο ἄλλα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα τὸ ἐν λέγεται σιφωνοειδὲς βαρόμετρον, τὸ δὲ ἄλλο βαρόμετρον διὰ βαθμοδείκτου.

Πρὸς τὰ δεξιὰ τοῦ σωλῆνος, εἰς τὸ μέσον τῆς σανίδος, φαίνεται κᾶτι τι. Αὐτὸ λέγεται θερμομετρον, τὸ ὁποῖον πάντοτε εὐρίσκεται προσηλωμένον (καρφωμένον) ἐπὶ τῆς σανίδος τοῦ βαρομέτρου· ἀλλὰ περὶ τούτου θὰ ὁμιλήσωμεν ἄλλοτε.

Ἑσπερινὰ καὶ κυριακὰ σχολεῖα.

Ὁ μαστρο-Γιάννης καὶ ὁ μαστρο-Δημήτρης, καθὼς ἔμειναν σύμφωνοι (ἴδε σελ. 199) εἰδοποίησαν τὸν Μιχαλάκην ὅτι εἶνε μερικοὶ τεχνῖται, οἱ ὁποῖοι θέλουν νὰ τοὺς ἐξηγήσῃ πῶς εἶνε εἰς ἄλλα μέρη τὰ σχολεῖα, τὰ ὁποῖα εἶνε συστημένα διὰ τοὺς τεχνίτας· εἰδοποίησαν δὲ καὶ πολλοὺς τεχνίτας, ὅτι ὁ Μ. ἔχει νὰ τοὺς εἰπῇ κᾶτι καλὰ

πράγματα. Τὴν κυριακὴν λοιπὸν πολλοὶ τεχνῖται ἀπὸ διαφόρους συντεχνίας ἐπερίμεναν εἰς τὸ σχολεῖον τὸν Μ., οὗτος δὲ κατὰ τὰς 10 ἤλθε, ἔχων μαζῆ του καὶ ἄλλον ἕνα, ὁ ὁποῖος ἀπὸ τὴν φυσιογνωμίαν του ἐφαίνετο ἄνθρωπος εὐγενὴς καὶ πολὺ καταδεκτικὸς. Οἱ παρευρισκόμενοι εἶχαν μεγάλην περιέργειαν νὰ μάθουν ποῖον ἦτο ἐκεῖνο τὸ νέον πρόσωπον. Ἀφοῦ ὁ Μ. ἀνέβη εἰς τὴν ἔδραν, ὅλοι ἐσιώπησαν βλέποντες αὐτὸν εἰς τὸ στόμα· οὗτος δὲ ἤρχισε κατὰ τὸν ἀκόλονθον τρόπον.

Ἄδελφοί, ὁ φίλος μου μαστρο-Δημήτρης πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν μὲ εἶπεν, ὅτι πολλοὶ τεχνῖται ἐπιθυμοῦν νὰ μάθουν διὰ τὰ σχολεῖα, τὰ ὁποῖα εἶνε διὰ τοὺς τεχνίτας εἰς ἄλλα μέρη· ὁ λόγος οὗτος μὲ ἐπροξένησε πολὺ μεγάλην χαρὰν· διότι παρατηρῶ ὅτι οἱ τεχνῖται μας ἤρχισαν νὰ συλλογίζωνται πῶς νὰ καλλιτερεύσουν τὴν κατάστασιν των· ἡ χαρὰ μου ὅμως ὑπῆρξε πολὺ μεγαλειότερα, ὅταν κατὰ καλὴν τύχην μὲ τὸ τελευταῖον ἀτμόπλοιο ἐμαθα ὅτι ἦλθεν ὁ παλαιὸς φίλος μου ὁ συμπολίτης μας Εὐθύβουλος, τὸν ὁποῖον καὶ σᾶς παρουσιάζω· πολλοὶ ἴσως ἀπὸ σᾶς δὲν τὸν ἐνθυμοῦνται, διότι ἀνεχώρησε πολὺ μικρὸς εἰς τὰ ξένα, ἀφοῦ ἔλαβε τὴν δυστυχίαν νὰ στερηθῇ τοὺς γονεῖς του. Ἐνθυμεῖσθε τὸν συμπολίτην μας τὸν μακαρίτην χατζῆ Ἀθανάσιον τὸν ὠρολογοποιόν, τὸν ὁποῖον δεκαπέντε ἡμέρας μετὰ τὸν θάνατον τῆς ἀγαπητῆς συζύγου του συνωδεύσαμεν εἰς τὸν τάφον; ἐνθυμεῖσθε τὸν ἀξιόλογον ἐκεῖνον ἄνθρωπον; τὸν καλὸν ἐκεῖνον χριστιανόν, ὅστις δὲν ἤθελε μόνον νὰ λέγεται ἀλλὰ καὶ νὰ ἦνε χριστιανός; Πολλοὶ ἀπὸ σᾶς ἴσως δὲν τὸν ἐνθυμοῦνται· ἀλλὰ θὰ ἐνθυμοῦνται ἴσως ἕνα σεβάσμιον ἄνθρωπον, ὅστις κάθε κυριακὴν πρωτὶ ἐπορεύετο εἰς τὴν ἁγίαν Φωτεινὴν κρατῶν παιδίον πενταετὲς ἀπὸ τὴν χεῖρα· αὐτὸς ἦτο ὁ μακαρίτης χατζῆ Ἀθανάσιος, περὶ τοῦ ὁποῖου σᾶς λέγω· ἴδου καὶ τὸ μικρὸν παιδίον, τὸ ὁποῖον ἀπὸ τὴν χεῖρα ὠδηγοῦσε κάθε κυριακὴν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ· αὐτὸς εἶνε ὁ ἀγαπητός μου φίλος Εὐθύβουλος, τὸν ὁποῖον ἀπὸ μικρὸν παιδίον εἶχα νὰ ἴδω καὶ μόνον ἀπὸ τὰ γράμματά του ἐμάνθανα διὰ τὴν ὑγείαν του καὶ ποῦ εὐρίσκεται.

Ἄνεχώρησεν ἀπὸ ἐδῶ παιδίον ὄρφανόν, παιδίον πτωχὸν καὶ ἀπροστάτευτον· ἡ μόνη κατάστασις του ἦσαν πέντε γρόμματα, τὰ

ὅποια ὁ μακαρίτης πατήρ του ἠμπόρεσε τὸν καιρὸν ἐκεῖνον νὰ τὸν μάθῃ, καὶ ἡ καλὴ ἀνατροφή, τὴν ὁποίαν ἐφρόντισε νὰ τὸν δώσῃ· τὰ χρήματα, τὰ ὅποια ἀναχωρῶν ἔλαβε μαζὶ τῆς ἦταν δύο μαχμουτιέδες καὶ δέκα γρόσια, τὰ ὅποια εὐρέθησαν εἰς τὸ ταμεῖον (κάσσαν) τοῦ πατρὸς του. Σήμερον ἐπιστρέφει εἰς τοὺς κόλπους τῆς πατρίδος του πλουτισμένος καὶ μὲ γράμματα καὶ μὲ τέχνας καὶ μὲ χρήματα· εἰς ποῖον δὲ χρεωστεῖ αὐτὰ τὰ καλά; πρῶτον εἰς τὸ καλὸν θεμέλιον, τὸ ὅποιον ὁ μακαρίτης πατήρ του ἔβαλε, δηλ. εἰς τὴν χριστιανικὴν ἀνατροφήν· δεύτερον δὲ εἰς τὰ σχολεῖα τῶν τεχνιτῶν, περὶ τῶν ὁποίων ἐπιθυμεῖτε νὰ σᾶς ὁμιλήσω· ἐγὼ ὅμως θὰ παραχωρήσω τὴν ἔδραν εἰς τὸν ἀγαπητὸν φίλον καὶ συμπολίτην μας Εὐθύβουλον, ὁ ὁποῖος θὰ σᾶς τὰ ἐξηγήσῃ πολὺ καλλίτερα ἀπὸ ἐμέ.

Ὁ Εὐθύβουλος, ἀφοῦ ἀνέβη εἰς τὴν ἔδραν, « Συμπολίται, εἶπεν, εἶμαι πολὺ εὐτυχής, διότι λαμβάνω τὴν εὐχαρίστησιν νὰ γνωρισθῶ μὲ πολλοὺς φίλους τῆς παιδικῆς μου ἡλικίας μὲ τοιοῦτον εὐχάριστον δι' ἐμέ τρόπον· ἡ τιμὴ, τὴν ὁποίαν μὲ κάμνει ὁ ἀγαθὸς φίλος μου Μιχαήλ, ἂν καὶ ἦνε πολὺ μεγάλη δι' ἐμέ, ἀλλὰ ἀναγκάζομαι νὰ τὴν δεχθῶ, διὰ νὰ μὴ φανῶ ἀδιάκριτος. Ἐπειδὴ ὅμως τὰ ὅσα ἀνέφερε περὶ τοῦ μακαρίτου πατρὸς μου ὁ φίλος μας κατετάραξαν τὴν καρδίαν μου, ἴσως δὲν θὰ ἠμπορέσω νὰ σᾶς εὐχαριστήσω κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν μου· ἀλλὰ ἐλπίζω ὅτι θὰ μὲ συγχωρήσητε, ἀφοῦ σᾶς ὑποσχεθῶ ὅτι ἄλλοτε πάλιν θὰ σᾶς ὁμιλήσω μὲ περισσοτέραν ἔκτασιν. »

« Εἰς διάφορα μέρη τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς ὑπάρχουν πολλὰ σχολεῖα, εἰς τὰ ὅποια σπουδάζουν τὰ γράμματα καὶ ἄλλας ἐπιστήμας, καθὼς τὴν ἰατρικὴν, τὴν ἀστρονομίαν καὶ ἄλλα παρόμοια· ὑπάρχουν ὅμως καὶ ἄλλα σχολεῖα, εἰς τὰ ὅποια μανθάνουν ὄχι μόνον γράμματα ἀλλὰ καὶ διαφόρους τέχνας· εἰς τὰ τοιαῦτα σχολεῖα σπουδάζουν οἱ ζωγράφοι, οἱ ἀρχιτέκτονες (ἰντζενιέριδες), οἱ μηχανικοὶ (μυκενίσται), οἱ ἀγαλματοποιοὶ κ.λ.π. Τὰ σχολεῖα ταῦτα ὀνομάζονται πολυτεχνεῖα. Ἐπαρῶν πρὸς τούτοις καὶ πολλὰ ἐργαστήρια (φάμπρικαις), τὰ ὅποια χρησιμεύουν ὡς σχολεῖα διὰ ὅσους θέλουν νὰ μάθουν μίαν τέχνην. Ἐπειδὴ ὅμως

εἰς τὰ ἐργαστήρια πολλάκις πηγαίνουν παιδιὰ πτωχὰ καὶ ὄρφανὰ, τὰ ὅποια δὲν ἐπρόφθασαν νὰ μάθουν ὅσα γράμματα τοὺς χρειάζονται διὰ νὰ καλλιεργήσουν τὸν νοῦν των, ὥστε καὶ τὴν τέχνην νὰ μάθουν καθὼς πρέπει, καὶ ἀφοῦ μεγαλώσουν νὰ ἀποκατασταθῶν καλοὶ καὶ τίμιοι πολῖται, διὰ τοῦτο εὐρέθησαν ἄνθρωποι εὐτυχεῖς χυνοὶ, οἱ ὅποιοι ἐφρόντισαν νὰ συστήσουν καὶ ἄλλου εἶδους σχολεῖα διὰ τοὺς πτωχοὺς τεχνίτας, ὅσοι ἐπιθυμοῦν νὰ μανθάνουν γράμματα χωρὶς νὰ ἐμποδίζονται ἀπὸ τὴν ἐργασίαν των. Εἰς αὐτὰ τὰ σχολεῖα παραδίδουν, ἀφότου νυκτώσῃ, μαθήματα ἕως τὰ μεσάνυκτα. Ὅσοι λοιπὸν ἀπὸ τοὺς τεχνίτας δὲν θέλουν νὰ ἦνε ἄλογα ζῶα, ἀντὶ νὰ ἐξοδεύουν τὸν καιρὸν καὶ τὰ χρήματά των εἰς τὰ κραστοπωλεῖα καὶ εἰς τὰ τυχερὰ παιγνίδια, ἅμα τελειώσῃ ἡ ἐργασία των, τρέχουν ὡς διψασμένα ἐλάφια εἰς τὰ τοιαῦτα σχολεῖα διὰ νὰ σβύσουν τὴν δίψαν ὅπου ἔχουν διὰ νὰ μάθουν καὶ νὰ φωτισθῶν. Δὲν ἐσταμάτησαν ὅμως ἕως ἐδῶ. Ἐπειδὴ κάθε χριστιανὸς πρέπει νὰ γνωρίζῃ καὶ τὴν θρησκείαν του, διὰ τοῦτο ἔχουν καὶ ἄλλα ἀκόμη σχολεῖα, εἰς τὰ ὅποια συναζονται κάθε κυριακὴν οἱ τεχνίται· ἐκεῖ τοὺς ἐξηγοῦν οἱ ἱεροκήρυκες τὴν ἁγίαν Γραφήν καὶ τοὺς διδάσκουν τὰς ἐντολάς τοῦ Θεοῦ. Τὰ πρῶτα ὀνομάζονται ἐσπερινὰ σχολεῖα, καὶ τὰ δεύτερα κυριακὰ σχολεῖα. Δὲν ἠμπορῶ, ἀδελφοί μου, νὰ σᾶς παραστήσω τὸ καλὸν, τὸ ὅποιον προξενοῦν τὰ τοιαῦτα σχολεῖα εἰς τὸν κόσμον. Νομίζει τις ὅτι ὅλοι εἶνε μία οἰκογένεια· ζοῦν ὡς ἀδελφοί. Ὁ ἓνας βοηθεῖ τὸν ἄλλον· δὲν ἀκούει· ὕβρεις καὶ βλασφημίας· δὲν βλέπει μαλλώματα καὶ γρονθοκοπήματα· ἡ εἰρήνη τοῦ Θεοῦ βασιλεύει ἀνάμεσόν τους· σᾶς βεβαιώνω, ἂν παραβῆτε τοὺς τόπους ἐκεῖνους μὲ τὰ μέρη μας, θὰ εὕρησιν μίαν διαφορὰν ὡσάν τὸν παράδεισον ἀπὸ τὴν κόλασιν. »

« Ἐνας ἀπὸ τοὺς προγόνους μας, ὁ Κλεάνθης, εἶπεν, ὅτι οἱ ἀπαιδευτοὶ ἄνθρωποι μόνον κατὰ τὴν μορφήν διαφέρουν ἀπὸ τὰ ἄγρια θηρία· διὰ τοῦτο αὐτός, ἐπειδὴ ἦτο πτωχός, τὴν μὲν νύκτα εἰργάζετο εἰς τοὺς κήπους καὶ ἐπότιζε, τὴν δὲ ἡμέραν ἐπήγαινε ἀπὸ τὸν Πειραιᾶ εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ ἤκουε μαθήματα· λοιπὸν κάθε πρωτὶ καὶ κάθε ἑσπέρας ἠναγκάζετο νὰ περιπατῇ δύο ὥρας διὰ νὰ ἀκούῃ μαθήματα· τόσον ἀναγκάειν ἐνόμιζε τὴν σπουδὴν· καὶ εἶχε

δίκαιον· διότι καθὼς τὸ σῶμα μας ἔχει ἀνάγκη τροφῆς διὰ νὰ διατηρῆται, τοιοῦτοτρόπως καὶ ὁ νοῦς μας ἔχει ἀνάγκη καθημερινῆς σπουδῆς διὰ νὰ μὴ ἀρρωσῶ· τοῦτο παρεκίνησε καὶ τὰ πολιτισμένα ἔθνη νὰ συστήσουν τὰ κυριακὰ καὶ τὰ ἑσπερινὰ σχολεῖα. »

Ἄλλὰ μήπως καὶ εἰς ἡμᾶς δὲν εἶνε δυνατόν νὰ συστηθοῦν τοιαῦτα σχολεῖα; Φθάνει μόνον νὰ ὑπάρχη προθυμία ἀπὸ μέρους σας· νὰ ἦσθε δὲ βέβαιοι ὅτι ὅλοι οἱ διδάσκαλοί μας μὲ μεγάλην τους εὐχαρίστησιν θὰ θελήσουν νὰ σᾶς διδάξουν ἄλλος γράμματα, ἄλλος λογαριασμούς, ἄλλος ἰχνογραφίαν καὶ ἄλλος ἄλλο· φθάνει μόνον νὰ θελήσετε. Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς πεπαιδευμένους ἱερεῖς μας μὲ μεγάλην των χαρὰν θὰ ἔλθουν νὰ σᾶς διδάξουν τὴν Ἀγίαν Γραφήν καὶ νὰ σᾶς δείξουν τὸν τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον ἡμπορεῖτε νὰ γίνετε εὐτυχεῖς· τότε θὰ καταλάβετε πόσον εἴσθε γελασμένοι καὶ πόσον εἶνε στραβὸς ὁ δρόμος, τὸν ὁποῖον ἐδῶ ἀκολουθοῦμεν.

» Ταῦτα τὰ ὀλίγα, ἐὰν σκεφθῆτε καλά, εἶμαι βέβαιος ὅτι δὲν θὰ ἀργήσετε νὰ μιμηθῆτε καὶ σεῖς τὸ καλὸν παράδειγμα τῶν πολιτισμένων. Κάμτε τὴν ἀρχὴν καὶ ὁ Θεὸς θὰ σᾶς βοηθήσῃ διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἡ σύζυγος τοῦ Ραββίνου Μαίρ.

Ὁ ὀνομαστὸς ἐξηγητῆς του νόμου, ὁ Ραββῖνος Μαίρ, ἐπέρασεν ὀλόκληρον ἓν σάββατον διδάσκων τὸν λαὸν εἰς τὴν συναγωγὴν. Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο οἱ δύο υἱοὶ του, νέοι περίφημοι διὰ τὴν ὠραιότητα καὶ τὴν προκοπὴν των, ἀπέθαναν εἰς τὴν οἰκίαν του. Ἡ σύζυγος του ἀπέθεσεν αὐτοὺς ἐπάνω εἰς τὴν νυμφικὴν αὐτῆς κλίνην καὶ τοὺς ἐσκέπασε μὲ λευκὴν σινδόνην. Πρὸς τὸ ἑσπέρας ἐπανῆλθεν ὁ Ραββῖνος εἰς τὴν οἰκίαν του καὶ ἐζήτησε τοὺς υἱοὺς του διὰ νὰ τοὺς εὐχήθῃ. — Ὑπῆγαν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Κυρίου, ἀπεκρίθη ἡ σύζυγός του. — Παρετήρησα πολλάκις, ἀλλὰ δὲν τοὺς εἶδα, εἶπεν ὁ Ραββῖνος. Ἡ σύζυγος τοῦ Μαίρ ἔφερε τὸ φῶς καὶ τὸ ποτήριον μὲ τὸν οἶνον· ὁ Ραββῖνος εὐλογεῖ τὸ φῶς, εὐλογεῖ τὸν οἶνον, καὶ φέρει τὸ ποτήριον εἰς τὰ χεῖρά του· « πῶς εἶνε οἱ υἱοὶ μου, διὰ νὰ πίνωσιν ἀπὸ τὸ ποτήριον, τὸ ὁποῖον εὐλόγησα; » εἶπε πάλιν.

— Δὲν θὰ ἦνε μαίκραν, ἀπεκρίθη ἡ σύζυγός του καὶ ἠτοίμασε τὸ

δειπνον. Ἀφοῦ ὁ Ραββῖνος ἐτελείωσε τὸ δεῖπνον καὶ ἔκαμε τὴν προσευχὴν του, λέγει πρὸς αὐτὸν ἡ σύζυγός του. — Ραββῖνε, συγχώρησέ με νὰ σοὶ κάμω μίαν ἐρώτησιν. — Λέγε, ἀγαπητή μου, ἀπεκρίθη. — Πρὸ τίνος καιροῦ ἓνας ἀπὸ τοὺς γείτονάς μας μοῦ ἐμπιστεύθηκεν ἀδάμαντάς τινας καὶ τόρα μὲ τοὺς ζητεῖ· πρέπει νὰ τοὺς δώσω εἰς αὐτόν; — Πῶς μοῦ κάμνεις τοιαύτην ἐρώτησιν! ἀνέκραξεν ὁ Ραββῖνος, εἶνε ἀνάγκη νὰ σὲ διδάξω τοὺς κανόνας τῆς ἀπλουστᾶτος τιμιότητος; Ὅχι μόνον πρέπει νὰ δώσης ὀπίσω τοὺς ἀδάμαντας, τοὺς ὁποῖους σοῦ ἐμπιστεύθηκεν, ἀλλὰ πρέπει νὰ πράξης τοῦτο μὲ προθυμίαν καὶ χωρὶς καμμίαν δυσαρέσκειαν. — Αὕτη ἦτο καὶ ἡ ἰδική μου γνώμη, ἀπεκρίθη ἐκείνη· ἔπειτα ἀφοῦ ἤνοιξε τὴν θύραν τοῦ κοιτῶνος της, εἶπε, Ραββῖνε, φίλος τις μᾶς ἐμπιστεύθηκε τοὺς δύο τούτους ἀδάμαντας καὶ τοὺς ἐζήτησε· καὶ ἐνῶ ἔλεγε ταῦτα ἐσήκωσε τὴν σινδόνα, ἡ ὁποία ἐκάλυπτε τοὺς δύο υἱοὺς των. — « Τέκνα μου! τέκνα μου! », ἀνέκραξεν ὁ Ραββῖνος καὶ ἤρχισε νὰ κλαίῃ ἀπαρηγόρητα. Ἡ δὲ γυνὴ του ἔστρεψε τὸ πρόσωπόν της καὶ ἔκλαυσε πικρῶς. Ἀκολούθως ἐπίασε τὴν χεῖρα τοῦ συζύγου της καὶ λέγει πρὸς αὐτόν. — Ραββῖνε, δὲν μοὶ εἶπες πρὸ ὀλίγου ὅτι πρέπει χωρὶς δυσαρέσκειαν καὶ μὲ εὐχαρίστησιν νὰ δώσωμεν ὀπίσω ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον μᾶς εἶχεν ἐμπιστευθῆ ὁ γείτονάς μας; Μὲ εὐχαρίστησιν μὲν ἡμεῖς δὲν δυνάμεθα· καὶ ἐκεῖνος ὅστις μᾶς εἶχεν ἐμπιστευθῆ αὐτὸ τὸ μέγα ἀγαθὸν θὰ μᾶς συγχωρήσῃ· ἀλλὰ τουλάχιστον ἂς πράξωμεν τοῦτο χωρὶς δυσαρέσκειαν. Ἄς εἴπωμεν μὲ μίαν φωνήν: Εὐλογημένον τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου, εὐλογητὸς ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος δίδει καὶ λαμβάνει. — Ἄς ἦνε εὐλογημένον τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου, εἶπεν ὁ Ραββῖνος, εὐλογητὸς ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος δίδει καὶ λαμβάνει πάλιν. Εὐλογητὸς καὶ δόσι μοῦ ἔδωκεν ἐσέ. Ὁ Κύριε πολυεύσπλαγγνε, χωρὶς τὸ ὄνρον τοῦτο τὸ ὁποῖον ἡ μεγαλοδωρία σου μοῦ ἔδωκε, χωρὶς τὴν ἀξιόλογον ταύτην σύζυγον, θὰ ἔβλεπα τὸν ἑαυτὸν μου μόνον ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἴσως θὰ ἤρχόμην εἰς πειρασμὸν νὰ ἀμφιβάλλω διὰ σέ. Αὕτη μὲ τὴν μίαν χεῖρα της σφίγγει τὴν ἰδικήν μου καὶ μὲ τὴν ἄλλην ἀνοίγει τὴν θύραν, ἡ ὁποία ὁδηγεῖ τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν βασιλείαν σου· ὥστε βλέπω τοιοῦτοτρόπως καὶ σὲ καὶ τοὺς υἱοὺς μου. Εὐλογημένη νὰ ἦνε καὶ εὐλογητὸς σὺ ὁ πατὴρ μου, ὁ βασιλεὺς μου, ὁ Κύριος τοῦ παντός! Ἀμήν.

Ὁ χειμὼν εἰκὼν τοῦ θανάτου.

Τῆς φύσεως ἡ παρακμὴ ἢ λυπηρὰ ἐγγίζει,
 Καὶ τὸ θρηνώδες ἄστρον τοῦ πετεινὸν ἀρχίζει·
 Ἡ φύσις χάνει βλήμηδὸν τὴν χλοερὰν μορφήν της,
 Καὶ τὴν ὠρὰν ἐνδύεται καὶ πένθιμον στολήν της.
 Τὸ δένδρον δὲ μετὰ μικρὸν ὡς σκελετός τις μένει,
 Καὶ τὴν οἰκτρὰν του γύμνωσιν παρατηρεῖ καὶ στένει.
 Τὰ νέφη τὸν ὀρίζοντα τὸν εὐθὺν σκοτίζου,
 Καὶ ἄνεμοι ἀπανταχοῦ μαινόμενοι συρίζουν.
 Τοῦ οὐρανοῦ ἀγγέλλεται καταστροφή μεγάλη,
 Ἡ κτίσις ἡ ἀπέραντος κλονίζεται καὶ πάλλει.
 Ὅτε βρυγούδοι βρονταὶ τὰς ἀκοάς μας πλήττου
 Καὶ φοικαλέως θρέμοντες οἱ κεραυνοὶ ἐνσκήπτουν,
 Τῶν οὐρανῶν ἀπανταχοῦ ἀνοίγονται αἱ θύσεις,
 Ταράττεται, ποντίζεται, ἀγωνιᾷ ἡ φύσις.
 Ὡσαύτως ὅτε ὁ θνητὸς εἰς παρακμὴν ἐγγίζει,
 Ἡ τρομερὰ καταστροφή τοῦ βίου του ἀρχίζει.
 Αἱ εὐδαὶ ἡμέραι του παρέρχονται μὲ βίαν,
 Καὶ καταγιγῶθα θεωρεῖ πλησίον του ἀγρίαν.
 Ὁ βίαιος οὗτος χειμὼν δὲν καταπαύει πλέον.
 Ἡ στρυγερὰ μανία του μᾶς φθείρει τελευταῖον.
 Ὡς ἄνθη μαραινόμεθα. Τί βαρυτάτη λύπη!
 Ἡ ἀνοιξίς τοῦ βίου μας διὰ παντὸς ἐκλείπει.
 Παύει λοιπὸν ἡ πρόσκαιρος τοῦ κόσμου βασιλεία.
 Τὰ πάντα διαδέχεται καταστροφή τελεία.
 Ἄλλ' ἡ ψυχὴ, ὡς ἄνεμος ταχέως διαβαίνων,
 Ἐκφεύγουσα πορεύεται εἰς τόπον ὄλως ξένον.

Γυνὴ κατὰ γυναικός.

Γερμανὶς ἐρωτηθεῖσα τί προετίμα νὰ ἦνε, ἀνὴρ ἢ γυνή; Γυνή,
 ἀπεκρίθη, καὶ διατί; Διότι, εἶπε, δὲν θὰ ἤμην καταδικασμένη, νὰ
 λάβω σύζυγον μίαν γυναῖκα.

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ.

Τὰ Χριστούγεννα, ὅπως αὐτὴ ἡ λέξις σημαίνει, εἶνε ἑορτὴ, τὴν
 ὁποίαν ἑορτάζομεν πρὸς ἀνάμνησιν τῆς γεννήσεως τοῦ Ἰησοῦ Χρι-
 στοῦ. Τὸ πρῶτον ζήτημα ἐπομένως, ὅπερ φυσικὰ ἐγείρεται εἰς τὸν
 νοῦν τοῦ ἀνθρώπου, εἶνε « Πότε ἐγεννήθη ὁ Ἰησοῦς Χριστός; »
 « Εἶνε γνωστὸν τὸ ἔτος, ὁ μὴν καὶ ἡ ἡμέρα τῆς γεννήσεώς του; »

Περὶ τούτου μεγάλη ὑπάρχει διαφωνία ὄχι μόνον μεταξὺ τῶν
 ἱερῶν ἱστορικῶν, ἀλλὰ καὶ αὐτῶν τῶν πατέρων τῆς ἐκκλησίας· οὕτω
 π. χ. κατὰ τὸν Κλήμεντα τῆς Ἀλεξανδρείας τινὲς ἐώρταζον τὴν
 20ὴν Μαΐου, ἄλλοι δὲ τὴν 20ὴν Ἀπριλίου. — Ὁ Ἐπιφάνειος βε-
 βαιοῖ ὅτι ἡ γέννησις τοῦ Ἰησοῦ συνέβη τὴν 6ην Ἰανουαρίου, ὁ
 δὲ Ἱερώνυμος τὸ ἀρνεῖται, καὶ οὕτω καθεξῆς.

Ὅ,τι γνωρίζομεν μετὰ θετικότητος εἶνε, ὅτι ἡ ἑορτὴ αὕτη ἔλαβε
 τὴν ἀρχὴν της τὸ πρῶτον ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς Δύσεως κατὰ τὸν 2ον
 μ. Χ. αἰῶνα, καὶ ὅτι αἱ ἐκκλησίαι τῆς Ἀνατολῆς ἠναντιώθησαν
 πολὺν χρόνον κατὰ τῆς εἰσαγωγῆς αὐτῆς, ὡς ἀποδεικνύεται ἀπὸ
 τοῦ χρόνου τῆς παραδοχῆς της εἰς τινὰς τῶν ἐκκλησιῶν τούτων·
 οὕτω π. χ. εὐρίσκομεν, ὅτι ἡ ἑορτὴ αὕτη δὲν εἶχεν εἰσαχθῆ εἰς
 τὴν ἐκκλησίαν τῆς Ἀντιοχείας εἰμὴ μετὰ τὸ ἔτος 376 μ. Χ. Ἐπαξ
 ὅμως εἰσαχθεῖσα καὶ ἐν τῇ Ἀνατολῇ, ἀπεφασίσθη ἀπὸ κοινοῦ με-
 ταξὺ τῶν ἐκκλησιῶν τῆς Δύσεως καὶ Ἀνατολῆς νὰ τηρῆται ὡς τοι-
 αὕτη ἡ 25η Δεκεμβρίου, ἧτις οὕτω καθιερωθεῖσα διετηρήθη μέχρι
 τῆς σήμερον.

Τοσαῦτα περὶ τοῦ ἱστορικοῦ τῆς ἡμέρας ταύτης. Ἄς ἔλθωμεν
 ἤδη καὶ εἰς τὸ πρακτικόν.

Ἡ γέννησις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ὑπὸ πολιτικὴν ἔτι ἐποψιν θε-
 ωρουμένη εἶνε τὸ σ π ο υ δ α ι ὀ τ α τ ο ν πάντων τῶν ἐν τῷ
 κόσμῳ συμβάντων· διότι εἰσήγαγεν εἰς αὐτὸν νέας ἰδέας καὶ νέαν
 τάξιν πραγμάτων ὄλως διάφορον καὶ κατὰ τὰ πλεῖστα ἐναντία
 τῆς ἕως τότε ὑπαρχούσης.

Εἰς τὸ ὅμμα ὅμως τοῦ Χριστιανοῦ τὸ γεγονός τοῦτο εἶνε ἔτι

ὑψηλοτέρας καὶ σπουδαιοτέρας σημασίας· διότι ὑπόσχεται τὴν πραγματοποίησιν (καὶ ὅσημέραι ἐκπληροῖ τοῦτο) ἔργου, εἰς ὃ ἐνέκυψαν ἐπὶ ματαίῳ οἱ μέγιστοι νόες τῆς ἀρχαιότητος.

Ὁ ἀπαθῶς καὶ ἀμερολήπτως σκεπτόμενος ἐπὶ τῆς ριζικῆς καὶ καθολικῆς ἀναστατώσεως, ἣν ἔφερε τὸ συμβᾶν τοῦτο εἰς τὰ ἦθη, τὰ ἔθιμα, τὰς πολιτικὰς, κοινωνικὰς καὶ θρησκευτικὰς ἰδέας τοῦ παλαιοῦ κόσμου, δὲν δύναται εἰμὴ νὰ ἐρωτήσῃ ἑαυτὸν, πῶς ἡ γέννησις παιδίου π τ ω χ ο ὕ καὶ ἀσήμεου, ἐν τινι ἀποκέντρῳ καὶ πενιχρῷ χωρίῳ τῆς Ἰουδαίας, ἐδύνατο νὰ γίνῃ τὸ κέντρον, πρὸς ὃ νὰ συνέρχωνται ἀκτινηδὸν ἅπαντα τὰ συμβᾶντα τῆς ἀρχαίας καὶ νεωτέρας ἱστορίας. Ποία ἡ δύναμις, ἡ ἐνυπάρχουσα εἰς τὸ ἐν τῇ φάτνῃ γεννηθὲν ἐκεῖνο παιδίον, ἣτις ἐπέφερε τοιαύτας τεραστίας μεταβολὰς εἰς τε τὸν πολιτικόν, κοινωνικόν καὶ θρησκευτικόν κόσμον; Πῶς ὁ υἱὸς πτωχῆς τινος παρθένου ἐδυνήθη ἄνευ χρημάτων, ἄνευ στρατῶν, ἄνευ παιδείας, δι' ὀλίγων ἀμαθῶν καὶ ἀφανῶν ἀλιέων νὰ καταστρέψῃ τὰ κολοσσαῖα συστήματα τῆς πολυθείας, ν' ἀνατρέψῃ ριζηδὸν τὰς προσιωνίου, ἐθνικὰς καὶ ἀτομικὰς προλήψεις, ν' ἀποστομώσῃ ἢ νὰ πείσῃ νοὺς δεινοτάτους φιλοσόφους καὶ νὰ συγκεντρώσῃ ἐν ἑαυτῷ τὰ πάντα;

Τὸ πῶς τοῦτο ἄλλως πως δὲν δύναται νὰ αἰτιολογηθῇ καὶ ἐξηγηθῇ, εἰμὴ διὰ μόνης τῆς ὑποθέσεως, ὅτι τὸ πτωχὸν καὶ ἀφανὲς ἐκεῖνο παιδίον, ἦτο **Θ ε ὸ ς φ α ν ε ρ ω θ ε ἰ ς ἐ ν σ α ρ κί**. Θεώρησον τὸν Ἰησοῦν ὡς ἀπλοῦν ἄνθρωπον, καὶ οὐδέποτε θὰ δυνήθῃς νὰ ἐξηγήσῃς τὸ θαυμαστὸν φαινόμενον τῆς ἐπιροῆς τῶν διδασκαλιῶν αὐτοῦ ἐπὶ τε τὴν καρδίαν καὶ ἐν τῷ κόσμῳ. « Δὲν δύναμαι — ἔλεγεν ὁ μέγας Ναπολέων, εὐρισκόμενος ἐν τῇ Ἀγίᾳ Ἐλένη, — ἄλλως πως νὰ ἐξηγήσω τὴν θαυμασίαν δύναμιν τοῦ Χριστοῦ ἐπὶ τὰς καρδίας τῶν ὀπαδῶν του, εἰμὴ διὰ τῆς ὑποθέσεως, ὅτι εἶνε Θεός. Ἐγὼ ἐστάθην ἡγεμὼν κραταίος, καὶ ἐνώπιόν μου ἔτρεμον πάντες οἱ ἡγεμόνες τῆς Εὐρώπης, ἀλλ' ὅμως οὔτε διὰ τῆς δυνάμεώς μου, οὔτε διὰ τῶν δώρων μου ἠδυνήθην ποτὲ νὰ ἐξασκήσω τοσαύτην ἐπιρροὴν εἰς τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων, ὅσην ἐξασκεῖ λαθραίνοντως ὁ Χριστὸς εἰς τοὺς πιστεύοντας εἰς αὐτόν. Εἶνε ἀληθές, ὅτι ὑπῆρξαν πολλοὶ μεταξὺ τῶν φίλων μου, οἵτινες ἦσαν ἐ-

τοιμοὶ ἐν καιρῷ κινδύνου νὰ θυσιάσωσι τὴν ζωὴν αὐτῶν ὑπὲρ ἐμοῦ ἀλλ' ἡ τυφλὴ αὐτὴ καὶ στιγμιαία ὄρμη δὲν δύναται ποσῶς νὰ συγκριθῇ πρὸς τὴν ἔλλογον, βαθεῖαν, διαρκῆ καὶ ἀκαταμάχητον ἀφοσίωσιν τῶν χριστιανῶν πρὸς πρόσωπον, τὸ ὁποῖον οὐδέποτε εἶδον, οὐδέποτε ἤκουσαν, οὐδέποτε συνανέστράφησαν. »

Ἡ ἀνάμνησις λοιπὸν τοῦ τοσοῦτον σημαντικοῦ γεγονότος, ὠφείλει νὰ διεγείρῃ ἐν τῇ καρδίᾳ τῶν ἀνθρώπων τὴν χαρὰν ἐκείνην τὴν ὁποίαν ἀνήγγειλεν ὁ ἄγγελος εἰς τοὺς ἐν Βηθλεὲμ ἀγραυλοῦντας ποιμένας (λουκ. β. 10). — χαρὰν διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας καὶ τοῦ θανάτου, εἰς ἃ προ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Χριστοῦ ἐπὶ τῆς γῆς ἐδούλευον καὶ ὑπέκειντο· ὠφείλει νὰ διεγείρῃ ἐν αὐτοῖς αἰσθήματα εὐγνωμοσύνης καὶ ἀγάπης διὰ τὴν τοιαύτην συγκατάθεσιν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν τόσον ἀκριβᾶ δι' αὐτῆς ἐξαγορασθεῖσαν ταύτην ἀπελευθέρωσιν· ὠφείλει νὰ διεγείρῃ εἰς πᾶσαν καρδίαν μῖσος καὶ ἀποστραφὴν κατὰ πάσης ἁμαρτίας, καὶ ἀγάπην πρὸς τὴν δικαιοσύνην καὶ ἀγιότητα. Κατὰ τὴν ταπεινὴν ταύτην ἡμῶν γνώμην οἱ ἐορτάζοντες τὴν ἐορτὴν ταύτην θὰ εὐαρεστήσωσι τὸν Χριστὸν κάλλιον, μετανοοῦντες ἀπὸ τὰς ἁμαρτίας των καὶ ὑπακούοντες εἰς τὰ παραγγέλματά του, ἢ τρώγοντες καὶ πίνοντες καὶ ἐκβακχεύομενοι, ὅπως τὴν σήμερον γίνεται εἰς τὰ περισσώτερα μέρη τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου. Οἱ θέλοντες νὰ δεῖξωσι τὸ πρὸς τὸν Χριστὸν σέβας καὶ ὑποταγὴν των, πανηγυρίζοντες τὰ γενέθλιά του θὰ ἔπραττον, νομίζομεν, τοῦτο καταλληλότερον καὶ ἀποτελεσματικώτερον διὰ τῆς ἀγίας αὐτῶν ἀναστροφῆς καὶ τῆς καθημερινῆς αὐτῶν συμμορφώσεως πρὸς τὰς ἐντολάς του, ἢ δι' ἐξωτερικῶν ἐπιδείξεων καὶ ματαίων δαπανῶν, αἱ ὁποῖαι δύνανται μὲν νὰ εὐαρεστῶσιν ἐπιγείους βασιλεῖς καὶ ἡγεμόνας, ἀλλ' οὐχὶ καὶ τὸν οὐράνιον, ὅστις δὲν ἀρέσκειται εἰς ἔλεον ἀλλ' εἰς θυσίαν, — θυσίαν οὐχὶ κριῶν καὶ ταύρων, ἀλλὰ τῆς καρδίας.

Φυσικὴ ἱστορία.

Ἐν ἀπὸ τὰ πλέον ὠφέλιμα καὶ τὰ πλέον εὐχάριστα μαθήματα, τὰ ὁποῖα σπουδάζει ὁ ἄνθρωπος, εἶνε καὶ ἡ Φυσικὴ ἱστορία. Τὸ μά-

θημα τοῦτο ὠνομάσθη τοιουτοτρόπως, διότι μᾶς διδάσκει τὴν φύσιν, δηλ. ὅλα ὅσα εὐρίσκονται καὶ ἐπάνω καὶ μέσα εἰς τὴν γῆν.

Τὰ ὅλα ταῦτα, ἅμα τις ρίψη ἐν βλέμμα εἰς αὐτά, φαίνονται τόσα, ὥστε ἀμέσως ἀπελπίζεται ὅτι θὰ δυνηθῇ ποτὲ νὰ τὰ μάθῃ. Ἐν τούτοις τὰ ὅλα ταῦτα μοιράζονται εἰς δύο μεγάλας τάξεις· ἢ μία ὀνομάζεται ὀργανικὰ σώματα, καὶ ἢ ἄλλη ἀνόργανα.

Ὄργανικὰ σώματα ὀνομάζονται ὅλα τὰ ζῶα καὶ ὅλα τὰ φυτὰ· ἀνόργανα δὲ ὅλα ὅσα δὲν εἶνε οὔτε ζῶα οὔτε φυτὰ.

Μεταξὺ τῶν τοσούτων ζῶων διακρίνεται ἐν, τὸ ὁποῖον ὑπερέχει ὅλα τὰ ἄλλα καθ' ὀλοκληρίαν· τὸ ζῶον τοῦτο εἶνε ὁ ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος ὅμως ὑπερέχει ὄχι διὰ τὰ φυσικὰ του πλεονεκτήματα, διότι οὔτε τοῦ ἐλέφαντος τὴν δύναμιν ἔχει οὔτε τοῦ λέοντος, ἀλλ' οὔτε τὴν εὐτροφίαν τῆς αἰγάγρου (ἰγριόγιδας), οὔτε τὴν εὐκαμψίαν τοῦ ὄφειος. οὔτε τοὺς αἰθέρας διασχίζει ὡς ὁ ἀετός, οὔτε εἰς τὰ ὕδατα (νερά) τῶν θαλασσῶν νὰ χωθῇ εἰμπορεῖ ὡς ὁ ἰχθύς (τὸ ὄψιριον). Κατὰ τὴν παιδικὴν μάλιστα ἡλικίαν του εἶνε τὸ ἀθλιέστερον ὄλων· τὸ ἀσθενὲς καὶ γυμνὸν σῶμα του εἶνε ἐκτεθειμένον εἰς ὅλας τὰς προσβολάς. Εὐθύς, ἅμα ἐγεννᾶτο, θὰ κατεστρέφετο, ἂν ἄλλοι δὲν ἐφρόντιζον δι' αὐτόν· ἀλλὰ καὶ ἀφοῦ ἀποκτήσῃ ὄλην τὴν φυσικὴν δύναμιν του, πάλιν θὰ κατεστρέφετο, διότι ἡ φύσις ἀφῆκε τὸ σῶμα του ὅλως ἄοπλον.

Ὁ ἄνθρωπος ὑπερέχει τὰ ἄλλα ζῶα κατὰ τὸν ΝΟῖΝ, ὁ ὁποῖος τὸν καθιστᾷ τόσον ἀνώτερον, ὥστε νὰ μὴ δύναται πλέον νὰ συγκριθῇ πρὸς οὐδὲν ἄλλο εἶδος. Εἶνε ὁ δεσπότης ὄλων, διότι ὁ Δημιουργὸς κατέστησεν αὐτόν ἐπὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν του· πάντα ὑπέταξεν ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτοῦ, πρόβατα καὶ βόας ἀπάσας, ἔτι δὲ καὶ τὰ κτήνη τοῦ πεδίου, τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοὺς ἰχθύας τῆς θαλάσσης, τὰ διαπορευόμενα τρίβους θαλασσῶν. Λοιπὸν ὁ ἄνθρωπος εἶνε ὁ βασιλεὺς τῆς γῆς· ὑποβάλλει τὴν φύσιν ὀλοκληρῶν εἰς τὴν θέλησίν του. Δαμάζει τὰ ἰσχυρὰ ζῶα καὶ μεταχειρίζεται αὐτὰ εἰς τὰς ἐργασίας του· καταδιώκει καὶ καταστρέφει ὅσα τὸν βλάπτουσι· προστατεύει καὶ πολλαπλασιάζει ὅσα τὸν ὠφελοῦσι· μεταβάλλει ἐρῆμους εἰς εὐανθεῖς πεδιάδας καὶ εἰς ἀγροὺς

καρποφόρους· ὠφελεῖται ἀπὸ τοὺς ἀνέμους· περιφρονεῖ τὴν μανίαν τῶν θαλασσῶν, τὰς ὁποίας διὰ τοῦ ἀτμοῦ διατρέχει καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις, καὶ καθίσταται κύριος τοῦ πυρός, τὸ ὁποῖον μεταχειρίζεται ὡς τὸν πρῶτιστον συνεργάτην εἰς τὰς οὐσιωδεστερας του ἐργασίας. Οὐδὲν ἀνθίσταται εἰς τὴν ἰσχύν του, οὐδὲν σταματᾷ τὰς ὁρεῖς του. Ἐπὶ τέλους κατασκευάσας μὲ τὸ ἤλεκτρον σάλπιγγα (τὸν τηλεγραφον), ἀκούεται ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς εἰς τὴν δύσιν καὶ ἀπὸ τοῦ βορρᾶ εἰς τὸν νότον ἐντὸς ὀλιγίστων τῆς ὥρας λεπτῶν.

Ὅλα ταῦτα ὀφείλει ὁ ἄνθρωπος εἰς τὰ εὐγενῆ προσόντα, τὰ ὁποῖα ἔλαβε παρὰ τοῦ Θεοῦ· εἰς τὴν ΨΥΧΗΝ, ἣτις καθιστᾷ αὐτὸν ὁμοιον πρὸς τὸν Πλάστην του.

Ὁ ἄνθρωπος λοιπὸν χρεωστεῖ εὐγνωμοσύνην πρὸς τὸν Κτίστην τοῦ σύμπαντος· χρεωστεῖ νὰ διατηρῇ τὴν ψυχὴν του ἐν τῇ ἡγεμονικῇ ταύτῃ θέσει, ἐν τῇ ὁποία ἔθεσεν αὐτὴν ὁ πανυπέρτατος Παντοκράτωρ. Τοῦτο ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς θελήσεώς του, διότι εἶνε ἐλεύθερος νὰ ἐκλέξῃ μεταξὺ τοῦ κακοῦ καὶ τοῦ ἀγαθοῦ. Ἰδίως δὲ κατὰ τὴν νεανικὴν ἡλικίαν ὀφείλει νὰ καταβάλλῃ πᾶσαν προσπάθειαν ὅπως φωτίζη τὸ πνεῦμα του καὶ καθαρῶς τὴν καρδίαν του, διότι ὁ πεφωτισμένος νοῦς καὶ ἡ καθαρὰ καρδία εἶνε τὰ μόνα, τὰ ὁποῖα καὶ ἐνταῦθα εὐδαίμονα καθιστῶσι τὸν ἄνθρωπον καὶ μετὰ θάνατον γλυκυτάτας ἐλπίδας τῷ χορηγοῦσιν.

Ὁ ἄνθρωπος ἔχει, ὡς καὶ ὅλα τὰ ζῶα, πέντε αἰσθήσεις· τὴν ὄρασιν, τὴν ἀκοήν, τὴν γεῦσιν, τὴν ὄσφρησιν καὶ τὴν ἀφήν. Ταῦτα εἶνε τὰ πέντε ὄργανα, μὲ τὰ ὁποῖα σπουδάζει τὴν φύσιν καὶ τὰ ὁποῖα ἂν δὲν εἶχε, δὲν θὰ ἐγνώριζε τίποτε ἐξ ὅτων γνωρίζει. Τόσα δὲ πολλὰ εἶνε ὅσα διὰ τῶν αἰσθήσεων αὐτῶν μανθάνομεν, ὥστε ὁ περιέργος σπουδαστὴς δύναται νὰ μεταβαίνη ἀπὸ τὸ ἐν εἰς τὸ ἄλλο καὶ πάλιν νὰ ἐπανέρχεται εἰς τὰ πρῶτα, χωρὶς ποτὲ νὰ χορτάσῃ μηδὲ νὰ παύσῃ θαυμάζων τὴν σοφίαν τοῦ Ὑψίστου, τοῦ διατάξαντος αὐτὰ τόσον θαυμασίως.

Ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον κατὰ πρῶτον ἐπισύρει τὴν προσοχὴν τοῦ ἀνθρώπου, εἶνε τὰ οἰκίδια λεγόμενα ζῶα. Πόσας σκέψεις ποσάκις δὲν ἐκάμαμεν, ὅταν εἶδαμεν τὴν φιλοστοργίαν τῆς γαλῆς (γάτας) πρὸς τὰ μικρὰ τῆς, τῆς ὄρνιθος πρὸς τοὺς νεοσσούς (τὰ πουλάκια) τῆς·

Ποσάκις δὲν ἐθαυμάσαμεν τὴν πίστιν καὶ ἀφοσίωσιν τοῦ κυνὸς (σκύλου); Ποσάκις δὲν ἐγελάσαμεν ἀπὸ καρδίας διὰ τοὺς πανούργους τρόπους, κατὰ τοὺς ὁποίους οἱ ποντικοὶ κλέπτουσι; Ποσάκις δὲν ἐμείναμεν μὲ τὸ στόμα ἀνοιχτὸν παρατηροῦντες τὴν τέχνην τῆς ἀράχνης, τὴν ἀπλησίαν τοῦ κώνωπος, τὴν φιλοζωίαν τοῦ κορευοῦ καὶ τοσαῦτα ἄλλα;

Ἐκ τούτων προβαίνει ὁ ἄνθρωπος εἰς ἐξέτασιν πολλῶν τετραπόδων ἀγνώστων εἰς αὐτόν, καὶ ἀφοῦ ἀρκούντως γνωρίσῃ τὰ ὅσα εἰς τὸν τόπον του εὐρίσκονται, ἀρχίζει νὰ σκέπτεται καὶ περὶ τῶν ὅσα ζῶσιν εἰς ξένην καὶ μεμακρυσμένην χώραν.

Μετὰ ταῦτα ἔρχονται τὰ πτηνὰ, τὸ ὠραιότατον καὶ ἀθωότατον τῆς δημιουργίας ἔργον. Ταῦτα δὲ παρακολουθεῖ ἡ τάξις τῶν ἔρπετων καὶ ἡ τάξις τῶν ἰχθύων. Ἄλλὰ μήπως ἡ μετ' αὐτὰς τάξις τῶν ἐντόμων εἶνε ὀλιγώτερον ἀξιοσπουδάστος; Ἡ ἱστορία αὐτῶν εἶνε τοσοῦτον ἐκτεταμένη, ὥστε εἴμπορεῖ νὰ κουράσῃ καὶ τὸν μάλιστα περιεργὸν ἐρευνητήν. Ἐκαστὸν φυτὸν καὶ ἕκαστον φύλλον δένδρου εἶνε ἡ κατοικία καὶ ἡ τροφή ἐνός ἢ πολλῶν εἰδῶν, τῶν ὁποίων τὰ πλεῖστα εἶνε ἀδύνατον νὰ διακρίνη γυμνὸς ὀφθαλμὸς.

Τὴν ἱστορίαν τῶν ἐντόμων παρακολουθεῖ ἡ τῶν σκωλήκων, τῶν ὁποίων ἡ πληθὺς, ἡ κογχυλιώδης συστρόφη, ἡ ὠραιότης καὶ ὁ μηχανισμὸς εἶνε ἀδύνατον νὰ περιγραφῶσιν.

Ἐκ τῶν ἐμφύχων ὄντων δυνάμεθα νὰ στραφῶμεν πρὸς τὰ φυτὰ, τῶν ὁποίων ἐπίσης ἡ ποικιλία εἶνε μεγίστη· ἀπὸ τούτων εἰς τὰ ἀνόργανα, ἤτοι τὰ ὄρυκτά, τὰ ὑγρά καὶ τὰ ἀέρια, καὶ ἀπὸ τῶν ἀνοργάνων εἰς τὰ οὐράνια σώματα, τὰ ὁποῖα διατρέχουν τὰς ἀπίρους ἐκτάσεις τοῦ οὐρανοῦ, ἵνα ἐρευνησῶμεν τὴν τακτικὴν πορείαν τῶν πλανητῶν, τὰς ἐλλείψεις τῶν κομητῶν καὶ τὰς περιόδους τῶν ἀπλανῶν ἀστέρων, οἱ ὅποιοι στολίζουσι τὸν οὐράνιον θόλον. Πόσον ὠραῖον τὸ μέγα τοῦτο βιβλίον τῆς φύσεως! Ὅποσον σεβασμὸν αἰσθάνεται πρὸς τὸν συγγραφέα του ὁ ἀναγινώσκων αὐτό, καὶ ποσάκις δὲν ἀναφωνεῖ μετὰ τοῦ Προφητάνακτος τὸ «Ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου, Κύριε!» Ἐθαύματα διαδέχονται θαύματα, τὸ δὲ πνεῦμα ἀποπλανᾶται ἕως οὗ ἐπανέλθῃ πρὸς τὸ πρῶτον τοῦ παντὸς αἵτιον καὶ ἐπαναπαυθῆ ἔν τοις κόλποις τοῦ Παντοδυνάμου.

Φυσικὴ Θεογνωσία.

(Συνέχεια ἴδε σελ. 248).

Β'. Περίπατος ἐπὶ τοῦ ὄρους.

Ὁ ἀγαθὸς ἐρημίτης ἐκράτησε τὸν Ἑρρῖκον πλησίον του ὄλην τὴν ἄνοιξιν καὶ τὸ καλοκαίριον, διὰ νὰ τὸν διδάξῃ ἀκόμη καλλίτερα, καὶ νὰ τὸν κάμῃ νὰ παραιτήσῃ πολλὰς κακὰς συνηθείας, τὰς ὁποίας εἶχε μάθει ἀπὸ τὴν συναναστροφὴν τῶν ἀχρείων ἐκείνων ἀνθρώπων. Ἐνόμιζε δὲ, ὅτι μετὰς ἀπλᾶς τροφᾶς, μὲ τὸν περίπατον, μὲ τὸν καθαρὸν ἀέρα τῆς ἐξοχῆς καὶ μὲ τὴν σωματικὴν γύμνασιν, τὸ παιδίον, τὸ ὁποῖον ἦτο κατάχλωμον, ἐξ αἰτίας ὅπου πολλὰ ἔτη ἔζησε μέσα εἰς τὸ ὑγρὸν καὶ σκοτεινὸν ἐκεῖνο ὑπόγειον σπήλαιον, ἐδύνατο νὰ ἀναλάβῃ τὴν ὑγείαν καὶ τὰς δυνάμεις του, καὶ τοιοῦτοτρόπως νὰ χαρῶσιν ἀκόμη περισσότερον οἱ γονεῖς του, ὅταν ἀξιωθῶσι νὰ ἐναγκαλισθῶσιν αὐτό. Καὶ τῷ ὄντι ὁ Ἑρρῖκος γρήγορα ἀνελαβε τὴν ὑγείαν του· καὶ κατεστάθη δυνατὸς καὶ ὠραῖος καθὼς τὸ ρόδον τῆς ἐξοχῆς τὸ ὁποῖον ἀνοίγει τὴν ἄνοιξιν.

Τὴν ἀρχὴν τοῦ φθινοπώρου ὁ γέρον Πόλυκαρπος ἀπεφάσισε νὰ ταξειδεύσῃ εἰς διαφόρους πόλεις, ἵσως ἤμπορέσῃ νὰ μάθῃ τίποτε διὰ τοὺς γονεῖς τοῦ παιδίου· διὰ τοῦτο παρεκάλεσε προτῆτερα τὸν πατέρα τοῦ νέου ποιμένου, ὅστις εἶχε φέροι πρὸς αὐτὸν τὸν μικρὸν Ἑρρῖκον, νὰ φυλάξῃ πλησίον του τὸ παιδίον, ἕως ὅτου ἐπιστρέψῃ αὐτὸς. Πρὸς τὸν καλὸν λοιπὸν ἐκεῖνον γεωργόν, ὅστις ἐκατοῖκει δύο ἢ τρεῖς ὥρας μακρὰν, ἀπεφάσισε νὰ ὑπάγῃ κατὰ πρῶτον, ἔχων μαζῆ του καὶ τὸν μικρὸν Ἑρρῖκον.

Μίαν ὠραίαν πρωΐαν, ἐνῶ ἐπλησίαζε νὰ ἀνατείλῃ ὁ ἥλιος, ὁ γέρον ἐξύπνισε τὸ παιδίον, καὶ ἀφοῦ ἐπῆγαν εἰς τὸ ἐξωκκλήσιον, ὅπου μὲ πολλὴν εὐλάβειαν παρεκάλεσε τὸν Θεὸν νὰ διαφυλάξῃ τὸ παιδίον ἀπὸ κάθε κακὸν καὶ νὰ τὸ ὀδηγήσῃ εἰς τὸ μέρος ὅπου εὐρίσκονται οἱ γονεῖς του, ἔπειτα ἐπέστρεψαν εἰς τὴν καλύβην, προεγευμάτισαν καὶ ἀφοῦ ἔλαβον μαζῆ των τὰς ἀναγκαίας διὰ τὸν δρόμον ζωοτροφίας ἀνεχώρησαν. Ἀφοῦ δὲ ἐπεριτάτησαν ἀνάμεσα ἀπὸ βουνὰ καὶ ἀνέβησαν βράχους, τοὺς ὁποίους μόνον οἱ καλοὶ κνηγοὶ, ὅταν

κυνηγοῦν τὰ ζορκάδια ἀναβαίνουν, ἔφθασαν εἰς ἓν ἀπόκρυμνον στένωμα, ὅπου ἔδοσκον αἶγες· ἐκεῖ ἐκάλυπταν εἰς τὴν σκιάν ἑνὸς μεγάλου πλατάνου, πλησίον εἰς τὴν ρίζαν τοῦ ὁποίου ἀνέβρουε ρυάκιον καθαρῶτατον, διὰ νὰ ἀναπαυθῶσιν ὀλίγον καὶ φάγωσι τὸ γεῦμα.

Ἐκεῖ ἐπλησίασεν εἰς αὐτοὺς τὸ μικρὸν παιδίον τοῦ γεωργοῦ, διὰ νὰ ἀσπασθῇ τὴν δεξιάν τοῦ γέροντος ἐρημίτου· ὅταν ὁ μικρὸς Ἑρρῖκος εἶδε τὸ παιδίον, ἐφώναξε μὲ χαρὰν· « Νὰ ἓνας μικρὸς ἄνθρωπος, καθὼς ἐμέ! Τί εὐμορφον πράγμα! δὲν ἤξευρα ἕως τότε, ὅτι ὑπάρχουσι καὶ ἄλλοι μικροὶ ἄνθρωποι. ὦ βέβαια, μικρὲ, σὺ θὰ ἔλθῃς μαζί μου, δὲν θὰ ἔλθῃς; » — Ὁ μικρὸς ἐκεῖνος ἐστήκωσεν εἰς τοὺς ὤμους τοῦ μὲ προθυμίαν τὸν σάκκον τοῦ ἐρημίτου, καὶ ἐπροχώρουν καὶ οἱ τρεῖς ὁμοῦ· ὁ δὲ Ἑρρῖκος τότε ἐθυβίσθη εἰς τὰς ὀμιλίαις, τὰς ὁποίας ἔκαμνε μὲ τὸν νέον σύντροφόν του, ὥστε δὲν ἐπρόσεχεν εἰς τίποτε, ἀπὸ ὅσα ἀπαντοῦσεν, ἐνῶ ἐπεριπάτου.

Περιπατοῦντες κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἔφθασαν εἰς μίαν κοιλάδα καταπράσινον, εἰς τὴν ὁποίαν ἔδοσκε τὸ ποίμνιον τοῦ καλοῦ ἐκείνου γεωργοῦ, τὸν ὁποῖον ὁ ἐρημίτης ἐπήγαινε διὰ νὰ ἐνταμώσῃ· ἐκεῖ εἶδεν ὁ Ἑρρῖκος δύο νεογέννητα ἀρνία, τὰ ὁποῖα ἤρχισε νὰ χαϊδεύῃ καὶ νὰ καταφιλή.

Ἐνῶ ὁ Ἑρημίτης παρετήρει ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, διὰ νὰ ἰδῇ ποῦ κάθεται ὁ ποιμὴν, εἶδε μίαν κόρην ποιμενικὴν, ἣ ὁποία ἐκάθητο εἰς τὴν ρίζαν ἑνὸς βράχου· εἰς τὴν μίαν χεῖρα ἐκράτει ράβδον, εἰς δὲ τὴν ἄλλην βιβλίον εἰς τὸ ὁποῖον ἀνεγίνωσκε, καθὼς ἐφαίνετο, προσευχάς. Ἐπλησίασεν ὁ γέροντος πρὸς αὐτήν· ἐφόρει δὲ ἡ νέα λευκὸν φόρεμα καὶ πράσινον κάλυμμα εἰς τὴν κεφαλὴν· ὁ χαρακτήρ αὐτῆς ἦτο ἡμερος, εἰς δὲ τὸ πρόσωπόν της ἐφαίνετο κρυφὴ μελαγχολία. Μόλον ὅτι δὲν εἶδε ποτὲ προηγήτερα τὸν ἐρημίτην, ἀλλὰ ἀπὸ ὅσα ἔτυχε ν' ἀκούσῃ περὶ αὐτοῦ ἐγνώρισεν τὸν σεβάσιμον γέροντα, τὸν ὁποῖον καὶ ἐχαιρέτισε μὲ πολὺ σέβας.

Ὁ γέροντος εἶπε πρὸς αὐτήν· « Νομίζω, καλὴ μου κόρη, ὅτι δὲν εἶνε πολὺς καιρὸς, ὅπου θόσκεις τὸ ποίμνιον τοῦτο· διότι ὁ ἄνθρωπος, εἰς τὸν ὁποῖον ἀνήκει τὸ ποίμνιον, δὲν μοι εἶπε τίποτε διὰ σέ, ὅταν πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν συνέβη νὰ ὀμιλήσω μὲ αὐτήν. » Ἡ δὲ νέα κόρη ἀπεκρίθη ὅτι εἶχε μὲν ἀροκετὰ ἔτη ὅπου διατρίβει εἰς τὰ ὄρη ἐκεῖνα

καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ θόσκη ποίμνια, ἀλλὰ εἶνε ὀλίγος καιρὸς ὅπου ἐμβῆκεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ καλοῦ ἐκείνου ἀνθρώπου. — « Ἀπὸ ποῦ λοιπὸν ἔρχεσαι, ἠρώτησεν ὁ γέροντος, καὶ διατί εἶσαι τότε πικραμένη; » — « Ἄχ! πατέρ μου, ἀπεκρίθη μὲ πολλὰ δάκρυα ἡ κόρη· ἔρχομαι ἀπὸ μακρὰν· μία μικρὰ παροκοῦ, μὲ κατέστησε τότε δυστυχῆ! Εἶχα κυρίως ἀξιολόγους καὶ καλοὺς· διὰ τοῦτο ἤμην καὶ πολὺ εὐτυχῆς· ἀλλὰ ἀπὸ ἀπροσεξίαν ἀφῆκα ἀφυλακτὸν τὸ μόνον τέκνον τὸ ὁποῖον εἶχον διὰ μίαν μόνην στιγμὴν· καὶ ὅμως εἰς ἐκείνην τὴν στιγμήν ἤρπαγῃ ἀπὸ λητῆας. Ἐγὼ δὲ ὕστερον ἀπὸ τοιαύτην δυστυχίαν τὴν ὁποίαν ἐπροξέντισα εἰς τὴν καλὴν μου κυρίαν, ἐπειδὴ δὲν ἐδυνάμην νὰ μένω πλησίον της καὶ νὰ βλέπω τὴν ἀσπρηγόρητον θλίψιν της, ἀνεχώρησα εἰς τὸ ὄρος. Εἰδὼ λοιπὸν παρακαλῶ ἡμέραν καὶ νύκτα τὸν Θεὸν νὰ θεραπεύσῃ τὴν μεγάλην ταύτην δυστυχίαν, ἣ ὁποία συνέβη ἀπὸ τὴν ἀμέλειάν μου, καὶ νὰ μεταβῇ εἰς χαρὰν τὴν ἀπερίγραπτον λύπην τῆς τεθλιμμένης ἐκείνης φιλοστόργου μητρός. Ὁ Θεὸς βέβαια θὰ λάβῃ συμπάθειαν εἰς τὰ δάκρυά μου, τὰ ὁποῖα μόνος ἐκεῖνος βλέπει καὶ τὰ ὁποῖα μὲ ἀφθονίαν χύνω ἀκαταπαύστως ἐδῶ. »

Ἀφοῦ ἤκουσε τοὺς λόγους τούτους ὁ ἐρημίτης, εἶπε μὲ φωνὴν τρέμουσαν. « Νομίζω, κόρη μου, ὅτι ταυτην τὴν στιγμὴν ἤκουσεν ὁ Θεὸς τὴν δέησίν σου. Γνωρίζεις, εἶπε, τὴν εἰκόνα ταύτην; » ἦτο δὲ ἡ εἰκὼν τῆς κομῆστῆς τὴν ὁποίαν εἶχε μαζί του ὁ ἐρημίτης, διὰ νὰ ἡμπορέσῃ μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον νὰ γνωρίσῃ εὐκολώτερα τοὺς γονεῖς τοῦ παιδιοῦ· ἡ δὲ νέα μὲ τρόμον καὶ χαρὰν ἐφώναξεν. « ὦ Θεέ μου! αὐτὴ εἶνε ἡ εἰκὼν τῆς κομῆστῆς· αὐτὴ ἐκλάπτει μαζί μὲ τὸ παιδίον· ἀλλὰ τὸ παιδίον ἄρ' ἔχει ποῦ εἶνε; » — Ὁ Ἑρρῖκος ὅστις ἐξακολουθεῖ νὰ συνομιλῇ μὲ τὸ μικρὸν παιδίον τοῦ ποιμένου, ἀφοῦ ἤκουσε τὴν κραυγὴν ταύτην ἔτρεξε πρὸς τὸν γέροντα καὶ τὴν νεανίδον καὶ μὲ συμπάθειαν ἐκύτταξεν αὐτήν καὶ εἶπε· « Διὰ τί κλαίεις; Τί ἔχεις; μήπως πεινᾷς; ἔχομεν ἐκεῖ ψωμίον καὶ δύο μῆλα· λάβε καὶ φάγε. »

Ὁ δὲ Πολύκαρπος εἶπε πρὸς τὴν νέαν. « Ἴδου τοῦτο εἶνε τὸ μικρὸν παιδίον, τὸ ὁποῖον ἤρπαγῃ μὲ τὴν εἰκόνα. » Ἐκείνη δὲ ἀφοῦ ἤκουσε τοῦτο ὀλίγον ἔλειψε νὰ χάσῃ τὸν νοῦν της ἀπὸ τὴν χαρὰν· ἐγονάτισεν εὐθὺς, καὶ ἀφοῦ ὕψωσε τὰ χεῖρας πρὸς τὸν οὐρανὸν ἀνεβόησε. « Σὲ

εὐχριστῶ ἀγαθὴ καὶ φιλάνθρωπε Θεέ ! διότι ἤκουσες τὰς θερμὰς δεήσεις μου, καὶ εἶδες τὰ πικρὰ δάκρυα μου ! ὦ ! δέξαι τὴν καὶ τὰς εὐχριστίσεις μου τὰς ὁποίας ἡ γλῶσσα μου δὲν δύναται νὰ ἐκφράσῃ, βλέπει ὁμως ὁ ὀφθαλμὸς σου ἀπὸ τὸν ὁποῖον τίποτε δὲν ὑπάρχει μυστικόν. « Ταῦτα εἶπεν ἡ Μαργαρίτα μὲ τρέμουσαν φωνήν, ἡ ὁποία διεκόπτετο ἀπὸ τὰ δάκρυα· ἔπειτα ἔλαθε τὸ παιδίον εἰς τὰς ἰγκάλας τῆς καὶ εἶπε « ὁ Θεὸς νὰ σέ εὐλογῆσῃ, ἀγαπῆτε μου Ἐρρίκε, ὁ ὁποῖός σε ἀπέλωκε πάλιν εἰς τοὺς γονεῖς σου ! ὦ ! εἶσαι τῶ ὄντι σὺ, ἢ μήπως ὀνειρεύομαι ; Ὅχι ! Ὅχι ! σὺ εἶσαι. Τόσον ὁμοιάζεις μὲ τὸν πατέρα σου, ὅσον ἡ μικρῆ περιστερὰ μὲ τοὺς γονεῖς τῆς. Πίστην χαρὰν θὰ χαρῆ ἡ δυστυχὴς μήτηρ σου ὅταν σέ ξαναἴδῃ ! » (ἴκωλ.)

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α΄. ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ.

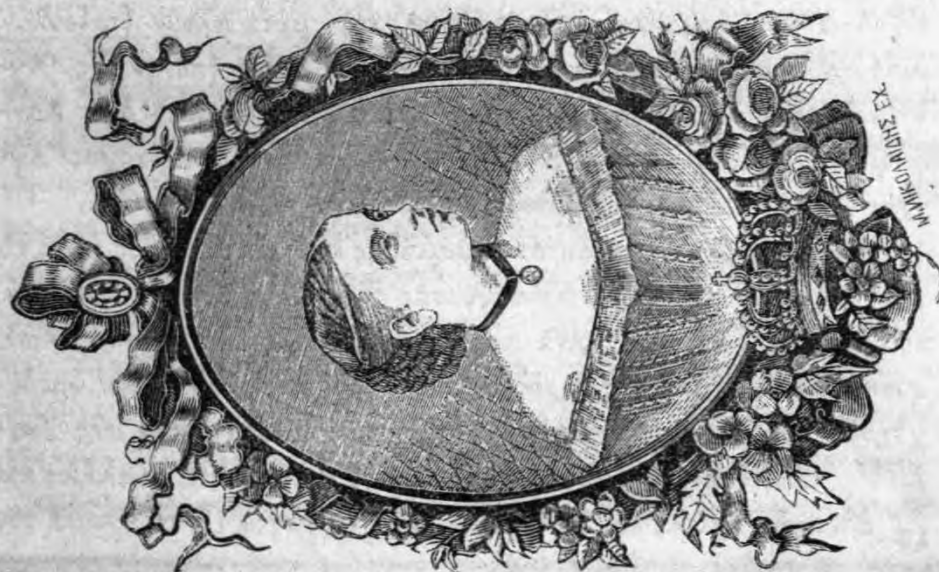
(Συνέχεια σελ. 244).

Εἰς τὸ Βερολίνον ὁ Γεώργιος διέμεινεν ὀλίγας ὥρας, τὴν δὲ 21)3 ἔφθασεν εἰς τὰς Βρυξέλλας (καθέδρον τοῦ Βελγίου), ὅπου ὁ φιλέλληνας βασιλεὺς Λεοπόλδος ὑπεδέχθη αὐτὸν οἴκοι ὅτατα, τῷ προσέφερε λαμπρὰν φιλοξενίαν καὶ τὸν ἐφωδίασε μὲ πολυτίμους συμβουλὰς. Τὴν 23)5 ἀναχώρησας ἀπὸ τὰς Βρυξέλλας, ἦλθεν εἰς τὸ Κάλαισον (πόλιν τῆς Γαλλίας πλησίον τοῦ ὁμωνύμου πορθμοῦ), ὅπου ἐπεβιβάσθη εἰς τὸ ὠραῖον ἀτμόπλοιον Samphire, καὶ μετὰ πλοῦν (ταξείδιον) μιᾶς καὶ ἡμισείας ὥρας ἀπεβιβάσθη εἰς τὸ Δόβερ (πόλιν τῆς Ἀγγλίας), ὅπου ὑπεδέχθησαν αὐτὸν ὁ πρέσβυς τῆς Δανίας, ὁ ἐν Λονδίνῳ γενικὸς πρόξενος τῆς Ἑλλάδος κ. Ἰωνίδης, ὁ φρούραρχος Ἀγγλος Σούτων καὶ ἄλλοι ἀνώτεροι ἀξιωματικοὶ τοῦ ναυαρχείου.

Ἀπὸ τὸ Δόβερ δι' ἐκτάκτου ἀτμαμάξης ἔφθασε μετὰ δύο ὥρας εἰς τὴν πολυανθρωποτάτην πρωτεύουσάν τῆς Ἀγγλίας τὸ Λονδίνον, τοῦ ὁποίου οἱ κίτριοι μετὰ πολλῶν Ἑλλήνων καὶ Ἑλληνίδων, συτρωρυμένοι εἰς τὸν σιδηροδρομικὸν σταθμὸν, ἐνθουσιωδῶς ὑπεδέχθησαν αὐτὸν. Ἀμα ἐξεπίδησεν ἀπὸ τὴν ἀμαξὴν μετὰ τῆς ἀκολουθείας του, ἔτεινε πρὸς αὐτὸν τὴν χεῖρα ὁ πρίγκιψ τῆς Οὐαλλίας καὶ ἐπ' ἀδελφῆ γαμβρὸς τοῦ Γεωργίου, τὸν εἰσήγαγεν εἰς τὸ ὄχημά του



ΓΕΩΡΓΙΟΣ.



ΟΑΓΑ.

καὶ τὸν ὠδήγησεν εἰς τὸ ἰδιαιτέρον τοῦ ἀνάκτορον. Ἐκεῖ ὁ Γεώργιος παρουσίατε πρὸς τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ Ἀλεξάνδραν, τὴν καὶ σύζυγον τοῦ πρίγκιπος, τὴν ἀκολουθίαν του. Περὶ τὴν ὀγδόην ὥραν τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἐν καιρῷ τοῦ δείπνου ἔμαθεν ὁ βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων τὴν γαρμόσιον εἶδησιν τοῦ φηφίσματος τῆς Ἰουίου βουλῆς ὑπὲρ τῆς ἐνώτειος.

Τὴν 28) 10 ἔρθασεν εἰς Λονδίνον ὁ πατὴρ τοῦ Γεωργίου μετὰ τῆς οἰκογενείας του, καὶ τὴν αὐτὴν ἡμέραν ὁ βασιλεὺς ἐδέχθη τοὺς ἱερεῖς τῶν ἐν Λονδίῳ. Μπγγ/εστρα καὶ Λιθερπούλει ὀρθοδόξων ἐκκλησιῶν καὶ τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ἐν Λονδίῳ Ἑλλήνων, συνισταμένην ἀπὸ τοὺς δύο κορυφαίους ὀμογενεῖς ἐμπόρους κκ. Ράλλην καὶ Ροδοκανάκη. Τὴν 29) 11 (Κυριακὴν) ὁ Γεώργιος μετὰ τῆς ἀκολουθίας του μετέβη εἰς τὴν ὀρθόδοξον ἐκκλησίαν, ἣ ὁποία ἦτο λομπρότατα ἐστολισμένη. Εἰς τὸν νάρθηκα ὑπεδέχθησαν αὐτὸν οἱ ἐπίτροποι τῆς ἐκκλησίας καὶ ὁ σεβάζμιος Ἀρχιμανδρίτης κρατῶν τὸ Εὐαγγέλιον, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου ὁ βασιλεὺς ἐκλινεν εὐτεβάττως τὴν κεφαλὴν. Κατὰ ρητὴν διαταγὴν τοῦ βασιλέως ἀφῆθη, ὁ θρόνος καὶ ἀπηγορεύθη πᾶσα ζητωκραυγὴ ἐντὸς τοῦ ναοῦ, ὡς ἀσυμβ. βαστος πρὸς τὴν ἱερότητα τοῦ τόπου. Κατὰ τὴν ὀρθολογίαν ζήτησιν συγκίνησις διεχύθη εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Γεωργίου, καὶ μετὰ τὸ τέλος πλείστοι ὀμογενεῖς τὸν προσέπεμψαν ζητωκραυγῶντες.

Τὴν 2) 14 Ὀκτωβρίου ὁ βασιλεὺς ἀπεχαιρέτησε τὴν μητέρα καὶ τὰς ἀδελφάς του εἰς τὸ ἀνάκτορον τοῦ πρίγκιπος τῆς Οὐαλίας. Ἡ μήτηρ του πριγκίπιτα Λουίζα δὲν ἐδυνάθη νὰ κούψῃ τὴν συγκίνησιν τῆς πλησιέστατα πρὸς τὸν γαρμμάτα Τ. Φ. Λήμονα, εἶπεν εἰς αὐτὸν με λυγμούς. «Σὶς ἐμπιστεύομαι τὸ τέκνον μου» καὶ παρευθὺς ἀπεσύρθη με πρόσωπον ὀνοπόρφυρον καὶ σπογγίτασιν τὰ ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς τῆς βέοντα δάκρυα. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ πρίγκιψ Χριστιανὸς καὶ ὁ πρίγκιψ τῆς Οὐαλίας τὸν συνόδευον μέχρι τοῦ σταθμοῦ, εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ ὁποίου ὁ βασιλεὺς ἀπεχαιρέτησε τοὺς συγγενεῖς του τοὺς καὶ τετράκις καταπλήξας αὐτοὺς καὶ ἀντιφιληθείς. Ἰδιαιτέρως ὁ διάδοχος τοῦ ἀγγλικοῦ θρόνου τὸν ἐνηγκαλίτθη ἀδελφικώτατα, καὶ ἐπέδωκεν εἰς ἕνα ἕκαστον τῆς ἀκολουθίας τοῦ Γεωργίου τὴν φωτογραφίαν του μετὰ τῆς ὑπογραφῆς του ὡς μικρὸν ἐνθιμημα. Ἐν μέ-

σφ τῶν ἀπύστων ἀλαλγμῶν τῶν παρευρεθέντων Ἑλλήνων ἡ ἀτμάμαξα ἄρρησε τὸ Λονδῖνον, καὶ ἔφθασεν εἰς τὸ Δόβερ. Ἐνταῦθα ἅμα ὁ βασιλεὺς ἐξεπήδησεν ἀπὸ τῆν ἀτμάμαξαν, οἱ Σκῶτοι στρατιῶται τῷ παρυσίασαν ὄπλα καὶ ἡ μουσική ἐπαιάνισε (ἔπαιξεν) τὸν Ἑλληνικὸν ἕμνον. Μετὰ τινα λεπτὰ ὁ Γεώργιος κατέβη εἰς τὸ παράλιον, προπεμπόμενος ἀπὸ πλήθος λαοῦ, καὶ ἐπεβιβάσθη εἰς τὸ ἀγγλικὸν ἀτμόπλοιον *Samphire*, τὸ ὁποῖον μετὰ μίαν καὶ ἡμίσειαν ὥραν ἤραξεν εἰς τὸ Κάλαιτον. Ἐντεῦθεν ὁ βασιλεὺς μετὰ τῆς ἀκολουθίας του ἔφθασεν εἰς τοὺς Παρισίους τὴν ὀγδόην ἑσπερινὴν ὥραν. Ἐπ' ὀνόματι τοῦ αὐτοκράτορος Ναπολέοντος ὑπεδέχθησαν αὐτὸν ὁ γενικὸς ὑπασπιστὴς Δεραιλὺ καὶ ὁ ἐμποσταπάρχης Δαβιλλιέ· παρεκτός τούτων ἦσαν εἰς τὸν σταθμὸν ὁ στρατηγὸς Καλλέργης, ὁ πρέσβυς τῆς Δανίας, ὁ γενικὸς πρόξενος τῆς Ἑλλάδος κ. Βεῦ καὶ πλείστοι Ἕλληνες, ἰδιῶται καὶ ἀξιωματικοί, οἵτινες ἅμα ἰδόντες τὸν Γεώργιον ἀνέκραξαν ἐνθουσιωδέστατα τὸ «ζήτω.» Ὁ Γεώργιος μετὰ πολλῆς χάριτος ἐχαιρέτησε πάντας καὶ ἰδίως τὸν Καλλέργην.

Αἱ αὐτοκρατορικαὶ ἀμαξαι ὠδήγησαν τὸν βασιλέα καὶ τὴν ἀκολουθίαν του εἰς τὰ ἀνάκτορα (παλάτια) τοῦ Κεραιμεικοῦ, ὅπου ὁ αὐτοκράτωρ, παρακολουθούμενος ἀπὸ λαμπρὸν ἐπιτελεῖον καὶ φέρων τὸν μεγαλόσταυρον τοῦ Σωτήρος, ὅπως ἐτροποποίησεν αὐτὸν ἡ ἐθνικὴ συνέλευσις, ἐδέχθη τὸν Γεώργιον καταβαίνοντα τῆς ἀμαξίας, καὶ τὸν ὠδήγησεν ἐντὶς εἰς τὰ αὐτοκρατορικὰ δώματα. Ἀμέσως ὁ Γεώργιος παρυσίασε τῇ ἀκολουθίαν του, ὁ δὲ αὐτοκράτωρ μετὰ σύντομον συνομιλίαν στραφεὶς πρὸς τοὺς ὑπασπιστάς του, εἶπεν « ἄς ἀπέλθωμεν, διότι ὁ βασιλεὺς εἶνε κεκοπιακῶς (κουρασμένον) ἐκ τῆς ὁδοπορίας. » Ἀπεχαιρέτησε λοιπὸν τὸν βασιλέα καὶ ἀπεχώρησεν εἰς Σαινκλουῦ (*Saint Cloud*).

Τὴν 3)15 ὁ βασιλεὺς ἀντεπεσκέφη τὸν αὐτοκράτορα, καὶ τὸ ἑσπέρα μετὰ τῆς ἀκολουθίας του ἐδείπνησεν εἰς Σαινκλουῦ. Ὑπὲρ τοὺς ἐξήκοντα παρεκάθηντο εἰς τὴν αὐτοκρατορικὴν τράπεζαν, ὑπουργοί, στρατάρχαι, ναύαρχοι, ὁ στρατηγὸς Καλλέργης κλ. Καὶ ὁ Ναπολέων καὶ ὁ Γεώργιος ἔφερον τὸν μεγαλόσταυρον τοῦ Σωτήρος· ὁ αὐτοκράτωρ ἐδέχθη πρὸς πάντας ὁμιλητικώτατος, ἐκ διαλειμμάτων (ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν) ἀποτείνων τὸν λόγον μετὰ γλυκ

τητος πρὸς ἕκαστον ἀπὸ τοὺς ἀκολουθοῦς τοῦ βασιλέως Γεωργίου. Τὴν 9)21 πρὸς τιμὴν τοῦ Γεωργίου ἐγένεν εἰς τὴν πεδιάδα τοῦ *Longchamps* λαμπροτάτη παράταξις τῆς αὐτοκρατορικῆς φρουρᾶς. Οἱ Γάλλοι στρατιῶται, παρελάσαντες ἐνώπιον τοῦ Γεωργίου, ὅστις ἴστατο ἐπιπρὸς δεξιόθεν τοῦ Ναπολέοντος, ἀνεφώνησαν πολλάκις κατ' ἐπανάληψιν «ζήτω ὁ αὐτοκράτωρ, ζήτω ὁ βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων.» Μετὰ τὴν παράτοξιν ὁ Ναπολέων ἐπέδωκεν εἰς τὸν Γεώργιον τὸν μεγαλόσταυρον τῆς Λεγεῶνος τῆς τιμῆς.

Τὴν 10)22 περὶ ὥραν ὠδεδεκάτην ὁ βασιλεὺς Γεώργιος μετέβη εἰς Σαινκλουῦ, ἵνα ἀποχαιρέτησεν τὸν αὐτοκράτορα. Ὁ Ναπολέων λίαν θελήθεις ἐκ τῆς γνωριμίας τοῦ νεαροῦ ἀνακτος, ἀποχαιρέτων διεβεβαίωσεν αὐτὸν περὶ τῆς ἀτομικῆς του φιλίας καὶ ἀγάπης καὶ συμπροθείας τῆς Γαλλίας. Πλείστοι ὅσοι Ἕλληνες συνώδευταν τὴν *A. M.* μέχρι τοῦ σταθμοῦ τοῦ σιδηροδρόμου, ὁ δὲ ὑπασπιστὴς τοῦ αὐτοκράτορος καὶ ὁ στρατηγὸς Καλλέργης μέχρι τῆς Τουλῶνος.— Τὴν 11)23 ἔφθασεν εἰς τὴν Τουλῶνα, ὅπου πανηγυρικῶς ὑπεδέχθησαν αὐτὸν αἱ ἀρχαὶ καὶ οἱ κάτοικοι, προεξίρχοντος τοῦ ναύαρχου Βουέ Βιλλωμέζ.— Τὴν 12)24 ὥραν 9 π. μ. ὁ βασιλεὺς ἐπεβιβάσθη εἰς τὸν Ἑλληνικὸν ἀτμοδρόμωνα « Ἑλλάς » ἐν μέσῳ ἐνθουσιωδεδεσμάτων ἐπευφημιῶν τοῦ πληρώματος, φέρων στολὴν ναύαρχου Ἑλλήνος, καὶ ἀμέσως ἀνεπετάσθη ἐπὶ τοῦ μεγάλου ἱστῶ ἢ βασιλικῆ σημαίας, τὴν ὁποίαν τὰ φρούρια ἐχαιρέτησαν διὰ 101 κανονοβολισμῶν. Ἐντὸς τοῦ ἀτμοδρόμωνος προσεφέρθη λαμπρὸν γεῦμα εἰς τὸν ναύαρχον Βουέ καὶ εἰς ἅπαντας τοὺς διοικητὰς τῶν ἐν Τουλῶνι πολεμικῶν πλοίων. Εἰς τὰς 2 μ. μ. ἐνῶ οἱ στόλοι καὶ τὰ φρούρια ἐκανονοβόλουν, ἡ « Ἑλλάς » σηκώσασα τὰς ἀγκύρας ἐξῆλθε τοῦ λιμένος, ἔχουσα ἔμπροσθεν τὴν ρώσικὴν Φρεγάταν, ὅπισθεν τὴν « Εὐνομίαν », δεξιὰ τὸ γαλλικὸν δίκροτον. « Ἀλγεσίραν » καὶ ἀριστερὰ τὴν ἀγγλικὴν φρεγάταν « Ρεβέντσαν »· σύμπας δὲ ὁ εἰς Αἰάκειον σταθμῶν γαλλικὸς στόλος προέπεμψε τὸν βασιλέα μέχρι τῆς Μεσσήνης.

Τὴν 15)27 ὁ βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων ἔφθασεν εἰς τὴν Μεσσήνην καὶ διέτριψε τέσσαρας ὥρας ἐν τῇ πόλει. Αἱ στρατιωτικαὶ καὶ πολιτικαὶ ἀρχαὶ ὑπεδέχθησαν αὐτὸν μετὰ παρατάξεως, περὶ δὲ τὴν 2 ὥραν μ. μ. ἡ *A. M.* ἀνεχώρησε κατευθυνόμενος εἰς τὴν Πειραιᾶ, εἰς τὸν λιμένα τοῦ ὁποῦ εἰσῆλθε τὴν 10 ὥραν π. μ. τῆς 18)30 Ὀκτωβρίου. ἀκολουθεῖ



Θεμιστοκλῆς.

Πότην ἀξίαν ἔχει ἀτομικῶς ἕκαστος ἄνθρωπος καὶ πότον ἀδικεῖ καὶ τὴν πατρίδα καὶ τὸ ἔθνος του ὀλόκληρον, ἐὰν παραμελήσῃ τὸν ἑαυτὸν του, μᾶς τὸ δεῖκνυε ἡ ἱστορία τοῦ ἀνδρός, τοῦ ὁποίου τὴν εἰκόνα ἄνωθι βλέπομεν. Ὁ Θεμιστοκλῆς ἔτωσεν ὄχι μόνον τὰς Ἀθήνας καὶ τὴν Ἑλλάδα ἀλλὰ καὶ τὴν Εὐρώπην ὀλόκληρον ἀπὸ τοὺς βερβάρους Πέρτας, αἱ ὁποῖαι ὡς ἰσχυρῆς καταστρεπτικῶς εἶχον ἐπιπέσει κατ' αὐτῆς τὸ 480 π. Χ. Ὁ Θεμιστοκλῆς διὰ τῆς φρονήσεώς του ἔπειτε τοὺς Ἀθηναίους νὰ ἐγκαταλείψουν τὰς Ἀθήνας εἰς τὴν λύττην τοῦ Ξέρξου καὶ νὰ τρέξουν εἰς τὰ πλοῖα. Αὐτὸς διὰ τῆς ὑπομονῆς του ἐπῆρε μὲ τὴ μένος του τὸν ἀπερίτκεπτον καὶ φαντασμένον Εὐρυβιάδην. Αὐτὸς διὰ τῆς εὐγενούς συμπεριφορᾶς του ἔκκιμε τὸν πολιτικὸν του ἀντίπαλον Ἀριστείδην νὰ συμπιλιωθῆ μετ' αὐτοῦ, ἵνα ἀπὸ κοινοῦ συμπράξωσι πρὸς ἀπελευθέρωσιν τῆς πατρίδος. Αὐτὸς διὰ τῆς εὐφροσύνης του ὤλησε τὸν Ξέρξην εἰς τὴν καταστροφὴν του. Αὐτὸς τέλος ἔτωσε τὴν Ἑλλάδα.

Ὁ Θεμιστοκλῆς οὗτος εἶχε πατέρα μὲν τὸν Νεοκλέα, μητέρα δὲ τὴν Εὐτέρπην, γονεῖς ἀσίμους, ἐξ ὧν ἐγεννήθη τῷ 514 π. Χ.

εἰς τι χωρίον τῆς Ἀττικῆς, τὸ ὁποῖον ὠνομάζετο Φρέαρος; ἀπέθανε δὲ τῷ 449 ἐξοριστὸς ἐκ τῆς ἀγνώμονος πατρίδος του εἰς τινα πόλιν τῆς Μικρῆς Ἀσίας, ἣ ὁποία εὐρίσκεται πλησίον τοῦ Ἀἰδινίου καὶ ὠνομάζετο Μιγνησία ἢ πρὸς Μιάνδρον.

Τὴν βιογραφίαν τοῦ μεγάλου τούτου ἀνδρός εὐρίσκει τις εἰς τὰ λεξικά καὶ τὰς ἑλληνικὰς ἱστορίας.

Ὀνος καὶ Σκύλος

Μῦθος κατὰ Λαφρονταῖνον.

Ἀλλήλοισ βοηθεῖτε : τοῦτο ὁ νόμος θελεῖ
τῆς φύσεως, καὶ εἰς ὄλους ἐξίσου παραγγέλλει.
Καὶ ὁμως, φίλτατοί μου, ὁ ἀγαθὸς μας ὄνος
τοῦ νόμου παραβάτης καθίσταται ἀφρόνως.

Ἡμέραν τινα οὗτος ἔχων ὡς συντροφίαν

Τὸν σύνδικόν του σκύλον,

Ἐβίδιζε με ζῆλον

καὶ ἀφρόντις καθ' ὅλα εἰς μακρυνὴν πορείαν.

Ὁ κύριός των, ὅστις πρὸς τούτους ἀμείλιτα
ἔς τὸν ὄρμον, ἐκ τοῦ κόπου ἀποκαμῶν κοιμᾶται.

Τότε ὁ κύριός μας ὄνος, χωρὶς καιρὸν νὰ χάσῃ,

Εἰς τὸ λειβάδι τρέγει τὴν περὶ αὐτοῦ νὰ παύσῃ

Καὶ θὰ τὸν πεθητόν του σκόλυμον (α) δὲν τυχαίνει,

Πλὴν καὶ τὸ χορταράκι ἐπίσης τὸν εὐφραίνει.

Ποῦ πάντοτε τραπέζας θαυρίζωμεν πλουσίας;

Πολὺ ἔς μὴ ζητῶμεν τροφὰς καὶ εὐπαθείας.

Ἄλλ' ὁ πτωχὸς ὁ σκύλος

Τῆς πείνας ἀποθνήσκων, ὡς ἐμπιστὸς του φίλος,

Τῷ λέγει· «Συντροφὴ μου ἀγαπητέ, νὰ ζήσῃς,

Τῆς πείνας ν' ἀποθάνω ποτέ σου μὴ θελήσῃς.

Τὰ νῶτα σου ὀλίγον χαμήλωσε νὰ φθάσω,

Τὸν ἀρτοκαλαθίσκον καὶ κάτι νὰ δαγκάσω.»

Ἄλλ' ὁ κερμέντιός μας ἀκρόασιν δὲν δίδει,

Οὐδὲ κἄν νὰ τὸν ἴδῃ.

(α). Γαδουράγκαθο.

Σ-ρέφει· φοβείται μή πως τὴν εὐκαιρίαν χάσῃ
καὶ θύσῃ δὲν χορτάσῃ.
Τέλος τῷ ἀπεκρίθη « Σὲ συμβουλεύω, φίλε,
Ἄγαπητέ μου σκύλε,
Μικρὸν νὰ περιμείνης ἕως νὰ ἐξυπνήσῃ
‘Ο κύριός σου ὅστις νῆστιν δὲν θὰ σ’ ἀφήσῃ.
‘Αφεύκτως τὴν συνήθη τροφήν σου θὰ σοὶ δώσῃ. »
‘Εν τούτοις ἕνα· λύκος, καὶ οὗτος πεινασμένος
Τοῦ δάσους ἐξορμήτας εἰσέρχεται ὠργισμένος.
‘Ο ὄνος παραχρῆμα καλεῖ τρεμούτη γλώσση
Τὸν σκύλον εἰς ταχεῖαν θοήθειαν νὰ δράμῃ·—
‘Ο σκύλος δὲν σαλεύει· τί ἔπρεπε νὰ κάμῃ
‘Ενα τοιοῦτον φίλον ; Πολὺ εὐστόχως ὁμοίως
Καὶ ἀπαθῶς τῷ λέγει— « Μακρὰν φόβος καὶ τρόμος.
Σὲ συμβουλεύω, φίλε, ἕως νὰ ἐξυπνήσῃ
‘Ο κύριός σου, ὅστις πολὺ δὲν θὰ ἀργήσῃ,
Σὺ φεῦγε, τρέχε, σκόνῃ καὶ ἂν σὲ πλησιάσῃ
‘Ο λύκος ἐν τῷ ἅμα θέλεις τοῦ κατασπάσει
Τοὺς κοπτεροὺς ὀδόντας· φορεῖς πέταλα νέα·
‘Ανάσκελ’ αὐτὸν ρίψε κτύπα μόνον γενναῖα.
‘Ενῶ δὲ μὲ τοιαύτην ὁ σκύλος εὐγλωττίαν
ὤμιλει καὶ μὲ τόνον,
Παρέκει ὁ κύρ λύκος πνίγει οἰκτρῶς τὸν ὄνον.
Ἐδὴ νοεῖτε μόνοι τοῦ μύθου τὴν ἀξίαν.

Λύσις τοῦ 4ου αἰνίγματος

Ὁ ν ο ξ (νύχι) νύξ.

Αἰνίγμα 5ον

Ἀπὸ μητέρα πορφυρᾶν γεννώμαι μαῦρον βρέφος·
Πτερά δὲν ἔχω καὶ πετῶ μὲ τὰς νεφέλας νέφος.
Αἱ κόραι, ὅσαι μ’ ἀπαντοῦν, δὲν κλαίουں καὶ δακρῶσιν·
Πρὸς τοὺς ἀνέμους φέρομαι κ’ οἱ ἄνεμοι μὲ λῶσιν.